

IFAB®

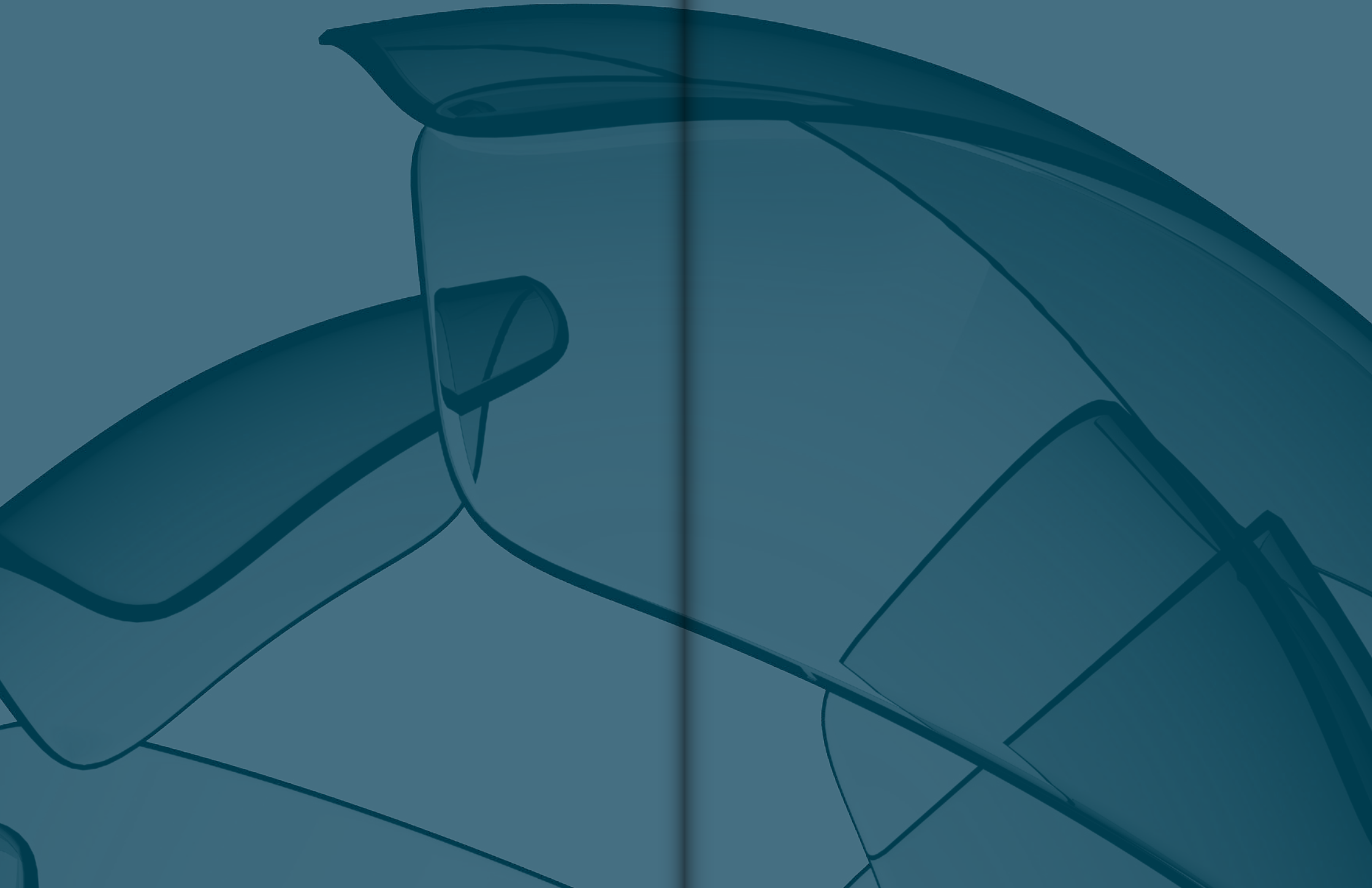
THE
INTERNATIONAL
FOOTBALL
ASSOCIATION
BOARD

THEIFAB.COM
SINCE 1886

Правила гри

2017/18

Міжнародна Рада футбольних асоціацій
Münstergasse 9, 8001 Zurich, SWITZERLAND
T: +41 (0)44 245 1880, F: +41 (0)44 245 1887
theifab.com

Цей документ не може бути перевиданий або перекладений повністю або частково будь-яким способом без дозволу Міжнародної Ради футбольних асоціацій.

Набуває чинності 1 червня 2017 року.

Правила гри 2017/18

Зміст

8	Вступ	128	Зміни до Правил 2017/18
11	Філософія і дух Правил	129	Загальний огляд змін до Правил гри
12	Внесення змін до Правил	134	Детальна інформація про всі зміни до Правил гри
14	Передумови для ревізії Правил 2017/18	160	Словник
16	Майбутнє	161	Футбольні органи
18	Коментарі до Правил гри	162	Футбольні терміни
20	Правила гри 2017/18	171	Терміни для арбітрів
22	Модифікації до Правил	172	Практичні рекомендації для офіційних осіб матчу
32	01 Поле для гри	173	Вступ
42	02 М'яч	174	Позиція, пересування та взаємодія
46	03 Гравці	188	Мова жестів, сигнали та використання свистка
54	04 Екіпірування гравців	194	Інші поради
60	05 Арбітр	• Перевага	
68	06 Інші офіційні особи матчу	• Компенсація втраченого часу	
76	07 Тривалість матчу	• Затримка суперника	
80	08 Початок та поновлення гри	• Положення «поза грою»	
84	09 М'яч у грі та не у грі	• Медична допомога/ оцінка після порушення, що заслуговує на попередження / вилучення з поля	
86	10 Визначення результату матчу		
92	11 Поза грою		
96	12 Ігрові порушення (фоли) та неналежна поведінка		
106	13 Штрафні та вільні удари		
110	14 Одинадцятиметровий удар		
116	15 Вкидання м'яча		
120	16 Удар від воріт		
124	17 Кутовий удар		

ВСТУП

Філософія і дух Правил

Футбол є найвеличнішим видом спорту на Землі. В нього грають у кожній країні на різноманітних рівнях. Правила гри по всьому світу є однаковими для футболу будь-якого рівня, від Фіналу Чемпіонату Світу ФІФА до гри між дітьми у віддаленому селищі.

Те, що одні і ті ж самі Правила застосовуються в кожному матчі, в кожній конфедерації, країні, місті та селищі в усьому світі, є значущою силою, яку слід оберігати. Це є також сприятливим аспектом, який слід скрізь використовувати для розвитку футболу.

Футбол повинен мати Правила, які забезпечують «чесність» гри тому, що основоположним аспектом краси «гарної гри» є саме «чесність» – це життєво важлива характеристика «духу» гри. Найкращими матчами є ті, в яких втручання арбітра потрібне вкрай рідко, оскільки гравці грають з повагою один до одного, до офіційних осіб матчу та до Правил.

Правила і арбітри, які їх застосовують, завжди повинні у недоторканий спосіб бути забезпечені захистом та повагою. Всі ті, хто наділений повноваженнями, особливо тренери та капітани команд, мають беззастережну відповідальність перед грою – поважати офіційних осіб матчу і їх рішення.

Внесення змін до Правил

Перші «універсальні» футбольні Правила були складені в 1863 р. і в 1886 р. Міжнародна рада футбольних асоціацій (IFAB), всесвітній орган, на який покладена виключна відповідальність за удосконалення і збереження Правил Гри, була заснована чотирма Британськими футбольними асоціаціями (Англійська ФА, Шотландська ФА, ФА Уельсу та ФА Північної Ірландії). ФІФА приєдналося до IFAB у 1913 р.

Для того, щоб внести зміни до будь-якого Правила, IFAB повинна бути впевнена, що зміна принесе користь грі. Це інколи означає, що пропозиція буде проходити фазу перевірки, як приклад - проведення поточного експерименту із Системою відео-допомоги арбітру (VAR) та 4-ю заміною в додатковий час. Для кожної запропонованої зміни, як це можна простежити у значно оновленому перегляді Правил Гри для 2016/17, акцент повинен бути зроблений на: чесність, морально-етичні аспекти, повагу, безпеку, вдовolenість учасників і на тому, яку користь можуть привнести технології у гру. Правила повинні заохочувати до участі у грі всіх людей, незважаючи на їхні можливості, погляди та переконання.

Хоча травматичні випадки і трапляються, проте Правила повинні робити гру якомога безпечнішою. Це потребує від гравців поважливого ставлення до своїх суперників, а арбітри повинні створювати безпечне середовище, відносячись суворо до тих, хто грає занадто агресивно і небезпечно. Положення Правил, в яких йдеться про дисциплінарні санкції, містять у собі неприйнятність небезпечної гри, наприклад, «безросудливі дії» (попередження = жовта картка/ЖК) та «створює небезпеку здоров'ю суперника» або «використовує надмірну силу» (вилучення = червона картка/ЧК).

Футбол має бути привабливим та викликати задоволення у гравців, офіційних осіб матчу, тренерів, а також у глядачів, фанів, адміністраторів тощо. Правила повинні допомогти зробити гру більш привабливою та такою, що приносить задоволення людям, незалежно від їх віку, раси, віросповідання, культури, етносу, статі, сексуальної орієнтації, фізичних обмежень тощо, викликати у них бажання брати участь і отримувати задоволення від своєї участі у футбольній грі.

У порівнянні з іншими командними видами спорту, Правила Гри є відносно простими, але враховуючи той факт, що велика кількість ситуацій є доволі «суб'єктивними» і арбітри - це також люди (а отже припускаються помилок), деякі рішення неминуче призведуть до обговорень та дискусій. Для деяких людей такі дискусії є невід'ємною частиною привабливості та задоволення від гри, проте «дух» гри, незважаючи на те чи є рішення арбітра правильними, чи ні, вимагає аби рішення арбітра завжди виконувались.

Правила не можуть передбачити всі можливі ситуації, тому у випадках, коли щось у прямий спосіб не передбачено Правилами, IFAB розраховує на те, що арбітр прийме рішення керуючись «духом» гри – при цьому зазвичай ставиться питання: «чого б сам футбол хотів / очікує?»

IFAB продовжуватиме співпрацювати з всесвітньою футбольною спільнотою задля того, щоб зміни до положень Правил Гри приносили користь футболу на всіх рівнях і у всіх куточках світу, щоб морально-етичні аспекти самої гри, її Правила та арбітри повожились, цінувались та захищались.

Передумови для ревізії Правил 2017/18

Ревізія редакції Правил гри сезону 2016/17, напевно, була найбільш далекосяжною та всеохоплюючою в історії IFAB. Все було спрямоване на те, щоб зробити Правила більш чіткими, доступними, переконатися в тому, що вони насправді відображають потреби сучасної гри.

Як і в будь-якій великомасштабній ревізії, завжди є другий етап «подальшого відстеження», тому велика кількість змін у редакції 2017/18 рр. являють собою пояснення, що роблять зміст тексту чіткішим та / або простішим для перекладу - більшість з них є результатом запитів отриманих від людей, груп людей та Національних Асоціацій з усього світу.

На додачу до роз'яснень відбулись деякі зміни, які являють собою поглиблене викладення принципів, закладених в редакції тексту 2016/17 рр., наприклад:

- філософія пом'якшення дисциплінарного покарання - від вилучення (ЧК) до попередження (ЖК) , що застосовується за «позбавлення суперника очевидної можливості забити м'яч (ПСОМЗМ)» в штрафній площі в тому випадку, якщо порушення містило в собі спробу гравця зіграти в м'яч - знайшла своє продовження у вигляді відсутності винесення попередження (ЖК) за «зрив перспективної атаки» у штрафній площі, якщо порушення містило у собі спробу гравця зіграти в м'яч.
- покарання у вигляді штрафного удару гравця, який виходить на поле для гри без необхідного дозволу арбітра і втручається в гру, так само, як і у випадку що до гравця заміни / офіційного представника команди.

Під час 131 щорічного робочого засідання IFAB, яке відбулось у Лондоні 3 березня 2017 р. були також схвалені деякі суттєві зміни спрямовані на розвиток та популяризацію футболу, а саме:

- Через те, що IFAB вважає, що Національні Асоціації краще знають, що буде приносити користь для футболу в їхній країні, а також задля сприяння розвитку футболу, за який вони відповідальні, Національним Асоціаціям (конфедераціям та FIFA) була надана можливість проявляти більшу гнучкість в питанні змін деяких «організаційних» положень Правил (наприклад, збільшення максимальної кількості замін до п'яти, за винятком найвищої категорії змагань)
- запровадження систем тимчасового відсторонення (лавки для штрафників), як ефективної альтернативи попередженням (ЖК) у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими фізичними можливостями та у масовому (найнижчі рівні) футболі
- розширення можливостей застосування зворотних замін у змаганнях серед юнаків, ветеранів та осіб з обмеженими фізичними можливостями (в масовому футболі вони були вже дозволені раніше).

Більш детальну інформацію щодо цих важливих аспектів розвитку викладено в розділі «Модифікації до Правил».

Майбутнє

З метою вивчення та оцінки запропонованих змін, що дозволить побачити чи будуть вони корисні для гри, IFAB схвалила стратегію на 2017/22 роки. При цьому увагу буде зосереджено на трьох важливих сферах:

- **Чесність та морально-етичні аспекти**

- чи зможе запропонована зміна зміцнити рівень чесності та морально-етичних аспектів на полі для гри?

- **Універсальність та інклюзивність (залученість)**

- чи буде запропонована зміна корисною для футболу на всіх рівнях по всьому світу?

- чи допоможе запропонована зміна залучити більшу кількість людей з різними поглядами, переконаннями та можливостями до участі у грі та отриманні задоволення від неї?

- **Зростання ролі нових технологій**

- чи будуть запропоновані зміни мати позитивний вплив на гру?

У найближчі місяці, IFAB, після роботи у власних експертних комісіях, проведе широку дискусію щодо цілого ряду важливих питань, пов'язаних із Правилами, а саме:

- Поведінка гравців, приділяючи особливу увагу:

- ролі капітана
- заходам боротьби із затягуванням часу
- чистий ігровий час

- Потенційно більш справедлива процедура виконання 11-метрових ударів

- Можливість застосування червоних карток до осіб, які перебувають в технічній площі і не є гравцями

- Гра рукою

IFAB продовжить період дії експерименту з Системою відео-допомоги арбітру (VAR) у приблизно 20 змаганнях, в тому числі в тих, що проводяться під егідою ФІФА, користуючись «свіжим» досвідом, що було отримано під час виконання протоколів, прописаних у 2016 році. Крім того, в деяких змаганнях буде продовжено експеримент з 4-ою заміною, яку можна проводити в додатковий час, а також відбудеться тестування деяких ідей, спрямованих на боротьбу із затягуванням часу (включаючи чистий ігровий час) та пов'язаних із потенційно більш справедливою процедурою виконання 11-метрових ударів. Рішення будуть прийняті під час 132-ого щорічного робочого засідання IFAB у 2018 році.

З метою сприяння покращенню рівня гри на кожному футбольному полі в кожній частині світу, IFAB, зосереджуючись на чесності, універсальності, а також технологіях, буде продовжувати роботу спрямовану на удосконалення Правил.

IFAB отримує задоволення від спілкування з людьми з усього світу, і їй завжди приємно та цікаво отримувати пропозиції або запитання, що пов'язані із Правилами Гри. І дійсно, багато змін на сезон 2017/18, є результатом пропозицій отриманих від людей з різних куточків світу. Будь ласка надсилайте свої пропозиції або запитання на ел. адресу: lawenquiries@thefab.com

Примітки до Правил гри

Офіційні мови

IFAB видає Правила Гри англійською, французькою, німецькою та іспанською мовами. У випадку будь-яких розбіжностей у формулюваннях перекладеного тексту, достовірним вважається текст складений англійською мовою.

Інші мови

Національні Асоціації, які перекладають Правила Гри, звернувшись за адресом: info@theifab.com, можуть отримати від IFAB макет для верстання Правил в редакції за 2017/18 рр.

Національним Асоціаціям, які випускають перекладену версію Правил гри з використанням цього формату макету, за для можливості використання іншими користувачами, пропонується надіслати копію в IFAB для її публікації на Веб-сторінці IFAB.

Застосування Правил

Окрім модифікацій, дозволених IFAB (див. "Модифікації до Правил"), одні й ті самі Правила повинні застосовуватися у кожному матчі, в кожній конфедерації, країні, місті й селищі Правила не повинні зазнавати модифікацій або змін.

Ті, хто займається навчанням офіційних осіб та інших учасників матчу, повинні наголошувати на тому, що:

- для того, щоб матчі проходили в чесній та безпечній боротьбі арбітри повинні застосовувати Правила керуючись «духом» гри
- кожен повинен поважати офіційних осіб матчу та їхні рішення, пам'ятаючи про те, що арбітри теж люди і можуть припускатись помилок

На гравців покладена більша відповідальними за імідж гри, при цьому капітан команди повинен відігравати важливу роль у забезпеченні того, щоб Правила і рішення арбітрів – виконувались.

Пояснення

Основні зміни до Правил позначені підкреслюванням та кольоровими позначками на полях. ЖК = жовта картка (попередження); ЧК = червона картка (вилучення)

**Правила
гри**

2017/18

Модифікації до Правил гри

Універсальність Правил гри означає, що гра є по суті однаковою в кожній частині світу і на всіх рівнях. Так само, як створення «чесного» і безпечного середовища, в якому проходить гра, Правила також повинні сприяти збільшенню учасників змагань і рівню задоволення.

Так історично склалося, що IFAB надає деяку гнучкість Національним футбольним асоціаціям в плані модифікації Правил в питаннях, що стосуються «організації» окремих категорій змагань з футболу. Проте, IFAB твердо переконана в тому, що зараз слід надавати Національним асоціаціям більше можливостей вибору щодо внесення змін до організаційних аспектів внутрішніх змагань з футболу, якщо це, в цілому, піде на користь футболу в своїх країнах.

Гра в цілому і арбітраж повинні бути однаковими на кожному футбольному полі в усьому світі, від фіналу чемпіонату світу з футболу™ до матчів в невеличкому селищі. Проте, саме потреби внутрішніх змагань з футболу кожної країни мають визначати скільки повинна тривати гра, скільки гравців повинно брати в ній участь і як слід карати певну нечесну поведінку.

Отже, під час 131 щорічного робочого засідання IFAB, що відбулось у Лондоні 3 березня 2017 р., було одноголосно вирішено, що Національні асоціації (і конфедерації та ФІФА) тепер повинні мати можливість вибору, у випадку, якщо вони хочуть скористатись ним, змінити всі або деякі з наступних організаційних положень Правил гри з футболу, за які вони відповідають:

Для змагань серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масового футболу:

- розмір поля для гри
- розмір, вага і матеріал м'яча
- ширина між стійками та висота воріт від поперечини до поверхні поля
- тривалість двох (однакових за часом) таймів гри (і 2 однакових за часом половин додаткового часу)
- використання зворотних замін
- використання тимчасового відсторонення (лавки для штрафників) для деяких/всіх попереджень (ЖК)

Для будь-якого рівня, за виключенням змагань за участю 1-ої команди клубів вищого дивізіону або національних збірних команд «А»:

- дозволяється використовувати до максимум 5 замін для кожної команди

Крім того, для забезпечення більшої гнучкості НА, спрямованої на користь та розвиток внутрішніх змагань з футболу, під час щорічного робочого засідання IFAB були ухвалені наступні зміни, що стосуються «категорій» змагань з футболу:

- Жіночий футбол більше не є окремою категорією, і тепер має такий самий статус, як і чоловічий футбол,
- віковий ценз для змагань серед юнаків та ветеранів було скасовано – НА, конфедерації та ФІФА мають право приймати рішення щодо вікових обмежень для цих категорій
- кожна національна асоціація визначає, які змагання на найнижчих рівнях футболу вважати «масовим» футболом

НА мають право застосовувати зазначені модифікації для різних змагань – не існує вимог використання їх до кожного змагання. **Пороте, не дозволяється застосування будь-яких інших модифікацій.**

IFAB просить НА повідомляти їй про застосування цих модифікацій та рівні, на яких вони були запроваджені, через те, що така інформація, і особливо причина (-и) їхнього застосування, можуть допомогти IFAB визначитись із ідеями щодо розвитку/стратегії, з яким IFAB може поділитись задля сприяння розвитку футболу в інших НА.

Також, IFAB, зацікавлена в отриманні пропозицій щодо інших можливих модифікацій Правил гри, які могли б сприяти збільшенню кількості учасників, зробити футбол більш привабливим і сприяти його розвитку в усьому світі.

Рекомендації щодо тимчасового відсторонення (лавки для штрафників)

Під час 131 щорічного робочого засідання IFAB, що відбулось у Лондоні 3 березня 2017 р., було схвалено застосування тимчасових відсторонень (лавки для штрафників) для всіх або деяких попереджень (ЖК) у змаганнях серед юнаків, ветеранів та у масовому футболі, що підлягає схваленню, в залежності від чиєю егідою відбуваються змагання, з боку НА, конфедерації або ФІФА.

Посилання на тимчасові відсторонення можна знайти в:

Правило 5 – Арбітр (Повноваження та обов'язки): Дисциплінарні санкції

Арбітр:

- має право пред'явити жовту або червону картку та, де це дозволено регламентом змагань, тимчасово відстороняти гравця, з моменту виходу на поле для гри на початку матчу і до завершення матчу, включаючи перерву між таймами, протягом додаткового часу і виконання серії 11-метрових ударів

Тимчасове відсторонення – відбувається, коли гравець скоює порушення, що заслуговує попередження (ЖК), і карається миттєвим «відстороненням» від участі в подальшій частині матчу. Філософія полягає в тому, що «миттєве покарання» може мати більш значущий та миттєвий позитивний вплив на поведінку як самого порушника, так і, потенційно, його команди.

НА, конфедерація чи ФІФА, повинні затвердити (для публікації в регламентах змагань) протокол тимчасових відсторонень з наступними методичними рекомендаціями:

Тільки гравці

- Тимчасові відсторонення застосовуються до всіх гравців (включаючи воротарів), але це не стосується порушень, що заслуговують на попередження (ЖК), і які були скоєні будь-ким із запасних або заміненних гравців

Сигнал арбітрів

- При застосуванні тимчасового відсторонення арбітр демонструє жовту картку (ЖК), а потім чітко вказує обома руками в напрямку площі тимчасових відсторонень (зазвичай, йдеться про технічну площу)

Тривалість періоду тимчасового відсторонення

- Тривалість періоду тимчасового відсторонення є однаковою для всіх порушень
- Тривалість періоду тимчасового відсторонення має становити 10-15% від тривалості всього матчу (наприклад, 10 хвилин у матчі тривалістю 90 хвилин, 8 хвилин у матчі тривалістю 80 хвилин)
- Відлік періоду тривалості тимчасового відсторонення починається в момент поновлення гри після того, як гравець залишив поле для гри
- Арбітр має враховувати в тривалість періоду тимчасового відсторонення будь-який час «втрачений» на будь-які зупинки, що будуть компенсовані у «доданому часі» в кінці тайму (наприклад, заміна, травма тощо ...)
- Організатори змагань повинні вирішити, хто буде допомагати арбітру обліковувати час тривалості періоду тимчасового відсторонення – відповідальність може бути покладена на делегата, 4-го арбітра або нейтрального асистента арбітра; в той же час, це може бути офіційний представник команди
- Після завершення періоду тимчасового відсторонення гравець може повернутися на поле з бокової лінії з дозволу арбітра, що може бути наданий, коли м'яч знаходиться у грі
- Остаточне рішення щодо того, коли гравець може повернутися на поле, приймає арбітр
- Тимчасово відсторонений гравець не може бути замінений до завершення періоду тимчасового відсторонення (але це не стосується випадку, коли це тимчасове відсторонення є другим для гравця або якщо команда вже використала всі дозволені заміни)
- Якщо період тимчасового відсторонення не завершився в кінці першого тайму (або в кінці другого тайму у випадку, коли буде гратись додатковий час), то частина періоду тимчасового відсторонення, що залишилась, переноситься на початок другого тайму (на початок додаткового часу)
- Гравцю, який відбуває тимчасове відсторонення, дозволяється по завершенню матчу брати участь у серії 11-метрових ударів (пенальті)

Площа тимчасових відсторонень

- Тимчасово відсторонений гравець повинен залишатися в межах технічної площі (якщо така існує) або з тренером/технічним персоналом команди, за виключенням ситуації із проведенням «розминки» (на тих самих умовах, що і запасний гравець)

Порушення скоєні до/під час/після тимчасового відсторонення

- Тимчасово відсторонений гравець, який скоює порушення, що заслуговує попередження (ЖК) або вилучення (ЧК), під час періоду власного тимчасового відсторонення, не має права на подальшу участь у матчі і його не можна замінити

Подальші дисциплінарні заходи

- Організатори змагання/НА вирішують чи повідомляти у відповідні органи і чи слід застосовувати подальші дисциплінарні заходи щодо тимчасових відсторонень, наприклад, відсторонення від участі в матчах через накопичення певної кількості тимчасових відсторонень, як у випадку із попередженнями (ЖКи)

Системи тимчасового відсторонення

Організатор змагань має право обрати лише одну з наступних систем тимчасового відсторонення:

- Система А - для всіх попереджень (ЖК)
- Система В - для деяких, але не всіх попереджень (ЖК)

Система А – тимчасове відсторонення для всіх попереджень (ЖК)

- Всі попередження (ЖК) караються тимчасовим відстороненням
  - Гравець, який отримує 2-е попередження (ЖК) в одному матчі:
    - отримує друге тимчасове відсторонення і потім не бере подальшої участі в матчі
    - може бути замінений запасним гравцем по завершенню періоду другого тимчасового відсторонення, у випадку, якщо команда гравця ще не використала максимальну кількість замінів (це тому, що команда вже була «покарана», граючи без цього гравця впродовж 2-ох періодів тимчасового відсторонення)

Система В – тимчасове відсторонення для деяких, але не всіх попереджень (ЖК)

- Застосовується попередньо-складений перелік порушень, що заслуговують на попередження (ЖК) і які будуть каратись тимчасовим відстороненням
- Всі інші порушення, що заслуговують на попередження, караються попередженнями (ЖК)
- Гравець, який був тимчасово відсторонений, а потім отримує попередження (ЖК) продовжує брати участь у матчі
- Гравець, який отримав попередження (ЖК), а потім отримує тимчасове відсторонення може продовжити гру після завершення періоду тимчасового відсторонення
- Гравець, який отримує друге тимчасове відсторонення в одному матчі відбуває тимчасове відсторонення, а потім не бере подальшої участі в матчі. Гравець може бути замінений запасним гравцем по завершенню другого періоду тимчасового відсторонення, якщо команда такого гравця ще не використала максимальну кількість замінів
- Гравець, який отримує друге попередження (ЖК) в одному матчі, вилучається і не бере подальшої участі в матчі і не може бути заміненим

* Для деяких змагань було б корисним використання тимчасового відсторонення лише для порушень, що караються попередженнями (ЖК), і які пов'язані з неспортивною поведінкою, наприклад

- Симуляція
- Навмисне затягування часу при поновленні гри командою суперника
- Прояви незгоди або образливі вирази/рухи
- Зрив перспективної атаки, шляхом вчинення затримки, штовхання або гри рукою
- Гравець, який виконує удар, при виконанні 11-метрового удару здійснює оманливі рухи

Рекомендації щодо зворотних заміन

Після рішень, що були ухвалені під час 131 щорічного робочого засідання IFAB, що відбулось у Лондоні 3 березня 2017 р., діючими Правилами Гри дозволено застосовувати зворотні заміни у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі за умови схвального рішення про це з боку організаторів змагань НА, конфедерації або ФІФА.

Пояснення щодо тимчасових відсторонень викладені в:

Правило 3 - Гравці (Кількість замін): Зворотні заміни

- За умови згоди національної футбольної асоціації, конфедерації або ФІФА, застосування зворотних замін дозволено лише у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі.

Зворотно заміненим гравцем вважається той гравець, який вже брав участь у матчі і був замінений (замінений гравець), а потім, пізніше в матчі повертається у гру, замінивши будь-якого гравця.

Окрім того, що заміненому гравцю дозволено повернутись на поле і продовжити брати участь у грі, при зворотних замінах застосовуються положення Правила 3 та Правил гри. Зокрема, процедура заміни, яка зазначена в Правилі 3 повинна бути дотримана.

Правило

01

Поле для гри

1. Поверхня поля

Поле для гри повинно бути повністю природним або, якщо дозволяє регламент змагань, покриття поля повинно бути повністю штучним, за винятком випадків, коли регламент змагань дозволяє застосувати інтегроване поєднання штучних та природних матеріалів (гібридна система).

Штучне покриття має бути зеленого кольору.

Якщо штучне покриття використовується в матчах змагань між збірними командами національних футбольних асоціацій-членів ФІФА або в матчах міжнародних клубних змагань, покриття має відповідати вимогам Програми якості ФІФА для футбольних газонів або Стандарту проведення міжнародних матчів, якщо тільки IFAB не надає особливого дозволу.

2. Розмітка поля

Поле для гри повинно мати форму прямокутника та розмічатися безперервними лініями, що мають бути безпечними; якщо це безпечно, дозволяється використовувати матеріал штучного поля для розмітки натуральних полів. Ці лінії входять у розмір площ, які вони обмежують.

Поле для гри має розмічатися тільки лініями, зазначеними Правилем 1. Дві довгі лінії, що обмежують поле, називаються боковими лініями. Дві короткі лінії називаються лініями воріт.

Поле для гри розділяється на дві половини за допомогою середньої лінії, яка з'єднує середні точки двох бокових ліній.

Посередині середньої лінії розташована центральна позначка. Навколо неї проводиться коло радіусом 9,15 м (10 ярдів).

За межами поля для гри, на відстані 9,15 м (10 ярдів) від дуги кутового сектору та під прямим кутом до ліній воріт і бокових ліній можна зробити позначки.

Ширина всіх ліній має бути однаковою, не більше 12 см (5 дюймів). Лінії воріт мають бути такої ж ширини, як стійки та поперечина воріт.

При використанні штучного покриття, дозволяється наносити інші лінії за умови, що вони іншого кольору, чітко відрізняються від ліній, що використовуються в футболі, та добре помітні.

Гравець, який робить ногою заборонені розмітки на полі для гри, повинен бути попереджений за неспортивну поведінку. Якщо арбітр помітить, що це відбувається під час матчу, гравець попереджається, коли м'яч вийде з гри.

3. Розміри

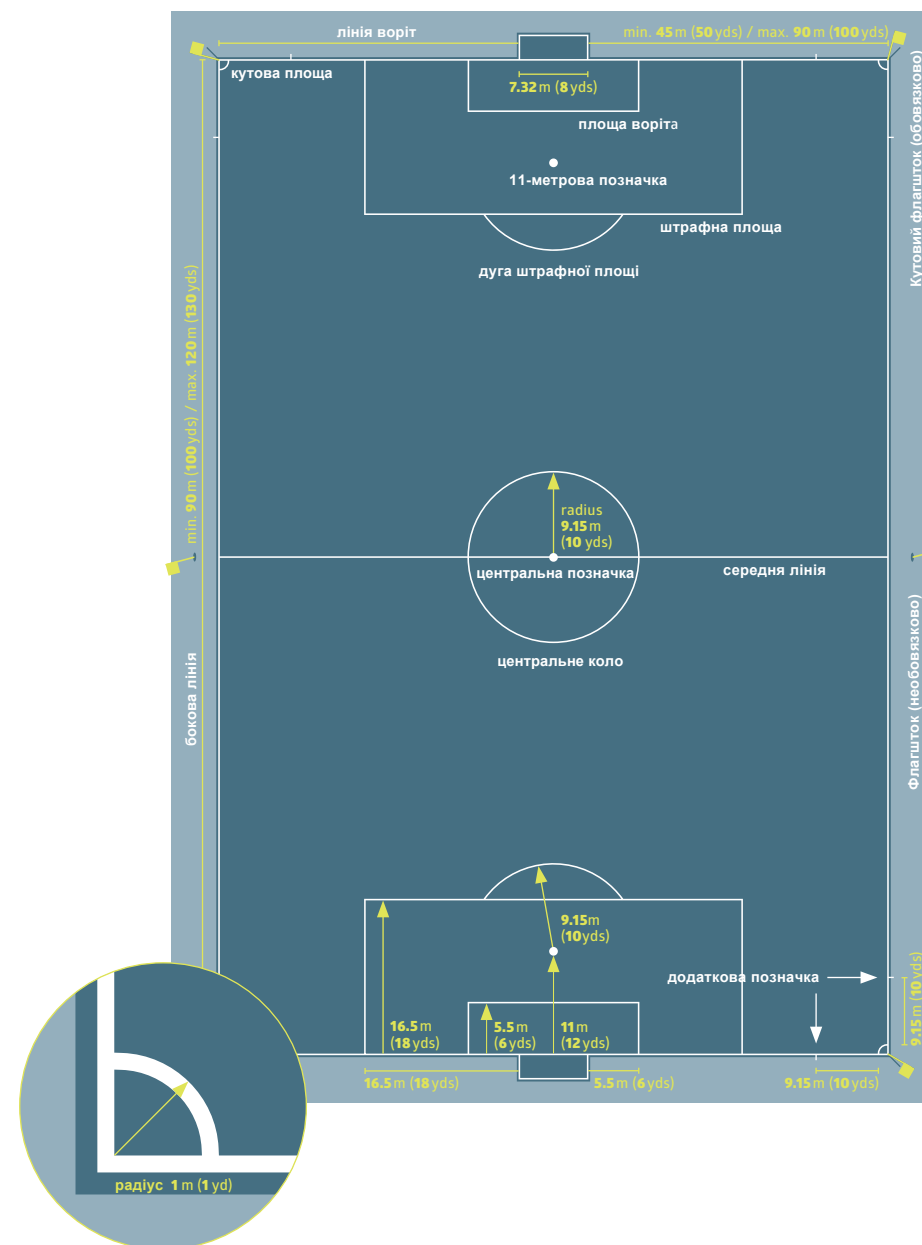
Довжина бокової лінії має бути більше довжини лінії воріт.

- Довжина (бокова лінія):
мінімум 90 м (100 ярдів)
максимум 110 м (130 ярдів)
- Довжина (лінія воріт):
мінімум 45 м (50 ярдів)
максимум 90 м (100 ярдів)

4. Розміри для міжнародних матчів

- Довжина (бокова лінія):
мінімум 100 м (100 ярдів)
максимум 110 м (120 ярдів)
- Довжина (лінія воріт):
мінімум 64 м (70 ярдів)
максимум 75 м (80 ярдів)

Регламенти змагань можуть визначати довжину лінії воріт та бокової лінії в межах зазначених вище розмірів.

5. Площа воріт

Під прямим кутом до лінії воріт на відстані 5,5 м (6 ярдів) від внутрішньої сторони кожної стійки воріт проводяться дві лінії. Ці лінії заглиблюються в поле для гри на 5,5 м (6 ярдів) та з'єднуються лінією, паралельною до лінії воріт. Площа, що утворена цими лініями та лінією воріт, є площа воріт.

6. Штрафна площа

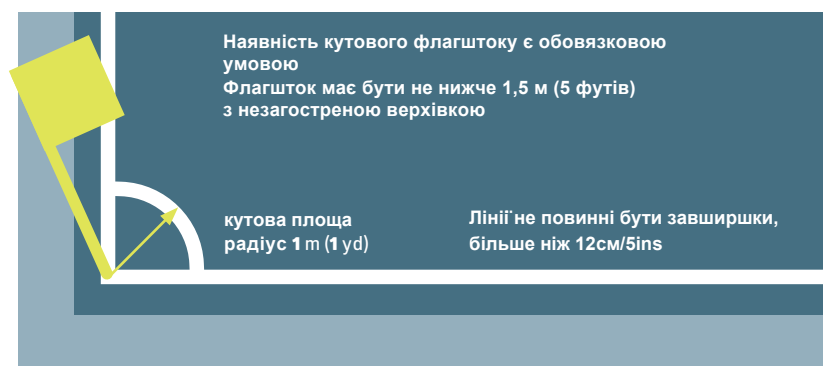
Під прямим кутом до лінії воріт на відстані 16,5 м (18 ярдів) від внутрішньої сторони кожної стійки воріт проводяться дві лінії. Ці лінії заглиблюються в поле для гри на 16,5 м (18 ярдів) та з'єднуються лінією, паралельною до лінії воріт. Площа, що утворена цими лініями та лінією воріт, є штрафна площа.

У межах кожної штрафної площі на відстані 11 м (12 ярдів) від середньої точки між стійками воріт відмічається 11-метрова позначка.

За межами штрафної площі, від центру кожної 11-метрової позначки проводиться дуга кола радіусом 9,15 м (10 ярдів).

7. Кутова площа

Кутова площа позначається дугою радіусом 1 м (1 ярд) від кожного кутового флагштока, що проводиться у межах поля для гри.

8. Флагштоки

Флагшток не нижче 1,5 м (5 футів) з незагостреною верхівкою та полотнищем повинен бути встановлений в кожній кутовій площі.

Флагштоки з полотнищем також можна встановлювати навпроти кожного кінця середньої лінії на відстані, принаймні, 1 м (1 ярд) від бокової лінії.

9. Технічна площа

Застосування технічної площі передбачено в матчах, що проводяться на стадіонах з визначеними місцями для розміщення офіційних представників команд та запасних гравців з дотриманням умов наведених нижче:

- технічна площа виступає тільки на 1 м (1 ярд) по обидві сторони від визначеної лави запасних гравців та розташована на відстані 1 м (1 ярд) від бокової лінії
- для визначення меж технічної площі має бути використана спеціальна розмітка
- кількість осіб, яким дозволяється знаходитись в технічній площі, визначається регламентом змагань
- особи, що знаходяться в технічній площі:

> визначаються перед початком матчу згідно регламенту змагань
> мають поводити себе відповідним чином
> не мають права залишати межі технічної площі за винятком особливих обставин, наприклад, фізіотерапевт/лікар виходить на поле для гри, з дозволу арбітра, щоб надати допомогу травмованому гравцю

- одночасно тільки одна особа має право надавати тактичні інструкції з технічної площі

10. Ворота

Ворота повинні розташовуватись посередині кожної лінії воріт.

Ворота складаються з двох вертикальних стійок, розташованих на однаковій відстані від куткових флагштоків та з'єднаних угорі горизонтальною поперечиною. Стійки та поперечина мають бути виготовлені з затвердженого матеріалу. Вони повинні мати геометричну форму квадрата, прямокутника, круга або еліпса, вони також повинні бути безпечними для гравців.

Відстань між внутрішніми сторонами стійок дорівнює 7,32 м (8 ярдів), а нижній край поперечини знаходиться на відстані 2,44 м (8 футів) від поверхні поля.

Стійки воріт відносно лінії воріт мають бути розташовані відповідно до поданих нижче схем.

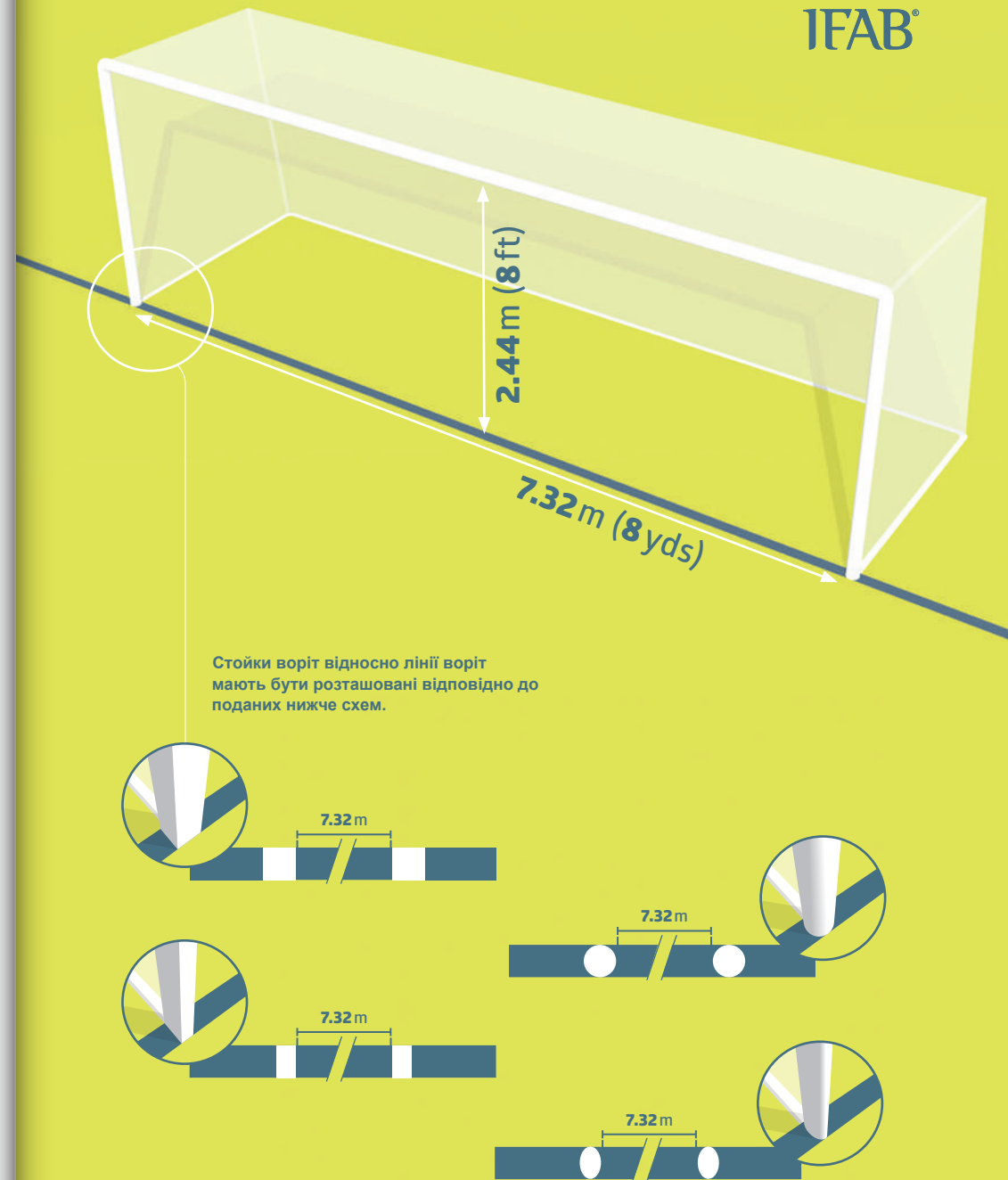
Стійки та поперечина мають бути білого кольору та однакової ширини та товщини, що не повинні перевищувати 12 см (5 дюймів).

Якщо поперечину було зміщено або зламано, арбітр призупиняє гру, доки поперечина не буде відремонтована або встановлена на своє місце. Якщо поперечину неможливо відремонтувати, арбітр припиняє матч. Поперечину не можна замінити мотузкою або будь-яким гнучким або небезпечним матеріалом. Гра поновлюється «спірним м'ячем».

Сітки можуть бути прив'язані до воріт та поверхні поля за воротами; вони повинні бути належним чином закріплені та не заважати діям воротаря.

Безпека

Ворота (в тому числі переносні ворота) мають бути надійно закріплені на полі.

11. Технологія лінії воріт (GLT)

З метою підтримки рішення арбітра, щоб перевірити, чи був забитий м'яч, можуть бути застосовані системи GLT.

У випадках застосування GLT, дозволяється здійснювати модифікацію каркасу воріт відповідно до вимог Програми якості ФІФА щодо систем GLT та Правил гри. Застосування систем GLT повинно бути обумовлене в регламенті змагань.

Принцип GLT

Система GLT застосовується виключно на лінії воріт тільки з метою визначення, чи був забитий м'яч.

Визначення, чи був забитий м'яч, повинно здійснюватись негайно та автоматично, протягом однієї секунди, підтверджуватись системою GLT тільки для офіційних осіб матчу (за допомогою годинника арбітра, вібраційним та візуальним сигналом).

Специфікація вимог до GLT

Якщо система GLT застосовується в матчах змагання, організатори змагання мають забезпечити сертифікацію системи до одного з наступних стандартів:

- FIFA Quality PRO
- FIFA Quality
- IMS - INTERNATIONAL MATCH STANDARD

Незалежний інститут тестування має перевірити точність та функціонування систем від різних технологічних провайдерів відповідно до Довідника з тестування. Якщо технологія не функціонує відповідно до Довідника з тестування, арбітр не повинен застосовувати систему GLT та має повідомити про це відповідним структурам.

У випадку застосування GLT, арбітр має перевірити функціонування технології перед початком матчу згідно інструкцій Програми якості ФІФА для Довідника з тестування GLT

12. Комерційна реклама

З моменту виходу команд і до перерви, а також з моменту повернення після перерви і до закінчення матчу, усякого роду комерційна реклама як реальна, так і віртуальна, забороняється на полі для гри, на землі, в просторі між лінією воріт та сітками воріт, або в межах технічної площі, або в межах 1 м (1 ярд) від обмежувальних ліній.

Забороняється розміщувати рекламу на воротах, сітках воріт, флагштоках або полотнищах флагштоків. В зазначених місцях також заборонено розміщувати будь-яке стороннє обладнання (відеокамери, фотоапарати, мікрофони, тощо).

На додаток, вертикально встановлена реклама повинна бути розміщена, принаймні:

- на відстані 1 м (1 ярд) від обмежувальних ліній поля для гри
- на такій же відстані від лінії воріт, що і глибина сітки воріт
- на відстані 1 м (1 ярд) від сітки воріт

13. Логотипи та емблеми

Упродовж ігрового часу забороняється відтворення логотипів або емблем ФІФА, конфедерацій, національних футбольних асоціацій, змагань, клубів або інших юридичних осіб як реально, так і віртуально, на полі для гри, на сітках воріт та в просторі, який вони обмежують, на воротах та флагштоках. Зазначені логотипи та емблеми дозволяється розміщувати на полотнищах флагштоків.

Правило

02

М'яч

1. Якість та дані (параметри)

Всі м'ячі повинні:

- бути сферичної форми
- виготовлені з придатного матеріалу
- мати довжину кола (окружність) між 70 см (28 дюймів) та 68 см (27 дюймів)
- мати вагу між 450 г (16 унцій) та 410 г (14 унцій) перед початком матчу
- мати тиск у межах 0,6 – 1,1 атмосфери (600 – 1,100 г/см²) на рівні моря (8,5 фунта/кв дюйм – 15,6 фунта/кв дюйм)

На всіх м'ячах, що застосовуються у матчах офіційних змагань, організованих під егідою ФІФА або конфедерацій, повинно бути нанесене одне з наступних маркувань:

- FIFA Quality PRO

- FIFA Quality

- IMS - INTERNATIONAL MATCH STANDARD

М'ячі, на яких нанесені такі попередні маркування якості, як «FIFA Approved», «FIFA Inspected» або «International Matchball Standard», можна застосовувати в зазначених змаганнях до 31 липня 2017 року.

Кожне маркування підтверджує проведення офіційного тестування та відповідність конкретним технічним вимогам даної марки на додаток до мінімальних вимог, зазначених Правилем 2, та має бути затверджене IFAB. Інститути, що проводять тестування, підлягають затвердженню з боку ФІФА.

У випадках застосування технології лінії воріт (GLT), на м'ячах з інтегрованою технологією повинно бути нанесене одне з зазначених вище маркувань якості.

В змаганнях національних футбольних асоціацій можуть застосовуватись м'ячі з одним із таких маркувань.

В матчах офіційних змагань, організованих під егідою ФІФА, конфедерацій або національних футбольних асоціацій, на м'ячах не дозволяється розміщення жодної комерційної реклами, за винятком логотипу/емблеми змагання, організатора змагання та торгової марки авторизованого виробника. В регламенті змагання можуть бути зазначені обмеження розмірів та кількості таких маркувань.

2. Заміна пошкодженого м'яча

Якщо м'яч було пошкоджено:

- слід зупинити гру та поновити гру «спірим м'ячем» у тому місці, де було зафіксовано пошкодження попереднього м'яча

Якщо м'яч був пошкоджений при виконанні початкового удару, удару від воріт, кутового удару, штрафного/вільного удару, 11-метрового удару або вкидання м'яча з-за бокової лінії, удар або вкидання м'яча з-за бокової лінії слід повторити.

Якщо м'яч був пошкоджений при виконанні 11-метрового удару або серії ударів з 11-метрової позначки в той момент, коли він зрушився з місця та перш ніж його торкнеться гравець або він потрапить у поперечину або стійку воріт, то 11-метровий удар слід повторити.

3. Додаткові м'ячі

Додаткові м'ячі, що відповідають вимогам Правила 2, можуть бути розміщені навколо поля для гри, їх використання контролює арбітр.

Правило

03

Гравці

1. Кількість гравців

У матчі беруть участь дві команди, у кожній з яких не більше одинадцяти гравців. Один з гравців є воротарем. Гру не дозволяється розпочинати або продовжувати, якщо в одній з команд виявиться менше семи гравців.

Якщо в команді менше семи гравців, тому що один або декілька гравців навмисно залишили поле для гри, арбітр не зобов'язаний зупинити гру і може бути застосована перевага, але гру не дозволяється поновлювати після того, як м'яч вийде з гри, якщо в команді відсутня мінімальна кількість з семи гравців.

Якщо в регламенті змагання зазначено, що всі гравці та запасні гравці повинні бути внесені до рапорту арбітра перед початком гри, а на поле виходить менше одинадцяти гравців, тільки гравці та запасні гравці, зазначені в рапорті арбітра, можуть взяти участь у матчі після прибуття.

2. Кількість заміन Офіційні змагання

Кількість заміन, до максимум п'яти, яку можна використовувати в будь-якому матчі офіційних змагань будуть визначати ФІФА, конфедерації або національні футбольні асоціації за виключенням змагань серед основних складів чоловічих та жіночих команд клубів вищого рівня або головних національних збірних «А», в яких дозволяється заміна не більше трьох гравців

В регламенті змагань має бути зазначена кількість запасних, яка може бути заявлена, від трьох до, максимум, дванадцяти.

Інші матчі

В матчах національних збірних «А» дозволяється проводити максимум шість замінів.

В усіх інших матчах дозволяється проводити більшу кількість замінів, якщо:

- команди досягли домовленості про максимальну кількість
- арбітр поінформований до початком матчу

Якщо арбітр не поінформований або якщо команди не дійшли згоди перед початком матчу, кожна команда має право на проведення максимум шести замінів.

Зворотні заміни

За умови згоди національної футбольної асоціації, конфедерації або ФІФА, застосування зворотних замінів дозволено лише у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі.

3. Процедура заміни

Прізвища запасних гравців мають бути надані арбітру перед початком матчу. Будь-який запасний гравець, не наданий до цього часу, не має права брати участь у матчі.

Для заміни гравця запасним гравцем, повинні бути виконані такі умови:

- арбітр має бути поінформований про намір проведення заміни
- гравець, якого замінують, отримує дозвіл арбітра залишити поле для гри, за виключенням випадків, коли він вже знаходився за його межами
- гравець, якого замінують, не зобов'язаний залишати поле на середній лінії і не має права брати участь у подальшій грі, за винятком випадків, коли дозволяється застосовувати зворотні заміни
- якщо гравець, якого мають замінити, відмовляється залишити поле, гра не зупиняється

Запасний гравець виходить на поле тільки:

- під час зупинення гри
- на середній лінії
- після того, як гравець, якого він замінює, залишив пол
- за сигналом арбітра

Заміна вважається завершеною, коли запасний гравець виходить на поле; з цього моменту, гравець, якого замінили, стає заміненним гравцем, а запасний гравець стає гравцем і може поновлювати гру.

Право арбітра щодо застосування дисциплінарних санкцій поширюється на всіх заміненних та запасних гравців, незалежно від того, виходили вони на поле чи ні.

4. Зміна воротаря

Будь-який з гравців на полі може помінятися місцями з воротарем, якщо:

- арбітр був заздалегідь поінформований про таку зміну
- зміна відбувається під час зупинки гри

5. Порушення та покарання

Якщо заявлений запасний гравець починає гру замість заявленого гравця, а арбітр не поінформований про таку заміну:

- арбітр дозволяє заявленому запасному гравцю продовжувати гру
- дисциплінарні санкції до заявленого запасного гравця не застосовуються
- заявлений гравець стає заявленим запасним гравцем
- кількість визначених замінів для такої команди не скорочується
- арбітр доповідає про інцидент у відповідні інстанції
the referee reports the incident to the appropriate authorities

Якщо заміна проводиться під час перерви між таймами або перед початком додаткового часу, процедура має бути завершена до поновлення гри. Якщо арбітра не було поінформовано, такий запасний гравець може продовжувати гру, дисциплінарні заходи не застосовується, про цей факт повідомляють у відповідні органи.

Якщо гравець міняється місцями з воротарем без дозволу арбітрів, арбітр:

- продовжує гру
попереджає обох гравців у найближчий момент, коли м'яч вийде з гри, але не у випадку, коли заміна відбулась під час перерви між таймами (включаючи додатковий час) або в проміжку між кінцем матчу та початком додаткового часу та/або серії одинадцятиметрових ударів

У випадку будь-яких інших порушень::

- гравці отримують попередження
- гра поновлюється вільним ударом з місця, де перебував м'яч на момент зупинки гри

6. Вилучення гравців та запасних гравців

Гравець, що вилучений з поля:

- до подачі списку команди не може бути заявлений у будь-якій якості
- після внесення до списку команди перед початком матчу може бути замінений заявленим запасним гравцем, якого потім не можна замінити; кількість визначених замін для такої команди не скорочується
- після початку матчу не може бути замінений

Заявлений запасний гравець, вилучений з поля до або після початку гри, не може бути замінений.

7. Зайві особи на полі для гри

Тренер та інші представники команд, внесені до рапорту (за винятком гравців або запасних гравців), вважаються офіційними представниками команди. Будь-яка особа, не внесена до рапорту арбітра в якості гравця, запасного гравця або офіційного представника команди, вважається сторонньою особою.

Якщо офіційний представник команди, запасний гравець, замінений або вилучений з поля гравець, або стороння особа виходить на поле, арбітр повинен:

- зупинити гру тільки, якщо ця особа втручається в гру
- домогтися, щоб ця особа залишила поле, коли гра буде зупинена
- вжити відповідні дисциплінарні заходи

Якщо гра була зупинена, а втручання було з боку::

- офіційного представника команди, запасного гравця, заміненого або вилученого з поля гравця, гра поновлюється штрафним ударом або 11-метровим ударом
- сторонньої особи, гра поновлюється «спірним м'ячем»

Якщо м'яч летить у ворота і втручання не заважає захиснику зіграти в м'яч, арбітр зараховує гол, якщо він влучає у ворота (навіть якщо відбувся контакт з м'ячем), за виключенням тих випадків, коли м'яч потрапляє у ворота команди суперника.

8. Гравець за межами поля для гри

Якщо гравець, який потребує дозволу арбітра, щоб повернутись на поле для гри, повертається без дозволу, арбітр повинен:

- зупинити гру (але не одразу, якщо гравець не втручається в гру, або в дії офіційної особи матчу, або якщо можна застосувати "принцип переваги")
- попередити гравця за вихід на поле без дозволу

Якщо арбітр зупиняє гру, він повинен поновити її::

- штрафним ударом з місця, де відбулось втручання
- вільним ударом з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри якщо не було втручання

Гравець, який перетинає обмежувальні лінії в рамках ігрового руху, не здійснює порушення.

9. Взяття воріт за присутності зайвої особи на полі для гри

Якщо після взяття воріт, перед поновленням гри арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа на момент взяття воріт:

- арбітр повинен не зараховувати гол, якщо зайвою особою була:
  - > гравцем, запасним гравцем, заміненим гравцем, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка забила м'яч гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому була зайва особа
  - > стороння особа, яка втрутилась в гру, за виключенням тих випадків, коли взяття воріт було спричинено за умов, що зазначені вище у розділі «зайві особи на полі для гри», гра поновлюється «спірним м'ячем».

- арбітр повинен зарахувати гол, якщо зайвою особою була:
  - > гравцем, запасним гравцем, заміненим гравцем, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка пропустила м'яч у власні ворота
  - > стороння особа, яка не втручалась в гру

В усіх випадках арбітр повинен змусити зайву особу залишити межі поля.

Якщо після взяття воріт та після поновлення гри, арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа на момент взяття воріт, зарахування голу не може бути скасовано. Якщо зайва особа не залишає межі поля, арбітр повинен:

- зупинити гру
- змусити зайву особу залишити межі поля
- поновити гру «спірним м'ячем» або штрафним/вільним ударом, в залежності від обставин

Арбітр повинен доповісти про інцидент у відповідні інстанції.

10. Капітан команди

У капітана команди немає особливого статусу або привілеїв, але має певну ступінь відповідальності за поведінку команди.

Правило

04

Екіпірування гравців

1. Безпека

Гравець не повинен використовувати у своїй екіпіровці або носити будь-що, що становить небезпеку.

Всі ювелірні вироби (намиста, кільця, браслети, сережки, шкіряні або гумові пов'язки, тощо.) заборонені та повинні бути зняті. Заборонено закривати тейпом ювелірні вироби.

Перед початком матчу, перед виходом на поле, гравці та запасні гравці повинні пройти перевірку. Якщо гравець носить або використовує заборонені / небезпечні предмети або ювелірні вироби, арбітр повинен наказати гравцю:

- зняти предмет
- залишити поле під час наступної зупинки гри, якщо гравець не може або не хоче виконувати вказівки

Гравець, який відмовляється виконувати вказівки або знову носить заборонені предмети, повинен бути попередженим..

2. Основна екіпіровка

До обов'язкових предметів екіпіровки гравця входять такі окремі предмети:

- футболка з рукавами
- шорти
- гетри – стрічка або подібний будь-який матеріал, що накладається або одягається зверху, повинен бути такого самого кольору, як і та частина гетрів, на яку його накладають або яку він перекриває
- щитки – повинні бути виготовлені з такого матеріалу, що забезпечує надійний ступінь захисту та вони повинні бути прикриті гетрами
- взуття

Воротарі можуть одягати тренувальні штани..

Якщо гравець випадково втрачає бутсу або щиток, він повинен якнайшвидше повернути їх на місце але не пізніше ніж, коли м'яч вийде з гри;

якщо перед цим гравець грає у м'яч та/або забиває його у ворота, гол зараховується.

3. Кольори

- Форма двох команд має відрізнятися за кольором одна від одної та від форми офіційних осіб матчу
- Форма кожного воротаря має відрізнятися за кольором від форми інших гравців та офіційних осіб матчу
- Якщо колір футболок двох воротарів однаковий і в жодного з них немає іншої футболки, арбітр дозволяє участь у грі

Колір майок має бути однаковим з основним кольором рукава футболки; колір підтрусників / рейтузів має бути однаковим з основним кольором шортів або нижньої частини шортів (облямівки) – у гравців однієї команди колір майок та підтрусників/рейтузів повинен бути однаковим.

4. Інша екіпіровка

Гравцям можна користуватися безпечною захисною екіпіровкою, як наприклад головні убори, маски, наколінники та налокітники, виготовлені з м'яких легких матеріалів, що мають прокладки, а також головними уборами воротарів та спортивними окулярами.

Головні убори

У випадках користування головними уборами (за виключенням кепок воротарів), вони повинні:

- бути чорного кольору або основного кольору футболки (за умови, що гравці однієї команди користуються головними уборами однакового кольору)
- відповідати професійному вигляду екіпіровки гравців
- не кріпитись до футболки
- не бути небезпечними для гравця, який користується ними, або будь-якого іншого гравця (наприклад, механізм відкривання/закривання навколо шиї)
- не мати жодної частини, яка б виступала на поверхні (виступають наззовні)

Електронний зв'язок

Гравцям (включаючи запасних/замінених та вилучених гравців) не дозволяється носити/використовувати електронне/комунікаційне обладнання (за виключенням коли дозволяються EPTS). Забороняється використання офіційними представниками команд будь-яких типів електронних систем зв'язку, за виключенням випадків, коли це безпосередньо пов'язано із наданням медичної допомоги або безпекою.

Електронні системи та системи спостереження (EPTS)

У випадках застосування технологічних засобів, що носяться, як частини електронних систем спостереження за продуктивністю (EPTS), в матчах, що проводяться в рамках офіційних змагань під егідою ФІФА, конфедерацій або національних асоціацій, така технологія, що кріпиться до екіпірування гравця, повинна містити наступну позначку:

Ця позначка вказує на те, що системи були успішно протестовані і вони відповідають мінімальним вимогам стандарту безпеки International Match Standard, що було розроблено ФІФА та схвалено IFAB. Установи, що проводять тестування підлягають схваленню з боку ФІФА. Строк перехідного періоду триває до 31 травня 2018 року.

У випадках застосування (за згодою національної футбольної асоціації/організатора змагань) електронних систем та систем спостереження (EPTS):

- вони повинні бути безпечними
- в технічній площі під час матчу заборонений прийом або використання інформації та даних, що передаються з приладів/систем

5. Гасла, заяви, зображення та реклама

На екіпіровці не повинно бути жодних політичних, релігійних або персональних гасел, заяв або зображень. Гравці не повинні демонструвати натільну білизну з політичними, релігійними або персональними гаслами, заявами або зображеннями, або іншою рекламою, за винятком логотипу виробника. За порушення організатор змагань, національна футбольна асоціація застосовує покарання до гравця та/або команди, або вони мають звернутися до ФІФА, для його оскарження.

6. Порушення та покарання

У випадку будь-якого порушення цього Правила гра не потрібно зупиняється і гравцю:

- арбітр наказує залишити поле, щоб привести до належного вигляду свою екіпіровку
- коли гра зупиняється, потрібно залишити поле, за виключенням тих випадків, коли він вже привів до належного вигляду свою екіпіровку

Якщо гравець залишає поле щоб привести в порядок або змінити свою екіпіровку, необхідно, щоб:

- офіційна особа матчу перевірила екіпіровку, перш ніж отримає дозвіл повернутися на поле
- повернувся на поле лише з дозволу арбітра (який може бути під час гри).

Гравець, який повертається на поле без дозволу арбітра, повинен бути попередженим, а якщо гру зупинено, щоб винести попередження, призначається вільний удар з місця, де був м'яч на момент зупинки гри.

Правило

05

Арбітр

1. Повноваження арбітра

Кожний матч контролюється арбітром, який має виняткові повноваження щодо забезпечення дотримання Правил гри в матчі.

2. Рішення арбітра

Арбітр повинен приймати рішення в силу своїх можливостей відповідно до Правил гри та «духу гри» на підставі власної думки, маючи право діяти на власний розсуд в межах Правил гри.

Рішення арбітра за всіма фактами, пов'язаними з грою, включаючи зарахування або не зарахування голу та результат матчу, є остаточними. Рішення арбітра, та всіх інших офіційних осіб матчу, повинні завжди виконуватися.

Арбітр не може змінити рішення, зрозумівши, що воно помилкове, або за порадою іншої офіційної особи матчу, якщо гру було поновлено або арбітр подав сигнал про закінчення першого або другого тайму (включаючи тайми додаткового часу) та залишив поле для гри або завершив матч.

Якщо арбітр втратив дієздатність, гра може тривати під контролем інших офіційних осіб матчу до найближчого моменту, коли м'яч вийде з гри.

3. Права та обов'язки

Арбітр:

- стежить за точним дотриманням Правил гри
- контролює матч у взаємодії з іншими офіційними особами матчу
- здійснює хронометраж, робить нотатки щодо подій матчу та надає рапорт у відповідні організації, включаючи інформацію про дисциплінарні санкції та будь-які інші інциденти, що відбулися до, під час або після матчу
- контролює та/або подає сигнали про поновлення гри

Перевага

- не зупиняє гру тоді, коли було скоєно порушення, що заслуговує дисциплінарну санкцію, або інше порушення Правил, а команда, проти якої воно було здійснено, отримує вигоду, та карає за такі порушення, якщо застосована перевага не була реалізована в цей момент або протягом декількох секунд

Дисциплінарні санкції

- коли одночасно скоєно більше одного порушення, карає за більш серйозне порушення, з точки зору санкції, поновлення, фізичної безпеки та тактичного впливу
- застосовує дисциплінарні санкції до гравців за скоєння порушень, які заслуговують на попередження або вилучення з поля
- має право застосувати дисциплінарні санкції з моменту виходу на поле для гри, для проведення інспектування перед початком матчу і до виходу з поля для гри після завершення матчу (включаючи виконання серії 11-метрових ударів). Якщо, до виходу на поле для гри до початку матчу, гравець скоїв порушення, яке заслуговує на вилучення з поля, арбітр має право заборонити порушнику приймати участь у грі (див. Правило 3.6); арбітр повинен вказати у рапорті про будь-яку іншу неналежну поведінку
- має право пред'явити жовту або червону картку та, де це дозволено регламентом змагань, тимчасово відстороняти гравця, з моменту виходу на поле для гри на початку матчу і до завершення матчу, включаючи перерву між таймами, протягом додаткового часу і виконання серії 11-метрових ударів
- застосовує заходи до офіційних представників команди, що діють неналежним чином, і може вилучити їх з поля для гри та території безпосередньо навколо поля, до офіційного медичного працівника команди, який скоїв порушення, що заслуговує відсторонення, може залишитись, якщо в команді немає іншого медичного працівника, та надавати медичну допомогу гравцю, якщо він її потребує.
- діє за порадою інших офіційних осіб матчу щодо інцидентів, які не бачив

Травми

- не зупиняє гру, доки м'яч не вийде з гри, якщо гравець отримує незначну травму
- зупиняє гру, якщо гравець отримує серйозну травму, та забезпечує його евакуацію з поля для гри.

Травмованому гравцю не можна надавати медичну допомогу на полі. Він може повернутися на поле тільки після поновлення гри. Якщо м'яч перебуває у грі, гравець повинен повернутися на поле з бокової лінії, але якщо м'яч не перебуває у грі, гравець може повернутися на поле з будь-якої обмежувальної лінії. Винятками з вимоги залишити поле для гри є лише наступні випадки, коли:

- воротар отримує травму
- відбувається зіткнення воротаря з гравцем і вони потребують негайної допомоги
- відбувається зіткнення гравців однієї команди і вони потребують негайної допомоги
- відбулося серйозне пошкодження
- гравець отримує травму в результаті фізичного порушення, за яке арбітр виносить супернику попередження або вилучає його з поля (наприклад, безрозсудливе або серйозне ігрове порушення), якщо оцінка/надання допомоги відбувається швидко
- забезпечує, щоб будь-який гравець, у якого кровоточить рана, залишив поле. Гравець може повернутися на поле тільки за сигналом арбітра, який має переконатися, що кровотечу зупинено і на екіпіровці немає крові
- якщо арбітр дозволив лікарям та/або санітарам з ношами вийти на поле, гравець має залишити поле на ношах або самостійно. Гравець, який не виконує вказівку арбітра, має отримати попередження за неспортивну поведінку
- якщо арбітр вирішить попередити або вилучити з поля травмованого гравця, який має залишити поле для отримання допомоги, картку треба пред'явити перш ніж гравець залишить поле
- якщо арбітр не зупинив гру з іншої причини, або якщо отримана травма не є результатом порушення Правил гри, гра поновлюється «спірним м'ячем»

Зовнішнє втручання

- арбітр зупиняє, тимчасово призупиняє або перериває матч у випадку будь-яких порушень Правил гри або зовнішнього втручання, наприклад, якщо:
  - > освітлення є неналежним
  - > кинутий глядачем предмет потрапляє в офіційну особу матчу, гравця або офіційного представника команди, арбітр може не зупиняти матч, або зупинити, тимчасово призупинити або перервати матч взаємності від ступеня серйозності інциденту
  - > глядач дає свисток, який став фактом втручання у гру - гра зупиняється і поновлюється «спірним м'ячем»

- > зайвий м'яч, інший предмет або тварина потрапляє на поле для гри під час матчу, арбітр повинен:
- зупинити гру (та поновити «спірним м'ячем») тільки якщо це впливає на гру шляхом втручання в неї, за виключенням тих випадків, коли м'яч летить у ворота і таке втручання не заважає захиснику зіграти в м'яч, гол зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота (навіть якщо стався контакт із м'ячем), за виключенням тих випадків, якщо м'яч потрапляє у ворота команди суперника.
- продовжувати гру, якщо це втручання не впливає на гру, і прибрати зайвий м'яч або інше якомога швидше
- арбітр не дозволяє особам, які не мають дозволу виходити на поле для гри

4. Екіпіровка арбітра

Обов'язкові предмети екіпіровки:

- Свисток (свистки)
- Годинник (годинники)
- Червоні та жовті картки
- Блокнот (або інший засіб для ведення нотаток стосовно матчу)

Інші предмети екіпіровки

Арбітрам може бути дозволено користуватися:

- засобами зв'язку з іншими офіційними особами матчу – прапорці з зумером/коротким аудіо сигналом, гарнітура, тощо
- системами електронної дії та спостереження або іншим обладнанням

Арбітрам та іншим офіційним особам матчу заборонено одягати будь-які ювелірні вироби або користуватися будь-яким іншими електронними пристроями.

5. Сигнали арбітра

Дивіться у графіках затверджені сигнали арбітра.

На додаток до діючого сигналу арбітра «двома руками», зараз дозволяється застосовувати аналогічний сигнал «однією рукою» тому, що арбітрам не завжди легко бігти, подаючи сигнал обома руками

Вільний удар

Штрафний удар

Перевага (1)

Перевага (2)

11-метровий удар

Червона і Жовта картка

Кутовий удар

Зарахування голу

6. Відповідальність офіційних осіб матчу

Арбітр або інша офіційна особа матчу не несе відповідальності за:

- будь-яку травму, отриману гравцем, офіційним представником або глядачем
- будь-яку шкоду, завдану будь-якому майну
- будь-які інші збитки, понесені будь-якою приватною особою, клубом, компанією, асоціацією або іншим органом, які є або можуть бути наслідком будь-якого рішення, прийнятого в межах Правил гри, або звичайних процедур, потрібних для організації, проведення та контролю матчу.

До таких рішень можуть бути винесені наступні:

- що стан поля для гри або території навколо нього, або погодні умови дозволяють або не дозволяють провести матч
- рішення недогравати матч якою б не була причина
- щодо придатності обладнання футбольного поля і м'яча, що використовується під час матчу
- зупинити або ні через втручання глядачів або виникнення будь-яких проблем на секторах для глядачів
- зупинити або ні матч, щоб дати змогу евакуювати з поля травмованого гравця для надання йому допомоги
- вимагати евакуації з поля травмованого гравця для надання йому допомоги
- дозволити або заборонити гравцю носити певні елементи одягу або екіпіровки
- в межах компетенції арбітра, дозволити або заборонити присутність будь-яких осіб (в тому числі, офіційних представників команди або стадіону, співробітників охорони, фотографів або інших представників ЗМІ) поряд з полем для гри
- будь-які інші рішення, прийняті відповідно до Правил гри або в межах своїх обов'язків, передбачених регламентами ФІФА, конфедерації, національної футбольної асоціації, змагань або регламентом проведення матчу.

Правило

06

Інші офіційні особи матчу

Інші офіційні особи матчу (два асистенти арбітра, четвертий арбітр, два додаткових асистенти арбітра та резервний асистент арбітра) можуть бути призначені на матчі.

Вони допомагають арбітру проводити матч відповідно до Правил гри, але арбітр завжди приймає остаточне рішення.

Офіційні особи матчу підпорядковуються арбітру. У випадку невинного втручання або неналежної поведінки, арбітр має право відмовитись від їх послуг та повідомити про це у рапорті відповіді органи.

За винятком резервного асистента арбітра, офіційні особи матчу допомагають арбітру у випадках порушень, які їм краще видно, ніж арбітру, та повинні повідомити у відповідні органи про будь-яку серйозну неналежну поведінку або інший інцидент, що трапився поза полем зору арбітра та інших офіційних осіб матчу. Вони повинні консультуватися з арбітром та іншими офіційними особами матчу при складанні будь-якого рапорту.

Офіційні особи матчу допомагають арбітру інспектувати поле для гри, м'ячі та екіпіровку гравців (в тому числі, коли проблеми були усунені) та робити нотатки щодо часу, взяття воріт, неналежну поведінку, тощо.

В регламенті змагань має бути чітко зазначено, хто замінить офіційну особу матчу, яка не в змозі почати або далі виконувати свої обов'язки, та будь-які пов'язані з цим зміни. Зокрема, має бути зрозумілим, чи повинен четвертий арбітр або старший асистент арбітра або старший додатковий асистент арбітра замінити арбітра, якщо той не в змозі далі виконувати свої обов'язки.

1. Асистенти арбітра

Вони вказують, коли:

- м'яч повністю залишає межі поля та яка команда отримує право виконати кутовий удар, удар від воріт або вкидання м'яча
- гравець у положенні «поза грою» може бути покараний
- потрібно провести заміну
- при виконанні 11-метрових ударів воротар рухається передчасно з лінії воріт до виконання удару по м'ячу та якщо м'яч перетинає лінію воріт; якщо призначені додаткові асистенти арбітра, асистент арбітра займає позицію на одній лінії з 11-метровою позначкою

Асистент арбітра також контролює процедуру заміни.

Асистент арбітра може вийти на поле, щоб допомогти контролювати відстань 9,15 м (10 ярдів).

2. Четвертий арбітр

Четвертий арбітр також допомагає:

- контролювати процедуру проведення заміни
- перевіряти екіпіровку гравця /запасного гравця
- гравцю повернутися на поле після сигналу/дозволу арбітра
- стежити за заміною м'яча
- повідомляти про мінімальну компенсацію втраченого часу, яку призначає арбітр в кінці кожного тайму (включаючи додатковий час)
- повідомляти арбітра про неналежну поведінку будь-якої особи в технічній площі

3. Додаткові асистенти арбітра

Додаткові асистенти арбітра можуть повідомити:

- коли м'яч повністю перетинає лінію воріт, включаючи епізоди зарахування голу
- яка команда отримує право виконати кутовий удар або удар від воріт
- при виконанні 11-метрових ударів, чи рухається воротар передчасно з лінії воріт до виконання удару по м'ячу та якщо м'яч перетинає лінію воріт

4. Резервний асистент арбітра

Єдиним обов'язком резервного асистента арбітра є заміна асистента арбітра або четвертого арбітра, який не в змозі далі виконувати свої обов'язки.

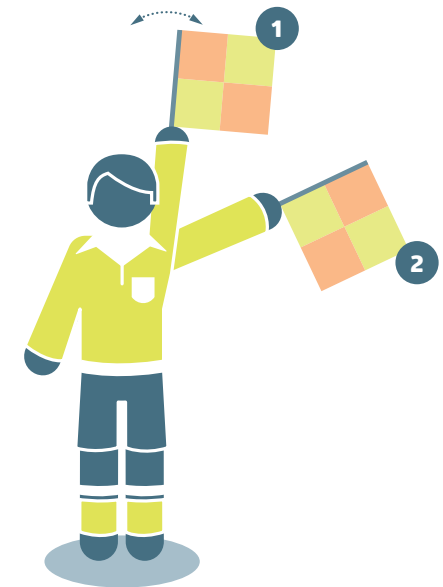

5. Сигнали асистента арбітра

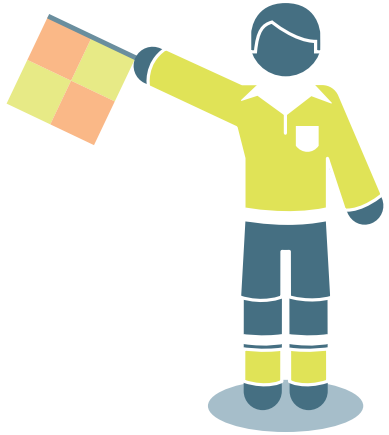
Заміна

Вільні/штрафні удари в атаці

Вільні/штрафні удари в захисті

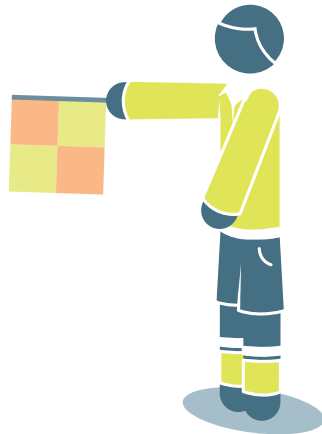
Вкидання в атаці

Вкидання в захисті

Кутовий удар

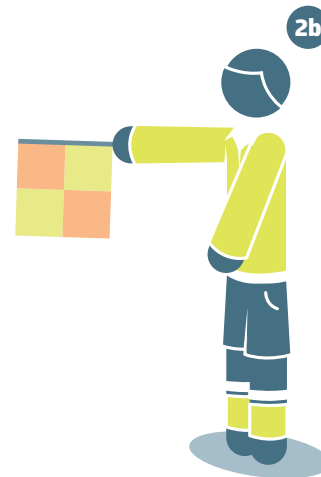
Удар від воріт

Поза грою

Поза грою на ближній частині поля

Поза грою в середині поля

Поза грою на дальній частині поля

6. Сигнали Додаткового асистента арбітра

зарахування голу
(за виключенням випадків, коли м'яч
очевидно перетнув лінію воріт)

Правило

07

Тривалість матчу

1. Частини гри

Матч триває два однакових тайми по 45 хвилин кожний, хоча таку тривалість можна скоротити тільки за згодою між арбітром та двома командами до початку матчу і відповідно до регламенту змагання.

2. Перерва між таймами

Гравці мають право на перерву між таймами, тривалість якої не перевищує 15 хвилин та короткотривалі зупинки гри для вживання води у перерві додаткового часу. В регламенті змагань має бути передбачена тривалість перерви між таймами, яка може бути змінена тільки за згодою арбітра.

3. Компенсація втраченого часу

В кожному таймі арбітр компенсує час, втрачений з таких причин:

- проведення замін
- визначення ступеня травм та/або транспортування травмованих гравців
- затягування часу гри
- дисциплінарні покарання
- зупинки, щоб попити води, або з інших причин медичного характеру, передбачені регламентом змагань
- будь-яка інша причина, в тому числі будь-яка важлива затримка до поновлення гри (наприклад, святкування голу)

На останній хвилині кожного тайму четвертий арбітр повідомляє про рішення арбітра щодо мінімального компенсованого часу. Арбітр може збільшити компенсований час, але не скоротити його.

Арбітр не повинен компенсувати помилковий хронометраж тривалості першого тайму, змінюючи тривалість другого тайму.

4. 11-метровий удар

У випадку призначення або повторення 11-метрового удару в кінці кожного з таймів, надається час для виконання цього удару.

5. Перерваний матч

Перерваний матч має бути зіграний повторно, якщо інше не визначено в регламенті змагань або організаторами.

6.

Правило

08

Початок та поновлення гри

Початковий удар є способом початку гри в обох таймах основного часу, в обох таймах додаткового часу та поновлення гри після зарахування голу. Штрафні або вільні удари, 11-метрові удари, вкидання м'яча, удари від воріт та кутові удари є іншими способами поновлення гри (див. Правила 13 – 17).

«Спірний м'яч» є способом поновлення гри, коли арбітр зупиняє гру, а Правило не передбачає один з наведених вище способів.

Якщо відбувається порушення, коли м'яч не у грі, це не впливає на вибір способу поновлення гри.

1. Початковий удар

Процедура

- підкидається монета і команда, яка виграє жереб, отримує право вибирати ворота, які вона буде атакувати під час першого тайму
- іншій команді надається право початкового удару
- команда, яка виграє жереб, виконує початковий удар на початку другого тайму
- у другому таймі команди міняються воротами та атакують ворота суперника
  - після зарахування голу, команда, яка пропустила м'яч, виконує початковий удар

Перед виконанням кожного початкового удару:

- всі гравці за виключенням гравця, який виконує початковий удар, повинні бути на своїх половинах поля
- гравці команди, що не виконує початковий удар, повинні розташуватися на відстані, принаймні, 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, доки він не ввійде у гру
- м'яч має лежати нерухомо на центральній позначці
- арбітр подає сигнал
- м'яч у грі коли, по ньому вдарили ногою і він очевидно рухається
- м'яч може бути забитий у ворота суперника з початкового удару, якщо м'яч напряду потрапляє у ворота команди гравця, який виконував удар, призначається кутовий удар на користь суперника

Порушення та покарання

Якщо гравець, що виконав початковий удар, вдруге торкнеться м'яча, перш ніж до нього торкнеться інший гравець, призначається вільний удар або, за навмисну гру руками, призначається штрафний удар.

У випадку будь-якого іншого порушення процедури виконання початкового удару, початковий удар повторюється.

2. Спірний м'яч

Процедура

Арбітр кидає м'яч у тому місці, де м'яч знаходився на момент зупинки гри, окрім випадків, коли гра була зупинена в той момент, коли м'яч знаходився в площі воріт. У цьому випадку арбітр кидає «спірний м'яч» на лінії, що обмежує площу воріт, паралельній до лінії воріт, у найближчій точці, до того місця, де перебував м'яч на момент зупинки гри

М'яч вважається у грі в той момент, коли він торкається поля.

Будь-яка кількість гравців може брати участь у боротьбі за м'яч (в тому числі, воротарі); арбітр не може приймати рішення, хто саме може брати участь у боротьбі за м'яч, або щодо результату цієї боротьби.

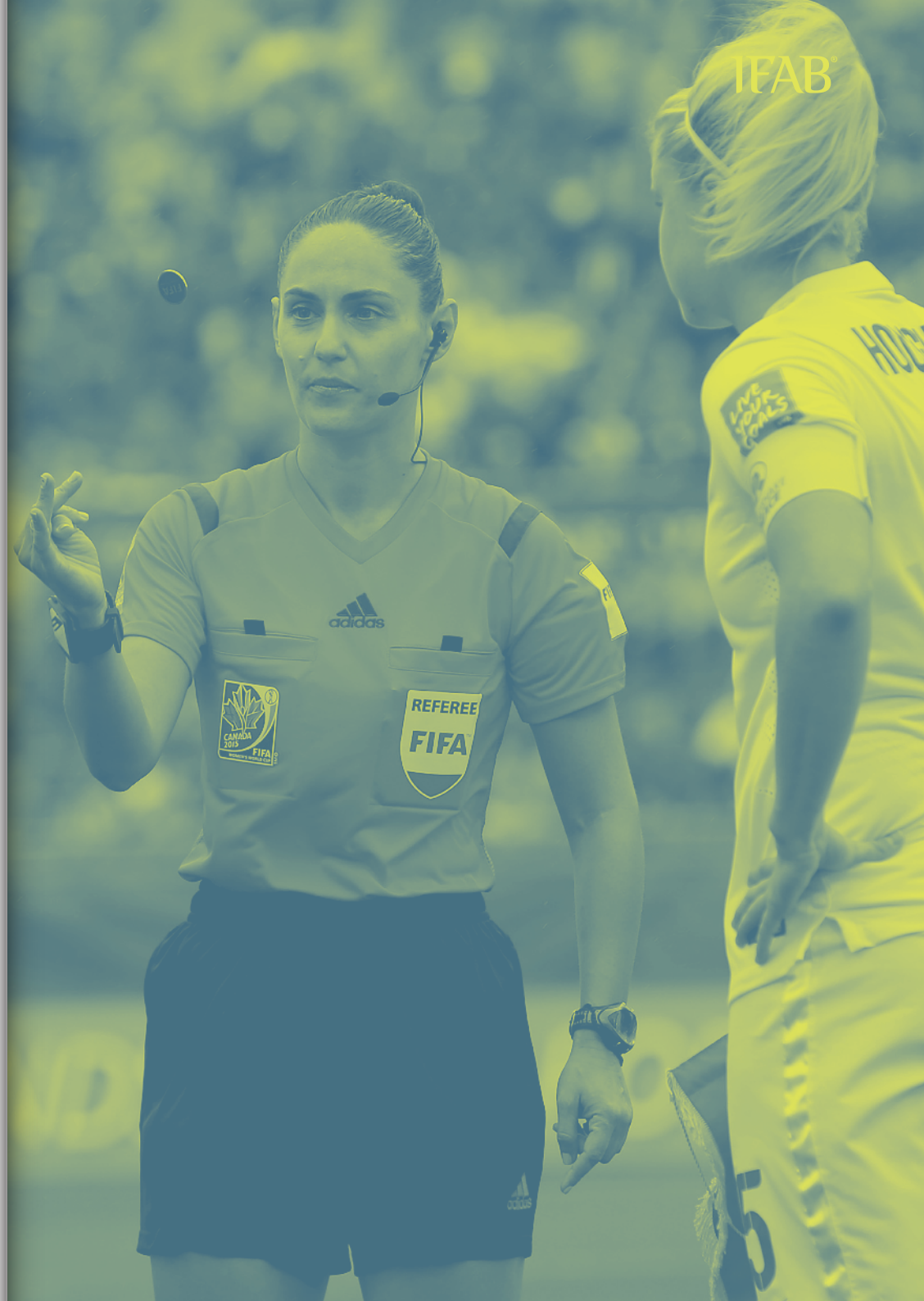
Порушення та покарання

Розігрування «спірного м'яча» відбувається повторно, якщо:

- будь-який гравець доторкнувся до м'яча, перш ніж м'яч доторкнеться поля
- м'яч залишає межі поля після того, як доторкнувся поля, але до нього не доторкнувся гравець

Якщо після розіграшу «спірного м'яча», м'яч потрапляє у ворота і, при цьому його не торкнулось щонайменш двоє гравців, гра поновлюється:

- ударом від воріт, якщо м'яч потрапляє у ворота команди суперника
- кутовим ударом, якщо м'яч потрапляє у власні ворота

Правило

09

М'яч у грі та не у грі

1. Вихід м'яча з гри

Вважається, що м'яч вийшов з гри:

- повністю перетнув лінію воріт або бокову лінію по землі або в повітрі
- арбітр зупинив гру

2. М'яч у грі

Вважається, що м'яч весь час знаходиться у грі, навіть коли потрапляє в офіційну особу матчу, відскакує від стійки воріт, поперечини або кутового флагштоку та залишається в межах поля.

Правило

10

Визначення результату матчу

1. Зарахування голу

Гол зараховується, коли м'яч повністю перетинає лінію воріт між стійками та поперечиною, за умови, що команда, яка забиває м'яч, не порушила Правила гри.

Якщо арбітр сигналізує про взяття воріт, перш ніж м'яч повністю перетнув лінію воріт, гра поновлюється «спірним м'ячем».

2. Команда-переможець

Команда, яка забила більшу кількість м'ячів, вважається переможцем. Якщо обидві команди не забили жодного м'яча або забили однакову кількість м'ячів, матч слід вважати таким, що завершився внічию.

Коли за регламентом змагання потрібно визначити переможця після матчу, що завершується внічию, або двох матчів вдома і на виїзді, для визначення команди-переможця можуть бути передбачені тільки такі процедури:

- правило забитих м'ячів на виїзді
- два рівних за часом тайми додаткового часу, тривалість кожного з яких не перевищує 15 хвили
- серія 11-метрових ударів

Дозволяється поєднання зазначених вище процедур

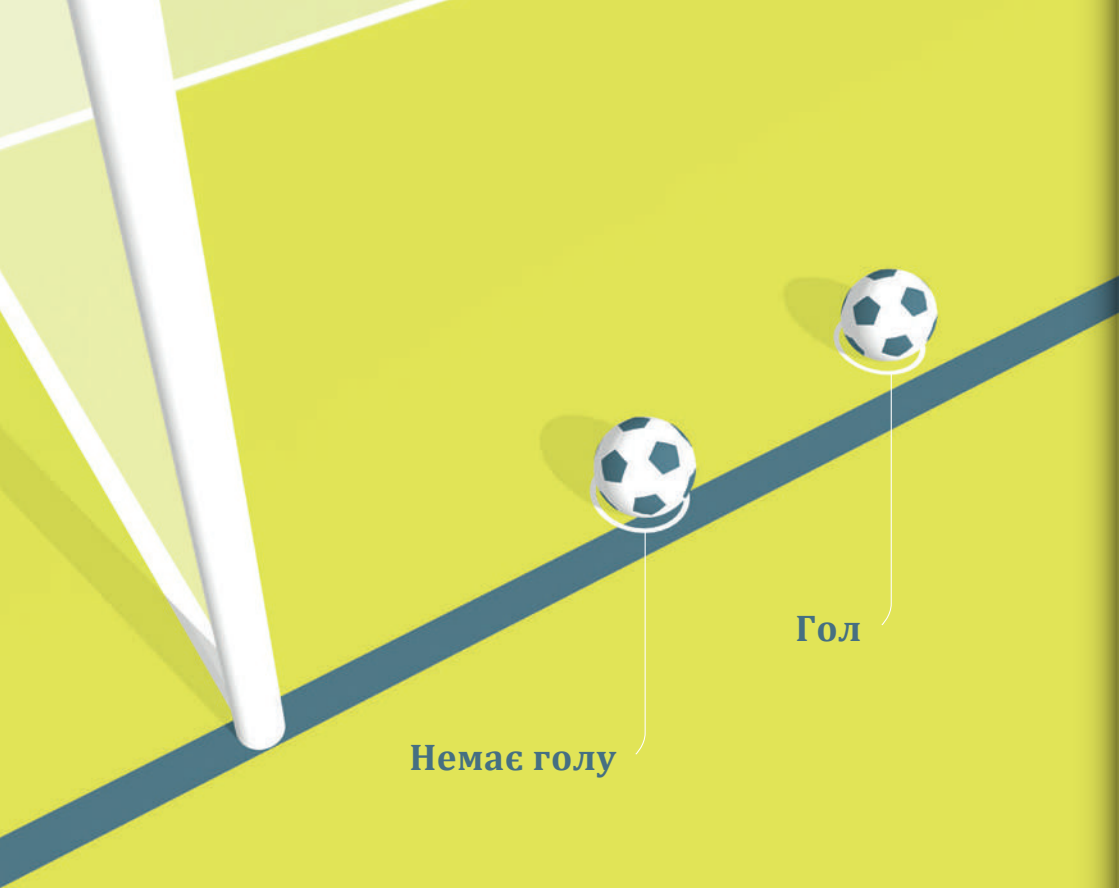
3. Серія 11-метрових ударів

Серія 11-метрових ударів виконується після завершення матчу і, якщо інше не передбачено, застосовуються відповідні Правила гри.

Процедура

Перед початком виконання серії 11-метрових ударів

- Якщо тільки немає інших перешкод (наприклад, стан поверхні поля для гри, безпека, тощо), арбітр застосовує жереб для визначення воріт, які будуть використані для виконання ударів. Таке рішення може бути змінено тільки з міркувань безпеки або якщо ворота або поверхня поля стає непридатною

Немає голу

Гол

Немає голу

Гол

лінія
ворітлінія
воріт

- Арбітр знову застосовує жереб, щоб визначити послідовність виконання ударів для команди-переможця жереба (першою чи другою)
- За винятком заміни, травмованого воротаря, який не зможе продовжувати гру тільки гравці, присутні на полі або тимчасово відсутні на полі (травма, приведення свого екіпірування до належного вигляду, тощо) на момент завершення матчу, мають право виконувати удари
- Кожна команда відповідає за визначення послідовності виконання ударів визначеними гравцями. Арбітра не інформують про таку послідовність
- Якщо на момент завершення матчу та до або під час виконання ударів в одній команді виявиться більше гравців, ніж у суперника, кількість гравців цієї команди потрібно скоротити до кількості гравців у команді суперника. Арбітр має бути поінформований щодо прізвища та номера кожного відстороненого гравця. Будь-який відсторонений гравець не має права виконувати удари (за винятком зазначеного нижче)
- Воротаря, який не в змозі далі виконувати свої функції до або під час виконання ударів, може бути замінено гравцем, якого було відсторонено задля зрівняння кількості гравців, або заявленим запасним гравцем, якщо власна команда не використала максимально дозволена кількість замін, але замінений воротар не може брати участь у подальшій грі та не має права виконувати удар.

Під час виконання 11-метрових ударів

- Тільки гравці, що мають право, та офіційні особи матчу залишаються на полі для гри
- Всі визначені гравці, за винятком гравця, який виконує 11-метровий удар, та двох воротарів, повинні перебувати в центральному колі
- Воротар команди гравця, який виконує 11-метровий удар, повинен перебувати на полі, за межами штрафної площі, на лінії воріт, де вона з'єднується з лінією, що обмежує штрафну площу
- Визначений гравець може помінятися місцями з воротарем
- Удар вважається завершеним, коли м'яч зупиняється, виходить з гри або арбітр зупиняє гру за будь-яке порушення Правил, гравець, який виконує удар, не має права торкатися м'яча вдруге
- Арбітр реєструє виконання ударів
- Якщо воротар скоїв порушення, внаслідок чого удар буде повторено, то він повинен бути попереджений.

- Якщо гравець, який виконує удар, карається за порушення, що було скоєно після того, як арбітр подав сигнал на виконання удару, то такий удар вважається нерезультативним, а цей гравець попереджається.
- Якщо обидва, воротар і гравець, одночасно скоюють порушення:
  - якщо удар не завершується взяттям воріт або м'яч було відбито, то удар повторюється і обидва гравця попереджаються
  - якщо удар завершується взяттям воріт, гол не зараховується, удар вважається нерезультативним, а гравець, який виконував удар, попереджається

Викладені нижче умови для обох команди, що виконують по п'ять ударів

- Команди виконують удари по черзі
- Якщо, перш ніж обидві команди виконають по п'ять ударів, одна команда забила більше м'ячів, ніж суперник, хоча потрібно виконати п'ять ударів, виконання ударів припиняється
- Якщо після виконання п'яти ударів обома командами, рахунок залишається нічийним, виконання ударів триває, доки одна з команд не забила більше м'ячів за умови виконання однакової кількості ударів
- Кожний удар виконується іншим гравцем і всі визначені гравці повинні виконати по одному удару, перш ніж будь-який гравець зможе виконати другий удар
- Зазначений вище принцип стосується будь-якої подальшої послідовності ударів, але команда може змінити послідовність гравців, які виконують удари
- Виконання ударів не повинно затримуватись через гравця, який залишає поле для гри. Якщо гравець не повертається вчасно, щоб виконати удар, то його удар вважається виконаним, але нерезультативним (немає голу)

Заміни та вилучення під час виконання 11-метрових ударів

- Гравець, запасний або замінений гравець може отримати попередження або бути вилученим
- Вилученого воротаря повинен замінити визначений гравець
- Гравця, але не воротаря, який не в змозі далі виконувати свої функції, не дозволяється замінювати
- Арбітр не повинен припиняти матч, якщо кількість гравців у команді скорочується і налічує менше семи гравців

Правило

11

Поза грою

1. Позиція "поза грою"

Перебування в положенні «поза грою» не вважається порушенням.

Гравець перебуває в положенні «поза грою», якщо:

- будь-яка частина його голови, тіла або ніг перебуває на половині поля суперника (за винятком середньої лінії) або
- будь-яка частина його голови, тіла або ніг перебуває ближче до лінії воріт суперника, ніж м'яч та передостанній гравець команди суперника

Руки всіх гравців, в тому числі воротарів, до уваги не беруться.

Гравець не перебуває в положенні «поза грою», якщо знаходиться на одному рівні з:

- передостаннім гравцем команди суперника або
- двома останніми гравцями команди суперника

2. Порушення положенн «поза грою»

- Гравець, який перебуває в положенні «поза грою» в той момент, коли м'яч знаходиться у грі або до нього доторкнувся партнер по команді, карається тільки за активне втручання у гру, тобто:
  - втручається у гру, грає м'ячем або торкається м'яча, який йому переадресував або якого останнім торкнувся партнер по команді, або втручається в дії суперника, тобто:
    - заважає супернику грати або мати можливість грати м'ячем, явно перекриваючи поле зору супернику, або
    - веде боротьбу з суперником за м'яч або

- очевидно намагається грати м'ячем, який знаходиться близько від нього, коли такі дії впливають на суперника, або
- виконує очевидну дію, що явно впливає на можливість суперника зіграти в м'яч або
- отримує вигоду заважаючи діям суперника або грає м'ячем, коли останій:
  - відскочив або зрикошетив від стійки, поперечини воріт, офіційної особи матчу або від суперника
  - був свідомо відбитий суперником, рятуючи власні ворота від голу (сейв)

Вважається, що гравець, який, перебуваючи в положенні «поза грою», отримує м'яч від суперника, який свідомо відбиває м'яч (за винятком ситуацій, коли суперник рятує свої ворота, навмисно відбиваючи м'яч (сейв), не отримує вигоду.

«Відбитий м'яч» (сейв) - дії гравця, який будь-якою частиною тіла за винятком рук зупиняє або намагається зупинити м'яч, що летить у ворота або дуже близько до них (за виключенням воротаря у власній штрафній площі).

В ситуаціях, коли:

- гравець, який стоїть в/або виходить з положення поза грою, перебуває на траєкторії руху суперника і втручається в його рух до м'яча – це є порушенням поза грою в тому випадку, якщо це впливає на здатність суперника зіграти або вести боротьбу за м'яч; якщо гравець рухається напроти траєкторії руху суперника та перешкоджає просуванню суперника (наприклад блокує суперника), то порушення повинно каратись у відповідності до Правила 12.
- проти гравця, який перебуває в положенні поза грою, рухається до м'яча із наміром зіграти в м'яч, скоєно порушення (фол) до того, як він зіграв або намагався зіграти в м'яч, або вів за нього боротьбу із суперником, то таке порушення (фол) карається так, як його було б покарано, якби він трапився до положення поза грою.
- порушення було скоєно проти гравця, який перебуває в положенні поза грою і який вже грає або намагається зіграти в м'яч, або веде за нього боротьбу із суперником, то порушення поза грою карається так, як воно було б покарано, якби воно трапилось до боротьби, що містило порушення (фол).

3. Немає порушення

Порушення немає під час перебування «поза грою», якщо гравець отримує м'яч безпосередньо в результаті:

- удару від воріт
- вкидання м'яча
- кутового удару

4. Порушення та покарання

У випадку порушення положення «поза грою», арбітр призначає вільний удар з того місця, де відбулося порушення, включаючи власну половину поля команди гравця.

Гравець команди, що захищається, який залишив поле без дозволу арбітра, для визначення «поза грою» вважається перебуваючим на лінії воріт або на боковій лінії до наступної зупинки гри або доки команда, що захищається не вибила м'яч зі своєї штрафної площі до середньої лінії. Гравець, який навмисно залишив поле для гри, повинен бути попереджений в наступний момент, коли м'яч вийде з гри.

Гравець атакуючої команди може вийти або перебувати поза межами поля, щоб не брати активної участі у грі. Якщо гравець повертається на поле з лінії воріт та бере участь у грі до наступної зупинки гри або доки команда, що захищається не вибила м'яч зі своєї штрафної площі до середньої лінії, для визначення «поза грою», вважається, що цей гравець перебуває на лінії воріт. Гравець, який навмисно залишає поле для гри і повертається без дозволу арбітра та не порушує положення «поза грою» але отримує вигоду, повинен бути попередженим.

Якщо гравець атакуючої команди стоїть нерухомо між стійками воріт і в глибині воріт, коли м'яч перетинає лінію воріт, гол має бути зарахованим. Якщо гравець порушує положення «поза грою» або Правило 12, гра поновлюється вільним або штрафним ударом.

Правило

12

Ігрові порушення (фоли) та неналежна поведінка

Штрафний та вільний удари, а також 11-метрові удари можуть бути призначені тільки у випадку скоєння ігрового порушення (фолу) та неналежної поведінки на полі для гри.

1. Штрафний удар

Штрафний удар призначається за будь-які з наступних порушень скоєних проти суперника, на думку арбітра, через недбалість, безрозсудливість або із застосуванням надмірної сили:

- напади
- стрибки
- удари або спроби вдарити ногою
- поштовхи
- удари або спроби вдарити рукою (у тому числі удар головою)
- підкати або єдиноборства
- підніжки або спроби зробити підніжку

Якщо порушення, скоєне за наявності контакту, призначається штрафний або 11-метровий удар.

- Недбалість – коли гравець діє необережно, не уважно або непомірковано, дисциплінарні санкції не застосовуються.
- Безрозсудливість – коли гравець діє, нехтуючи безпекою або наслідками для суперника, має бути попередженим
- Застосування надмірної сили – коли гравець перевищує необхідне застосування сили та/або піддає суперника небезпеці, має бути вилученим з поля

Штрафний удар призначається якщо гравець скоює будь-яке з наступних порушень:

- навмисно грає рукою (за винятком воротаря в межах власної штрафної площі)
- затримує суперника
- перешкоджання супернику за допомогою контакту
- плює в суперника

Дивіться також порушення Правила 3

Гра рукою в м'яч

Гра рукою означає навмисні дії гравця під час дотику до м'яча рукою або кистю.

Необхідно враховувати наступне:

- рух рукою до м'яча (а не м'яча до руки)
- відстань між суперником і м'ячем (несподіваний м'яч)
- положення руки не обов'язково означає, що відбулося порушення
- дотик до м'яча предметом, що тримає рука (одяг, щиток, тощо) буде порушенням
- удар кинутим предметом по м'ячу (бутса, щиток, тощо) є порушенням

Воротар так само обмежений у грі рукою, за межами власної штрафної площі як і будь-який інший гравець. У власній штрафній площі, воротар не може бути винним у порушенні, пов'язаному з грою рукою, що призводить до призначення штрафного удару або будь-якого пов'язаного з цим покарання, але може бути покараним за порушення, пов'язане з грою рукою, що призводить до призначення вільного удару.

2. Вільний удар

Вільний удар призначається, якщо гравець:

- діє небезпечно
- перешкоджає діям суперника без будь-якого контакту
- демонструє незгоду, використовуючи образливі, зневажливі або непристойні слова та/або рухи, або інші образливі висловлювання
- створює перешкоди воротарю, який намагається звільнитися від м'яча, або завдає удару або намагається завдати удар по м'ячу, коли воротар вводить його у гру
- скоює будь-яке інше порушення, не зазначене у Правилах, коли арбітр зупиняє гру, щоб попередити гравця або вилучити його з поля

Вільний удар призначається, якщо воротар у своїй штрафній площі скоює будь-яке з наступних порушень:

- контролює м'яч руками більше шести секунд
- торкається м'яча руками, після того як:
  - > випустив м'яч з рук і перш ніж інший гравець доторкнувся до м'яча
  - > партнер по команді, стопою, навмисно спрямував м'яч воротарю
  - > отримав м'яч безпосередньо після вкидання з-за бокової лінії партнером по команді

Вважається, що воротар контролює м'яч, коли:

- м'яч перебуває між руками або між рукою та будь-якою поверхнею (наприклад, полем, власним тілом воротаря) або воротар доторкнувся до м'яча будь-якою частиною рук, за винятком ситуації, коли м'яч випадково зрикошетив від воротаря або воротар відбив удар
- м'яч перебуває на долоні витягнутої руки
- б'є м'ячем об землю або підкидає його у повітря

Супернику не можна вступати в єдиноборство з воротарем, який контролює м'яч у руках.

Небезпечна гра

Небезпечною грою вважаються будь-які дії з метою заволодіти м'ячем, що загрожують травмою будь-кому (в тому числі, самому гравцю). Суперник боїться зіграти через загрозу отримання травми.

Удар ножицями дозволяється за умови, що вважається безпечним для суперника.

Перешкоджання просуванню супернику за відсутності контакту

Перешкоджання просуванню суперника означає переміщення на траєкторію руху суперника, щоб перешкодити, заблокувати, уповільнити або змусити суперника змінити напрямок, коли м'яч не перебуває в межах ігрової відстані до будь-якого гравця.

Всі гравці мають право на свою позицію на полі для гри. Перебування на шляху суперника відрізняється від переміщення таким чином, щоб опинитися на шляху суперника.

Гравець може прикривати м'яч, займаючи позицію між суперником та м'ячем, якщо м'яч перебуває в межах ігрової відстані та суперника не затримують руками або тулубом. Якщо м'яч перебуває в межах ігрової відстані, суперник може правильно атакувати цього гравця.

3. Дисциплінарні санкції

Арбітр має право застосовувати дисциплінарні санкції з моменту виходу на поле для гри, для інспектування до початку матчу та до виходу з поля після завершення матчу (включаючи 11-метрові удари).

Якщо, перед виходом на поле для гри до початку матчу, гравець скоїв порушення, що карається вилученням, арбітр має право заборонити цьому гравцю приймати участь у матчі (див. Правило 3.6); арбітр повинен повідомити у рапорті про будь-яку іншу неналежну поведінку.

Гравець, який скоїв порушення, що карається попередженням або вилученням, на полі для гри або за його межами щодо суперника, партнера по команді, офіційного представника команди або будь-якої іншої особи, або Правил гри, отримує покарання відповідно до характеру порушення.

Жовта картка застосовується, щоб продемонструвати про винесене попередження, а червона картка демонструє про вилучення з поля.

Тільки гравцю, запасному або заміненому гравцю можна пред'явити червону або жовту картку.

Затримка поновлення гри з метою пред'явлення картки

Якщо арбітр вирішив попередити або вилучити з поля гравця, поновлення гри не має бути до винесення покарання.

Перевага

Якщо арбітр не зупиняє гру у випадку переваги в момент порушення, коли потрібно застосувати попередження / вилучення під час зупинки гри, таке попередження / вилучення треба застосувати, коли м'яч вийде з гри наступного разу, за винятком ситуацій, коли очевидна можливість забити гол завершується взяттям воріт, гравця потрібно попередити за неспортивну поведінку.

Не бажано застосовувати «принцип переваги» у випадках серйозного ігрового порушення, агресивної поведінки або іншого порушення, що потребує другого попередження, якщо тільки не виникне очевидна можливість забити м'яч. Арбітр повинен вилучити гравця з поля, коли м'яч вийде з гри наступного разу,

або якщо гравець заволодіє м'ячем або веде єдиноборство / втучається в дії суперника, арбітр повинен зупинити гру, вилучити гравця з поля та поновити гру вільним ударом, за виключенням тих випадків, коли цей гравець скоїв будь-яке більш серйозне порушення.

Якщо захисник починає затримувати атакуючого гравця поза межами штрафної площі і робить це далі в межах штрафної площі, арбітр повинен призначити 11-метровий удар.

Попередження за порушення

Гравець отримує попередження за:

- затримку поновлення гри
- прояв незгоди словами або діями
- вихід, повернення на поле або навмисний вихід з поля без дозволу арбітра
- недотримання необхідної відстані, в епізоді поновлення гри кутовим ударом, штрафним / вільним ударом або киданням м'яча з-за бокової лінії
- систематичне порушення Правил гри (без певної кількості або різновиду «систематичного» здійснення порушень)
- неспортивну поведінку

Запасний або замінений гравець отримує попередження за:

- затримку поновлення гри
- прояв незгоди словами або діями
- вихід або повернення на поле без дозволу арбітра
- неспортивну поведінку

Попередження за неспортивну поведінку

Гравець отримує попередження за неспортивну поведінку за різних обставин, якщо гравець:

- намагається ввести в оману арбітра, наприклад, імітуючи отримання травми або робить вигляд, що стосовно нього було порушення правил (симуляція)
- міняється місцями з воротарем під час гри або без дозволу арбітра
- здійснює порушення в безрозсудливій манері, що карається штрафним ударом
- грає рукою в м'яч, втучаючись або зупиняючи перспективну атаку

- Скоює ігрове порушення (фол) або грає рукою, щоб втрутитись або зірвати перспективну атаку, за виключенням випадків, коли арбітр призначає одинадцятиметровий удар за порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч
- зриває для суперника очевидну можливість забити м'яч шляхом порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч, а арбітр призначає одинадцятиметровий удар
- грає рукою, намагаючись забити м'яч (незалежно від того, чи була спроба успішною) або безуспішно захистити ворота
- робить на полі для гри заборонені розмітки
- грає м'ячем, залишаючи поле після отримання дозволу арбітра
- діє в манері, що демонструє неповагу до гри
- використовує навмисний трюк, щоб зробити передачу (в тому числі, при виконанні штрафного удару) воротарю головою, грудьми, коліном, тощо, у спробі обійти Правило незалежно від того, торкнеться воротар до м'яча руками чи ні
- в усній формі відволікає суперника під час гри або її поновлення

Святкування забитого м'яча

Гравці можуть радіти з приводу забитого м'яча, але такі прояви радості не мають бути надмірними; практика хореографічних трюків не заохочується і не повинна приводити до надмірного затягування часу гри.

Самостійний вихід з поля для проявів радості з приводу забитого м'яча не вважається порушенням, що заслуговує на попередження, але гравці повинні якнайшвидше повертатися на поле.

Гравця слід попередити, якщо він:

- вилазить на огорожу по периметру поля, та/або наближається до глядачів у спосіб, який призводить до порушення громадського порядку/проблем із безпекою.
- здійснює рухи або вчиняє дії у провокуючій, глузливій або підбурюючій формі
- надягає на голову або на обличчя маску або інший аналогічний предмет
- знімає свою футболку або накриває нею голову

Затримка поновлення гри

Арбітри повинні попереджати гравців за затримку поновлення гри у таких випадках:

- створюють видимість наміру виконати вкидання м'яча з-за бокової лінії, а потім передають його партнеру по команді
- затримують вихід з поля під час проведення заміни

- надмірно затримують поновлення гри
- відбивають м'яч або беруть його руками, або провокують конфронтацію навмисним дотиком до м'яча після зупинки гри арбітром
- виконують штрафний або вільний удар не з того місця, змушуючи арбітра призначити зазначений удар повторно

Вилучення за порушення

Гравець, запасний або замінений гравець має бути вилучений з поля, якщо скоїв будь-яке з наступних порушень:

- перешкоджає голу або очевидній можливості забити м'яч командою суперника навмисною грою рукою (за винятком воротаря, у власній штрафній площі)
- перешкоджає взяттю воріт або очевидній можливості забити м'яч супернику, рух якого в цілому спрямовано до воріт команди порушника, порушенням, яке карається штрафним/ вільним ударом (за виключенням випадків, що зазначені нижче)
- серйозне ігрове порушення
- плює в бік суперника або будь-якої іншої особи
- агресивну поведінку
- використовує агресивні, образливі або лайливі вирази та/або жести
- отримує друге попередження протягом одного матчу

Гравець, запасний або замінений гравець, вилучений з поля, повинен залишити прилеглу до поля територію та технічну площу.

Перешкоджання голу або очевидної можливості забити м'яч

Якщо гравець команди суперника перешкоджає голу або очевидній можливості забити м'яч порушенням навмисної гри рукою, він вилучається з поля незалежно від місця де було скоєно порушення.

Якщо гравець скоїв порушення проти суперника, що перешкоджає очевидній можливості забити м'яч і арбітр призначає 11-метровий удар, порушник попереджається якщо порушення було із намаганням (спробою) зіграти в м'яч; за всіх інших обставин (наприклад, затримка, поштовх, відсутність можливості зіграти в м'яч тощо) гравець, який скоює порушення, повинен бути вилучений.

Гравець, вилучений, запасний або замінений гравець, який вийшов на поле для гри у випадках, коли без дозволу арбітра цього робити не можна, та втрутився в гру або дії суперника та перешкодив команді суперника забити м'яч або очевидній можливості забити м'яч, вважається таким, що скоїв порушення, що заслуговує вилучення.

Необхідно враховувати наступне:

- відстань між місцем порушення та воротами
- загальний напрямок гри
- ймовірність збереження або отримання контролю над м'ячем
- розташування та кількість захисників

Серйозні ігрові порушення

Підкат або єдиноборство, небезпечне для суперника, або застосування надмірної сили або жорсткості слід вважати серйозним ігровим порушенням

Будь-який гравець, який в боротьбі за м'яч стрибає на суперника спереду, збоку або ззаду, застосовуючи одну або дві ноги, надмірну силу, або створюючи небезпеку для суперника, винен у серйозному ігровому порушенні.

Агресивна поведінка

Агресивною поведінкою є застосування або спроба застосування гравцем надмірної сили або жорстокості щодо суперника без ведення боротьби за м'яч, або щодо партнера по команді, офіційного представника команди, офіційної особи матчу, глядача або будь-якої іншої особи, незалежно від того чи відбувся контакт чи ні.

Крім того, гравець, який, без боротьби за м'яч, навмисно вдарив суперника або будь-яку іншу особу по голові або обличчю кистю або рукою, вважається винним в агресивній поведінці, окрім тих випадків, коли застосована сила, була незначною.

Порушення, коли кидають предмет (або м'яч)

В усіх цих випадках, арбітр застосовує відповідну дисциплінарну санкцію:

- безрозсудливим – попередити порушника за неспортивну поведінку
- із застосуванням надмірної сили – вилучити порушника за агресивну поведінку.

4. Поновлення гри після ігрових порушень (фолів) або неналежної поведінки

- Якщо м'яч не перебуває у грі, гра поновлюється відповідно до попереднього рішення
- Якщо м'яч перебуває у грі і гравець скоїв порушення в межах поля для гри, проти:
  - > суперника – вільний або штрафний удар або 11-метровий удар
  - > партнера по команді, запасного, заміненого, вилученого гравця, офіційного представника команди або офіційної особи матчу – штрафний удар або 11-метровий удар
  - > будь-якої іншої особи – «спірний м'яч»

Якщо м'яч перебуває у грі:

- гравець скоїв порушення проти офіційної особи матчу або гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця, або офіційного представника команди суперника за межами поля або
- запасний, замінений або вилучений гравець, або офіційний представник команди скоює порушення проти, або втручається в дії, гравця команди суперника або офіційної особи матчу поза межами поля для гри,
гра поновлюється штрафним/вільним ударом з місця на обмежувальних лініях, найближчого до місця скоєння порушення/втручання; якщо порушення, за яке призначається штрафний удар, сталося в межах штрафної площі порушника, призначається 11-метровий удар.

Якщо гравець, який перебуває в межах або за межами поля для гри, кидає предмет (включаючи м'яч) у гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця або офіційного представника команди суперника або в м'яч, гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому він влучив або мав би влучити в будь-кого або у м'яч.

Якщо це місце знаходиться поза межами поля для гри, то цей штрафний удар виконується з обмежувальних ліній з найближчого до події місця, якщо воно знаходиться в межах штрафної площі порушника, призначається 11-метровий удар. Якщо запасний, замінений або вилучений гравець, гравець, який тимчасово перебуває за межами поля для гри, або офіційний представник команди кидає або завдає удару ногою по предмету, спрямовуючи його на поле, і він втручається в гру, дії суперника або офіційної особи матчу, гра поновлюється штрафним ударом (або 11-метровим ударом) з місця, в якому предмет здійснив втручання в гру або влучив або мав би влучити в суперника, офіційну особу матчу або м'яч.

Правило

13

Штрафні та вільні удари

1. Визначення штрафного та вільного ударів

Штрафний та вільний удари призначаються на користь команди суперника у випадку порушень, скоєних гравцем.

Сигнал щодо виконання вільного удару

Піднятою над головою рукою арбітр визначає вільний удар; цей жест залишається, доки удар не буде виконаний і інший гравець не торкнеться до м'яча або доки м'яч не вийде з гри.

Вільний удар повторюється, якщо арбітр не піднімає руку при виконанні вільного удару, і м'яч потрапляє безпосередньо у ворота.

М'яч потрапляє у ворота

- якщо після штрафного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди суперника, гол зараховується
- якщо після вільного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди суперника, арбітр призначає удар від воріт
- якщо після штрафного або вільного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди, що виконувала удар, арбітр призначає кутовий удар

2. Процедура

Всі штрафні та вільні удари виконуються з того місця, де відбулося порушення, за винятком ситуацій:

- вільні удари на користь атакуючої команди за порушення, які були скоєні в межах площі воріт команди суперника, виконуються з найближчої точки на лінії площі воріт, яка проходить паралельно лінії воріт
- штрафні та вільні удари на користь команди, що захищається, можна виконувати з будь-якого місця її площі воріт

- штрафні та вільні удари за порушення за участю гравця, який виходить, вдруге виходить на поле для гри або залишає його без дозволу арбітра, виконуються з місця, де перебував м'яч, коли арбітр зупинив гру. Проте, якщо гравець залишив поле в результаті ігрових дій і скоїв порушення щодо іншого гравця, гра поновлюється штрафним/вільним ударом з місця на обмежувальній лінії, найближчого до місця скоєння порушення; у ситуаціях порушень, коли гра поновлюється штрафним ударом, призначається 11-метровий удар, якщо порушення відбулося в межах штрафної площі команди порушника
- Правило визначає інше місце (див. Правила 3, 11, 12)

М'яч:

- повинен лежати нерухомо і гравець, який виконує удар, не має права вдруге торкатися м'яча доки це не зробить інший гравець
- перебуває у грі, коли після удару ногою він очевидно рухається, за винятком штрафного / вільного удару на користь команди, яка захищається у власній штрафній площі, коли м'яч перебуває у грі і його вибивають безпосередньо за межі штрафної площі.

Доки м'яч не буде у грі, всі гравці команди суперника повинні перебувати:

- на відстані, принаймні 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, якщо тільки не перебувають на лінії воріт між стійками власних воріт
- за межами штрафної площі при виконанні штрафних/вільних ударів зі штрафної площі команди суперника

Штрафний/вільний удар можна виконувати так, щоб м'яч був піднятий у повітря однією або обома ногами одночасно.

Застосування оманливих рухів під час виконання штрафного/вільного удару з метою ввести в оману суперника дозволяється як частина футболу.

Якщо гравець, який безпомилково виконує штрафний/вільний удар, навмисно влучив м'ячем у суперника, щоб знову заволодіти м'ячем, але це не було скоєно у недбалій або безрозсудливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр продовжує гру.

3. Порушення та покарання

Якщо під час виконання штрафного/вільного удару, суперник перебуває ближче встановленої відстані від м'яча, удар повторюється, якщо тільки не може бути застосована перевага; але, якщо гравець швидко виконує штрафний/вільний удар, і суперник який перебуває на відстані менше 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, перехоплює його, арбітр не зупиняє гру. Проте, суперник, який навмисно перешкоджає швидкому виконанню штрафного/вільного удару, повинен бути попередженим за затримку поновлення гри. Якщо під час виконання штрафного/вільного удару зі штрафної площі команди, яка захищається, будь-які гравці команди суперника перебувають в цій штрафній площі, оскільки не встигли залишити її, арбітр продовжує гру. Якщо суперник, який перебуває в межах штрафної площі в момент виконання штрафного/вільного удару або входить до неї до того, як м'яч ввійшов у гру, торкнеться або вестиме боротьбу за м'яч до того, як його торкнеться інший гравець, то такий штрафний/вільний удар повторюється.

Якщо під час виконання штрафного/вільного удару з власної штрафної площі командою, яка захищається, м'яч не виходить безпосередньо за межі штрафної площі, удар повторюється.

Якщо гравець, який ввів м'яч у гру, вдруге доторкнувся до м'яча, перш ніж це зробив інший гравець, арбітр призначає вільний удар. Якщо гравець, який ввів м'яч у гру, навмисно зіграв рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається 11-метровий удар, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який ввів м'яч у гру, якщо тільки це не був воротар. У такому випадку арбітр призначає вільний удар.

Правило

14

Одинадцятиметровий удар

11-метровий удар призначається за скоєне гравцем порушення у власній штрафній площі або за межами поля, в результаті ігрових дій, коли призначається штрафний удар, як зазначено Правилами 12 і 13.

М'яч може бути забитий у ворота безпосередньо з 11-метрового удару.

1. Процедура

М'яч має бути встановлений на 11-метровій позначці.

Гравець, який виконує 11-метровий удар, повинен бути чітко визначений.

Воротар повинен залишатися на лінії воріт, обличчям до гравця, який виконує удар, між стійками воріт, доки не буде виконаний удар по м'ячу.

Гравці, але не гравець, який виконує удар, і воротар, повинні розташуватися:

- на відстані, принаймні 9,15 м (10 ярдів) від 11-метрової позначки
- за 11-метровою позначкою
- в межах поля для гри
- за межами штрафної площі

Після того, як гравці розташуються відповідно до цього Правила, арбітр дає сигнал на виконання 11-метрового удару.

Гравець, який виконує 11-метровий удар, повинен спрямувати м'яч вперед; дозволяється виконувати удар п'яткою, якщо м'яч рухається вперед.

М'яч ввійшов у гру, коли, після удару ногою, очевидно рухається.

Гравець, який виконує 11-метровий удар, не повинен вдруге торкатися до м'яча, перш ніж це зробить інший гравець.

11-метровий удар вважається завершеним, коли м'яч зупиняється, виходить з гри або арбітр зупиняє гру через будь-яке порушення.

Наприкінці кожного тайму основного часу або додаткового часу матчу дозволяється додавати час для виконання та завершення 11-метрового удару. У випадках коли дозволяється застосування доданого часу, 11-метровий удар вважається завершеним, коли м'яч зупинив свій рух, вийшов з гри, в нього зіграв інший гравець (включаючи гравця, який виконував удар) або будь-хто крім захисника команди, яка захищається, або арбітр зупинив гру за порушення, що було скоєно гравцем, який виконував удар, або його командою. Якщо гравець команди, яка захищається, (включаючи воротаря) скоює порушення, а 11-метровий удар був нерезультативним/м'яч було відбито, то 11-метровий удар повторюється.

2. Порушення та покарання

Коли арбітр подав сигнал на виконання 11-метрового удару, удар має бути виконаний. Якщо, перш ніж м'яч увійде у гру, виникає одна з таких ситуацій:

- Гравець, який виконує 11-метровий удар, або його партнер порушує Правила гри:
  - якщо м'яч проходить у ворота, удар повторюється
  - якщо м'яч не проходить у ворота, арбітр зупиняє гру і поновлює вільним ударом
- за винятком наступних випадків, коли гра буде зупинена і поновлена вільним ударом, незалежно від того, чи було забито м'яч:
  - пробиття 11-метрового удару ногою назад
  - партнер визначеного гравця виконує удар; арбітр попереджає гравця, який виконав удар
  - застосування оманливих рухів після завершення розбігу гравцем, який виконує удар (оманливі рухи під час розбігу дозволяються); арбітр попереджає цього гравця
- воротар або партнер по команді порушує Правила гри:
  - якщо м'яч проходить у ворота, гол зараховується
  - якщо м'яч не проходить у ворота, удар повторюється; воротар, якщо винен у порушенні, отримує попередження

- гравці обох команд порушують Правила гри, удар повторюється, якщо тільки гравець не скоїв більш серйозне порушення (наприклад, заборонені оманливі рухи), якщо обидва, воротар і гравець, одночасно скоюють порушення:
  - якщо удар не завершується взяттям воріт або м'яч було відбито, то удар повторюється і обидва гравця попереджаються
- якщо удар завершується взяттям воріт, гол не зараховується, гравець, який виконував удар, попереджається, і гра поновлюється вільним ударом на користь команди, яка захищається

Якщо, після виконання 11-метрового удару:

- гравець, який його виконав, вдруге доторкнувся до м'яча, перш ніж це зробить інший гравець:
- признається вільний удар (або штрафний удар за навмисну гру рукою)
- стороння особа торкається м'яча, який рухається вперед:
- удар повторюється, за виключенням випадків, коли м'яч летить до воріт, а втручання не перешкоджає воротарю або гравцю, команди, яка захищається, зіграти в м'яч. В цьому випадку гол зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота (навіть якщо відбувся контакт із м'ячем), за виключенням випадків, коли м'яч було забито у ворота суперників.
- м'яч відскакує в поле від воротаря, поперечини або стійок воріт, а потім стороння особа доторкнулася до м'яча:
- арбітр зупиняє гру
- гра поновлюється «спірним м'ячем» з того місця, де стороння особа доторкнулася до м'яча

3. Підсумкова таблиця

	Результат виконання 11-метрового удару	
	Гол	Немає голу
Порушення, скоєне гравцем атаки	11-метровий удар повторюється	Вільний удар
Порушення, скоєне гравцем захисту	Гол зараховується	11-метровий удар повторюється
Порушення, скоєне воротарем	Гол зараховується	11-метровий удар повторюється, воротар попереджається
11-метровий удар, пробитий назад	Вільний удар	Вільний удар
Заборонені оманливі дії	Вільний удар, гравець, що виконував удар попереджається	Вільний удар, гравець, що виконував удар попереджається
Партнер визначеного гравця	Вільний удар, партнер отримує попередження	Вільний удар, партнер отримує попередження
<u>Воротар та гравець, що виконує удар одночасно скоюють порушення</u>	<u>Вільний удар, гравець, що виконував удар попереджається</u>	<u>11-метровий удар повторюється, воротар і гравець, що виконував удар попереджаються</u>

Правило

15

Вкидання

Вкидання м'яча з-за бокової лінії виконується суперниками гравця, який останнім доторкнувся до м'яча, що повністю перетнув бокову лінію по землі або в повітрі.

Якщо м'яч потрапляє у ворота безпосередньо після вкидання з-за бокової лінії, він не зараховується:

- якщо м'яч потрапляє у ворота команди суперника – призначається удар від воріт
- якщо м'яч потрапляє у ворота команди гравця, який виконував вкидання м'яча із-за бокової лінії – призначається кутовий удар

1. Процедура

На момент звільнення від м'яча, гравець, який виконує вкидання, повинен:

- стояти обличчям до поля
- розташувати ступні обох ніг так, щоб хоча б частина їх перебувала на боковій лінії або за межами поля
- вкидати м'яч обома руками з замахом із-за голови на тому місці, де м'яч залишив поле

Всі суперники повинні стояти на відстані, принаймні, 2 м (2 ярди) від місця вкидання м'яча.

М'яч у грі, щойно опиниться в межах поля. Якщо м'яч торкнеться землі, перш ніж опиниться в межах поля, вкидання виконується вдруге тією ж командою з того ж місця. Якщо вкидання виконується неправильно, його виконає команда суперника.

Якщо гравець, який правильно виконує вкидання, навмисно кинув м'яч у суперника, щоб знову заволодіти м'ячем, але це не було скоєно у недбалій або безрозсудливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр не зупиняє гру.

Гравець, який виконує вкидання м'яча, не повинен знову торкатися його, доки це не зробить інший гравець.

2. Порушення та покарання

Якщо, після введення м'яча у гру, гравець, який виконує вкидання, знову торкається м'яча, перш ніж це зробить інший гравець, призначається вільний удар; якщо гравець, який виконує вкидання, навмисно грає рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається 11-метровий удар, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який виконував вкидання, якщо тільки рукою не зіграв воротар команди, яка захищалася. У цьому випадку призначається вільний удар.

Суперник, який у нечесний спосіб відволікає гравця, який виконує вкидання, або перешкоджає йому (в тому числі, перебуваючи на відстані менше 2 м (2 ярдів) від місця, де мало бути виконано вкидання), попереджується за неспортивну поведінку, якщо вкидання було виконано, призначається вільний удар.

У випадку будь-якого іншого порушення цього Правила, вкидання виконується гравцем команди суперника.

Правило

16

Удар від воріт

Удар від воріт призначається, коли м'яч повністю перетнув лінію воріт по землі або у повітрі, після того як останнім до нього доторкнувся гравець атакуючої команди, і гол не було зараховано.

М'яч, забитий безпосередньо після удару від воріт, може бути зарахований, але тільки у ворота команди суперника; якщо м'яч проходить безпосередньо у ворота команди гравця, який виконав удар від воріт, арбітр призначає кутовий удар на користь команди суперника, якщо м'яч залишив штрафну площу.

1. Процедура

- М'яч повинен лежати нерухомо і удар від воріт виконується з будь-якої точки в площі воріт гравцем команди, яка захищається
- М'яч у грі, коли залишає штрафну площу
- Гравці команди суперника повинні перебувати за межами штрафної площі, доки м'яч не увійшов у гру.

2. Порушення та покарання

Якщо м'яч не залишає межі штрафної площі або гравець доторкнувся до нього, перш ніж м'яч залишить межі штрафної площі, удар від воріт повторюється.

Якщо м'яч увійшов у гру і гравець, який виконав удар від воріт, знову доторкнувся до нього, перш ніж це зробить інший гравець, призначається вільний удар; якщо гравець, який виконав удар від воріт, навмисно грає рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається 11-метровий удар, якщо порушення відбулось в межах штрафної площі команди гравця, який виконав удар від воріт, тільки якщо це був не воротар. У такому випадку призначається вільний удар.

Якщо суперник, який перебуває у штрафній площі, під час виконання удару від воріт, або який входить до штрафної площі до того, як м'яч увійшов у гру, торкається м'яча або веде боротьбу за нього, перш ніж інший гравець доторкнеться до м'яча, удар від воріт повторюється.

Якщо перш ніж м'яч буде введений у гру, гравець зайшов у штрафну площу і скоїв порушення або суперник скоїв порушення, удар від воріт повторюється, а порушник може бути попередженим або вилученим з поля в залежності від порушення.

У випадку будь-якого іншого порушення, удар повторюється.

Правило

17

Кутовий удар

Кутовий удар призначається у тому випадку, коли м'яч повністю перетнув лінію воріт по землі або у повітрі, після того як останнім до нього доторкнувся гравець команди, що захищається і гол не зараховано.

М'яч може бути забитий безпосередньо з кутового удару, але тільки у ворота команди суперника; якщо м'яч потрапляє безпосередньо у ворота команди гравця, який виконує кутовий удар, призначається кутовий удар на користь команди суперника.

1. Процедура

- М'яч повинен бути розташований у кутовій площі, найближчій до місця, де мяч пройшов над лінією воріт
- М'яч повинен лежати нерухомо і удар ногою виконує гравець атакуючої команди
- М'яч у грі, коли, після удару ногою він очевидно рухається; при цьому не є обов'язковим щоб він залишив кутову площу
- Забороняється пересувати кутовий флагшток
- Гравці команди суперника повинні перебувати на відстані, принаймні, 9,15 м (10 ярдів) від кутової площі, доки м'яч не у грі

2. Порушення та покарання

Якщо після введення м'яча у гру, гравець, який виконав кутовий удар, знову торкнувся м'яча, перш ніж це зробив інший гравець, призначається вільний удар; якщо гравець, який виконав кутовий удар, навмисно грає рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається 11-метровий удар, якщо порушення відбулось в межах штрафної площі команди гравця, який виконав кутовий удар, тільки якщо це був не воротар. У такому випадку призначається вільний удар.

Якщо гравець, який правильно виконує кутовий удар, навмисно пробив м'яч в суперника, щоб знову заволодіти м'ячем, але це не було виконано у недбалій або безрозсудливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр продовжує гру.

У випадку будь-якого іншого порушення, удар повторюється.

Зміни Правил

2017/18

Загальний огляд змін Правил

Нижче наводиться простий опис головних змін/роз'яснень

До всього тексту Правил

- Замінюється «порушення вимог правил гри» (“infringement/infringe”) на «порушення/порушувати» (“offence/offend”) .

Правило 1 – Поле для гри

- Якщо це безпечно, штучне покриття може використовуватися для ліній трав'яного поля

Правило 3 - Гравці

- НА можуть дозволити проводити максимум п'ять замін (за виключенням вищого дивізіону)
- НА зараз можуть дозволити проводити зворотні заміни в змаганнях серед юнаків, ветеранів та осіб з обмеженими можливостями
- Більш чітке формулювання для опису процедури заміни
- Заміна, проведена в перерві між таймами без повідомлення арбітра, не є порушенням, що карається попередженням (ЖК)
- Гравець, що виходить на поле без дозволу арбітра (якщо це потрібно) і втручається у гру, карається штрафним ударом (ШУ)

Правило 4 – Екіпірування гравців

- Кепка воротаря не включена до переліку обмежень щодо головних уборів
- Гравцям не дозволяється носити/використовувати електронне/комунікаційне обладнання, за виключенням електронних систем спостереження за продуктивністю (EPTS); технічному персоналу дозволяється використовувати комунікаційне обладнання лише у випадках, що пов'язані із безпекою/наданням медичної допомоги
- Все обладнання EPTS повинно містити позначку про відповідність мінімальним вимогам стандартів безпеки

Правило 5 – Арбітр

- Важливе положення про те, що рішення офіційних осіб матчу завжди повинні виконуватись
- Національні Асоціації мають право дозволити застосування систем тимчасового відсторонення (лавка штрафників) за деякі/всі попередження (ЖК) в змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масового футболу (згодом будуть опубліковані Методичні рекомендації щодо обох систем)
- Офіційний медичний представник, який скоїв порушення, що заслуговує відсторонення, може залишитись/надавати медичну допомогу гравцям в тому випадку, якщо в команди немає іншого медичного працівника

Правило 7 – Тривалість матчу

- Дозволені короткотривалі зупинки гри для вживання води у перерві між додатковими таймами

Правило 8 – Початок та поновлення гри

- При початковому ударі гравець, який його виконує, може знаходитись на половині поля суперника

Правило 10 – Визначення результату матчу

- Додатковий час повинен складатись з двох рівних таймів, максимум 15 хвилин кожний.
- Серія 11-метрових ударів
  - Виправлене формулювання для воротаря, який невзміз продовжити гру
  - Відсторонений гравець може замінити воротаря навіть в тому випадку, якщо команда вже використала всі дозволені заміни
  - Гравець, який виконує удар, не може торкатися м'яча вдруге
  - Воратар, який скоїв порушення, повинен бути попереджений (ЖК), якщо 11-метровий удар має бути повторено
  - Якщо гравець, який виконує удар, скоює порушення, то такий удар вважається виконаним, але не результативним (немає голу)

- Якщо воротар та гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення:
  - удар повторюється і виноситься два попередження (ЖКи), якщо м'яч не було забито
  - якщо м'яч було забито, гравець, який виконував удар, попереджається (ЖК), а удар вважається не результативним (немає голу)

Правило 11 – Поза грою

- Гравця, який знаходився в положенні «поза грою» може бути покарано, якщо м'яч відскочив або зрикошетив від офіційної особи матчу
- Додається «намагається» до визначення відбитого м'яча (сейву)
- Керівні принципи положення «поза грою»:
  - гравець, який перебуває в положенні «поза грою» і перешкоджає супернику, повинен бути покараний
  - гравець, який перебуває в положенні «поза грою», скоює порушення (фол) до здійснення «поза грою», - карається ігрове порушення (фол)
  - гравець, який перебуває в положенні «поза грою» скоює порушення (фол) під час здійснення «поза грою», - карається порушення «поза грою»

Правило 12 – Ігрові порушення (фоли) та неналежна поведінка

- Образливі висловлювання караються вільним ударом
- Якщо було застосовано принцип переваги після порушення, що заслуговує вилучення (ЧК) і гравець скоює інше порушення, то це порушення повинно бути покарано
- Гравець, який «зриває перспективну атаку» у штрафній площі, не попереджається (ЖК), якщо порушення було скоєно із намаганням зіграти в м'яч.
- Додається до переліку попереджень (ЖКи) порушення за «зрив очевидної можливості забити м'яч» (ЗОМЗМ), що було скоєно в штрафній площі із намаганням зіграти в м'яч.
- Попередження (ЖК) за святкування голу, що призводить до порушення громадського порядку/проблем із безпекою.
- Якщо гравець рухається по діагоналі, щоб обійти останнього захисника/воротаря, це може ще вважатись ЗОМЗМ.
- Більш точне формулювання для ЗОМЗМ щодо порушень скоєних у штрафній площі, пов'язаних із намаганням зіграти в м'яч.
- Вихід на поле без дозволу та запобігання взяттю воріт або ЗОМЗМ карається вилученням
- Порушення скоєне за межами поля гравцем/проти гравця за участі гравця/запасного гравця/офіційного представника команди суперника (або офіційної особи матчу) карається ШУ, що виконується з обмежувальної лінії, якщо порушення було скоєно, коли м'яч був у грі

- ШУ за кидок або удар м'ячем/предметом на поле з метою втручання в гру/будь-кого
- ШУ з обмежувальної лінії за кидок або удар м'ячем/предметом у будь-кого, хто знаходиться за межами поля

Правило 13 – Штрафні та вільні удари

- Нападник, який знаходиться в штрафній площі або входить до неї до того, як м'яч залишив межі штрафної площі, після виконання вільного/штрафного удару командою, що захищається, не може грати в м'яч або вести за нього боротьбу, до того як м'яча торкнеться інший гравець

Правило 14 – Одинадцятиметровий удар

- Гравець, який виконує удар, повинен бути чітко визначений
- Якщо воротар та гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення:
  - удар повторюється і виноситься два попередження (ЖКи), якщо м'яч не було забито
  - якщо м'яч було забито, гравець, який виконував удар, попереджається (ЖК), а удар вважається не результативним (немає голу) (див. Правило 10)
- Гол може бути зараховано після втручання ззовні, якщо м'яч все ж таки потрапив у ворота

Правило 16 – Удар від воріт

- Нападник, який входить до штрафної площі не може грати в м'яч або вести за нього боротьбу до того як м'яча торкнеться інший гравець

Детальна інформація всіх змін Правил (по порядку)

Нижче наведені основні зміни до Правил гри, які не відносяться до англійської / фразеології. На кожну зміну дається старе формулювання (там, де це доречно) та нові / змінені / додаткові формулювання, після чого пояснюється зміна.

Текст зазначений як «старий текст» може точно відповідати попередньому тексту або, в більш широкому плані, значенню попереднього тексту.

Всі Правила

Порушення Правил і порушення

В багатьох мовах немає різних слів для позначення слів «порушення» та «порушення вимог Правил гри», різницю важко зрозуміти (навіть англійським експертам) і вони вживаються у непослідовний спосіб, наприклад, гравець може бути «порушником», але не порушником «вимог Правил гри». З метою зробити Правила гри більш зрозумілими і для того, щоб переклад був точнішим, слова “offence” “порушення” та “offend” “скоювати порушення” замінять слова “infringement” “порушення вимог Правил гри” “infringe” та «скоєння порушення вимог Правил гри».

Правило 01 – Поле для гри

2. Розмітка поля

Додано текст

Поле для гри повинно мати форму прямокутника та розмічатися безперервними лініями, що мають бути безпечними; якщо це безпечно, для розмітки натуральних полів дозволяється використовувати матеріал для штучного поля

Пояснення

Якщо це безпечно, штучне покриття (або подібне) може використовуватися для ліній травяного поля

Правило 03 – Гравці

1. Кількість заміни – Офіційні змагання

Старий текст

В будь-якому матчі офіційного змагання, що проводиться під егідою ФІФА, конфедерацій або національних футбольних асоціацій, дозволяється заміна не більше трьох гравців.

Новий текст

Кількість заміни, до максимум п'яти, яку можна використовувати в будь-якому матчі офіційних змагань будуть визначати ФІФА, конфедерації або національні футбольні асоціації за виключенням змагань серед основних складів чоловічих та жіночих команд клубів вищого рівня або головних національних збірних «А», в яких дозволяється заміна не більше трьох гравців

Пояснення

ФІФА, конфедерації або національні футбольні асоціації можуть дозволити проводити до максимум п'ять заміни в усіх змаганнях, за виключенням вищого рівня.

1. Кількість заміни – Зворотні заміни

Старий текст

Застосування таких заміни дозволяється тільки на найнижчих рівнях (масовий/ розважальний) футболу за умови згоди національної футбольної асоціації.

Новий текст

За умови згоди національної футбольної асоціації, конфедерації або ФІФА, застосування зворотних заміни дозволено лише у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі.

Пояснення

Дію застосування зворотних заміни, яке вже є дозволим у масовому футболі, було поширено на змагання серед юнаків, ветеранів та осіб з обмеженими можливостями (за умови отримання дозволу національної футбольної асоціації).

3. Процедура заміни

Старий текст	Новий текст
Заміна вважається завершеною коли запасний гравець виходить на поле; з цього моменту запасний гравець стає гравцем, а замінений гравець перестає ним бути. Запасні гравці можуть поновлювати гру, за умови, що вони до цього вийшли на поле.	Заміна вважається завершеною, коли запасний гравець виходить на поле; з цього моменту, <u>гравець, якого замінили, стає заміненним гравцем, а запасний гравець стає гравцем і може поновлювати гру.</u>

Пояснення

Чіткіше формулювання.

3. Процедура заміни**Доданий текст**

Якщо заміна проводиться під час перерви між таймами або перед початком додаткового часу, процедура має бути завершена до поновлення гри. Якщо арбітра не було проінформовано, такий запасний гравець може продовжувати гру, дисциплінарні заходи не застосовується, про цей факт повідомляють у відповідні органи.

Пояснення

Уточнюється, що заміна, яку було проведено у цей час без інформування арбітра, не вважається порушенням, що карається попередженням (ЖК).

5. Порушення і покарання**Додано текст**

Якщо гравець міняється місцями з воротарем без дозволу арбітра, арбітр:

- продовжує гру
- попереджає обох гравців у найближчий момент, коли м'яч вийде з гри, але не у випадку, коли заміна відбулась під час перерви між таймами (включаючи додатковий час) або в проміжку між кінцем матчу та початком додаткового часу та/або серії одинадцятиметрових ударів

Пояснення

Уточнюється, що зміна місцями з воротарем у цей час без інформування арбітра не вважається порушенням, що карається попередженням (ЖК).

8. Гравець за межами поля для гри

Старий текст	Новий текст
<p>Якщо, залишивши межі поля для гри з дозволу арбітра, гравець повертається без дозволу арбітра, арбітр повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зупинити гру (але не одразу, якщо гравець не втручається в гру або якщо можна застосувати “принцип переваги”) - попередити гравця за вихід на поле без дозволу - змусити гравця залишити межі поля для гри (якщо потрібно) <p>Якщо арбітр зупиняє гру, він повинен поновити її:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільним ударом з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри - відповідно до Правила 12, якщо гравець порушує це Правило 	<p>Якщо <u>гравець, який потребує</u> дозволу арбітра, <u>щоб повернутись на поле для гри</u>, повертається без дозволу, арбітр повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зупинити гру (але не одразу, якщо гравець не втручається в гру, <u>або в дії офіційної особи матчу</u>, або якщо можна застосувати “принцип переваги”) • попередити гравця за вихід на поле без дозволу <p>Якщо арбітр зупиняє гру, вона повиненна поновитися:</p> <ul style="list-style-type: none"> • штрафним ударом з місця, де відбулось <u>втручання</u> • вільним ударом з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри, <u>якщо не було втручання</u>

Пояснення

- Гравець, який повертається на поле для гри без дозволу арбітра (якщо дозвіл потрібний) та втручається в гру зараз карається штрафним ударом (як і запасний гравець/офіційний представник команди)
- Немає потреби вимагати від порушника залишити поле після попередження (ЖК).

9. Зарахування голу за присутності зайвої особи на полі для гри

Старий текст	Новий текст
<p>Якщо після забитого м'яча та перед поновленням гри арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа, коли м'яч було забито:</p> <ul style="list-style-type: none"> - арбітр повинен не зараховувати гол, якщо зайвою особою була: <ul style="list-style-type: none"> > гравцем, запасним гравцем, заміненним гравцем, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка забила м'яч (...) <p>Гра поновлюється ударом від воріт, кутовим ударом або «спірним м'ячем».</p>	<p>Якщо після забитого м'яча та перед поновленням гри арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа, коли м'яч було забито:</p> <ul style="list-style-type: none"> • арбітр повинен не зараховувати гол, якщо зайва особа була: <ul style="list-style-type: none"> > гравцем, запасним гравцем, заміненним гравцем, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка забила м'яч; <u>гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому була зайва особа (...)</u>

Пояснення

Цим текстом у цьому Правилі витримується послідовність змін, що були внесені у сезоні 2016/17 рр., згідно яких штрафним ударом карається запасний гравець/ офіційний представник команди, який вийшов на поле без дозволу.

Правило 04 – Екіпіровка гравців**4. Інша екіпіровка – головні убори****Додано текст**

У випадках користування головними уборами (за виключенням кепок воротарів), вони повинні: (...)

Пояснення

Уточнюється, що картузи воротарів не включені до переліку обмежень щодо головних уборів.

4. Інша екіпіровка – електронний зв'язок**Старий текст**

Забороняється використання електронного зв'язку у будь-якій формі між гравцями (в тому числі, запасними гравцями/заміненими та вилученими з поля гравцями) та/або технічним персоналом.

Новий текст

Гравцям (включаючи запасних/замінених та вилучених гравців) не дозволяється носити/використовувати електронне/комунікаційне обладнання (за виключенням коли дозволяються EPTS). Забороняється використання офіційними представниками команд будь-яких типів електронних систем зв'язку, за виключенням випадків, коли це безпосередньо пов'язано із наданням медичної допомоги або безпекою.

Пояснення

- Нове формулювання повністю прояснює те, що, за виключенням приладів EPTS, гравці не повинні використовувати або носити у будь-якій формі електронне/комунікаційне обладнання (наприклад камеру, мікрофон, навушник тощо). Це пов'язано із питаннями збереження чесності гри – таким чином ніхто не може підтримувати зв'язок із гравцями під час матчу, за виключенням надання «прозорої» усної тактичної інформації від тренерів.
- Безпека гравців є важливим питанням і тому дозволяється використання електронних систем зв'язку у випадках, пов'язаних із безпекою гравців та наданням їм медичної допомоги, наприклад, застосування мініатюрного нагрудного мікрофона для виклику носилок, машини швидкої допомоги або використання обладнання для оцінки (наприклад iPad) травми голови.

4. Інша екіпіровка – електронні системи та системи спостереження (EPTS)**Додано текст**

У випадках застосування технологічних засобів, що носяться, як частини електронних систем спостереження за продуктивністю (EPTS), в матчах, що проводяться в рамках офіційних змагань під егідою ФІФА, конфедерацій або національних асоціацій, така технологія, що кріпиться до екіпірування гравця, повинна містити наступну позначку:

Ця позначка вказує на те, що системи були успішно протестовані і вони відповідають мінімальним вимогам стандарту безпеки International Match Standard, що було розроблено ФІФА та схвалено IFAB. Установи, що проводять тестування підлягають схваленню з боку ФІФА. Строк перехідного періоду триває до 31 травня 2018 року.

Пояснення

Важливо, щоб будь-яке EPTS, що використовується гравцями, було сертифіковане як таке, що відповідає мінімальним вимогам безпеки. Ці вимоги є обов'язковими, починаючи з 1 червня 2017 року; на ті системи, які вже знаходяться у вжитку, розповсюджується перехідний період для приведення його у відповідність, який закінчується 31 травня 2018 року.

Правило 05 – Арбітр**2. Рішення арбітра****Додано текст**

Рішення арбітра за всіма фактами, пов'язаними з грою, включаючи зарахування або не зарахування голу та результат матчу, є остаточними. Рішення арбітра, та всіх інших офіційних осіб матчу, повинні завжди виконуватися.

Пояснення

Йдеться про основоположний принцип футболу, згідно якого рішення офіційних осіб матчу повинні завжди виконуватися (навіть, коли вони неправильні).

3. Повноваження та обов'язки – Дисциплінарні заходи**Додано текст****Арбітр (...)**

має право пред'явити жовту або червону картку та, де це дозволено регламентом змагань, тимчасово відстороняти гравця, з моменту виходу на поле для гри на початку матчу і до завершення матчу (...)

Пояснення

Зараз Національні Асоціації мають право дозволити застосування тимчасового відсторонення в змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масового футболу.

3. Повноваження та обов'язки – Дисциплінарні заходи**Додано текст****Арбітр (...)**

застосовує заходи до офіційних представників команди, що діють неналежним чином, і може вилучити їх з поля для гри та території безпосередньо навколо поля; до офіційного медичного працівника команди, який скоїв порушення, що заслуговує відсторонення, може залишитись, якщо в команді немає іншого медичного працівника, та надавати медичну допомогу гравцю, якщо він її потребує.

Пояснення

Медичному працівнику команди, який скоїв порушення, що заслуговує відсторонення з технічної площі, дозволяється залишитись та надавати медичну допомогу гравцям в тому випадку, якщо в команді немає іншого медичного працівника

Правило 07 – Тривалість матчу**1. Перерва між таймами****Додано текст**

Гравці мають право на перерву між таймами, тривалість якої не перевищує 15 хвилин; Дозволено здійснювати короткотривалі зупинки гри для вживання води у перерві додаткового часу.

Пояснення

Важливість піклування про здоров'я гравців полягає у дозволі гравцям провести швидку зупинку для вживання води у перерві між таймами додаткового часу; зупинка не призначена для тренувальних цілей.

Правило 08 – Початок та поновлення гри**1. Початковий удар****Додано текст**

Перед виконанням кожного початкового удару: всі гравці, за виключенням гравця, який виконує початковий удар, повинні розташовуватись на власних половинах поля (...) м'яч може бути забитий у ворота суперника з початкового удару; якщо м'яч напряму потрапляє у ворота команди гравця, який виконував удар, призначається кутовий удар на користь суперника

Пояснення

- «Нові» положення про початковий удар (передача м'яча назад) є популярними, але часто гравець, який його виконує, щоб виконати такий удар має заступити на половину поля суперника; нове формулювання дозволяє зробити це.
- Якщо м'яч потрапляє напряму в ворота команди гравця, який виконував початковий удар, призначається кутовий удар на користь суперника.

Правило 10 – Метод визначення результату матчу**2. Команда-переможець****Додано текст**

Коли за регламентом змагання потрібно визначити переможця після матчу, що завершується внічию, або двох матчів вдома і на виїзді, для визначення команди-переможця можуть бути передбачені тільки такі процедури:

- правило забитих м'ячів на виїзді
- два рівних за часом тайми додаткового часу, тривалість кожного з яких не перевищує 15 хвилин
- серія 11-метрових ударів

Дозволяється поєднання зазначених вище процедур.

Пояснення

Роз'яснюється, що повинно бути два рівних за часом тайми додаткового часу і тривалість кожного з них не повинна перевищувати 15 хвилин, а також те, що дозволяється поєднання різних методів для визначення переможця.

3. Удари з 11-метрової позначки – Перед початком 11-метрових ударів**Старий текст**

- За винятком заміни воротаря, (...)

Новий текст

- За винятком заміни воротаря, який не може продовжувати (...)

Пояснення

Формулювання змінилося так само, як і в іншій частині Правила 10.

3. Удари з 11-метрової позначки – Перед початком 11-метрових ударів**Старий текст**

- Воротаря, який не в змозі далі виконувати свої функції до або під час виконання ударів, і команда якого не використала максимально дозволу кількість замінь, дозволяється замінити заявленим запасним гравцем або відстороненим гравцем, щоб зрівняти кількість гравців у командах.

Новий текст

- Воротаря, який не в змозі далі виконувати свої функції до або під час виконання ударів, може бути замінено гравцем, якого було відсторонено задля зрівняння кількості гравців, або заявленим запасним гравцем, якщо власна команда не використала максимально дозволу кількість замінь, але замінений воротар не може брати участь у подальшій грі та не має права виконувати удар.

Пояснення

- Уточнюється, що:
- Гравець, якого відсторонено задля зрівняння кількості гравців, може замінити воротаря навіть, якщо ця команда вже використала всі свої заміни
- Воротар, якого замінили, завершує свою участь у виконанні серії 11-метрових ударів

3. Удари з 11-метрової позначки – Під час виконання 11-метрових ударів**Додано тест**

- Удар вважається завершеним, коли м'яч зупинився, виходить з гри або арбітр зупиняє гру за будь-яке порушення Правил; гравець, який виконує удар, не має права торкатися м'яча вдруге

Пояснення

Уточнюється, що гравець, який виконує удар, не може торкатися м'яча вдруге

3. Удари з 11-метрової позначки – Під час виконання 11-метрових ударів**Додано текст**

- Якщо воротар скоїв порушення, внаслідок чого удар буде повторено, то він повинен бути попереджений.

Пояснення

Уточнюється, що воротар, який скоїв порушення і спричинив повторення удару, повинен бути попереджений (ЖК).

3. Удари з 11-метрової позначки – Під час виконання 11-метрових ударів**Додано текст**

- Якщо гравець, який виконує удар, карається за порушення, що було скоєно після того, як арбітр подав сигнал на виконання удару, то такий удар вважається нерезультативним, а цей гравець попереджається.

Пояснення

Уточнюється, що, якщо гравець порушує правила, то удар вважається виконаним, але нерезультативним (немає голу), тобто удар не виконується повторно.

3. Удари з 11-метрової позначки – Під час виконання 11-метрових ударів**Додано текст**

- ▶ Якщо обидва, воротар і гравець, одночасно скоюють порушення:
  - якщо удар не завершується взяттям воріт або м'яч було відбито, то удар повторюється і обидва гравця попереджаються
  - якщо удар завершується взяттям воріт, гол не зараховується, удар вважається нерезультативним, а гравець, який виконував удар, попереджається

Пояснення

- Уточнюються наслідки, коли обидва, воротар і гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення, що само по собі є рідкісним випадком через те, що, зазвичай, хтось з них порушує першим. Наслідки є різними тому, що, якщо удар не завершується взяттям воріт/м'яч було відбито (через порушення воротаря), обидва гравця скоїли порушення, що заслуговує попередження (ЖК), то обидва попереджаються (ЖК) і удар повторюється.
- Якщо м'яч було забито, воротар не скоїв порушення, що карається попередженням (ЖК), але порушення скоєне гравцем заслуговує на попередження (ЖК), цей випадок є більш «тяжким» (див. Правило 5), що карається відповідно.

Правило 11 – Поза грою**2. Порушення поза грою****Додано текст**

Гравець, який перебуває в положенні «поза грою» в момент удару або торкання м'яча з боку партнера по команді, карається тільки за участь в активній грі, тобто:

- отримує вигоду граючи м'ячем або втручаючись в дії суперника, коли він:
  - > відскочив або зрикошетив від стійки, поперечини воріт, офіційної особи матчу або від суперника

Пояснення

Уточнюється, що, якщо м'яч відскочив або зрикошетив від офіційної особи матчу до гравця, який перебував у положенні «поза грою», то такого гравця можна покарати за порушення положення «поза грою».

2. Порушення поза грою**Додано текст**

«Відбитий м'яч» (сейв) - дії гравця, який будь-якою частиною тіла за винятком рук (за виключенням воротаря у власній штрафній площі) зупиняє або намагається зупинити м'яч, що летить у ворота або дуже близько до них.

Пояснення

Більш точне визначення поняття «відбитого м'яча» (сейву).

2.

В ситуаціях, коли:

- гравець, який стоїть в/або виходить з положення поза грою, перебуває на траєкторії руху суперника і втручається в його рух до м'яча – це є порушенням поза грою в тому випадку, якщо це впливає на здатність суперника зіграти або вести боротьбу за м'яч; якщо гравець рухається напроти траєкторії руху суперника та перешкоджає просуванню суперника (наприклад блокує суперника), то порушення повинно каратись у відповідності до Правила 12.
- проти гравця, який перебуває в положенні поза грою, рухається до м'яча із наміром зіграти в м'яч, скоєно порушення (фол) до того, як він зіграв або намагався зіграти в м'яч, або вів за нього боротьбу із суперником, то таке порушення (фол) карається так, як його було б покарано, якби він трапився до положення поза грою.
- порушення було скоєно проти гравця, який перебуває в положенні поза грою і який вже грає або намагається зіграти в м'яч, або веде за нього боротьбу із суперником, то порушення поза грою карається так, як воно було б покарано, якби воно трапилось до боротьби, що містило ігрове порушення (фол).

Пояснення

- Уточнюються ситуації, коли:
- гравець, який перебуває в положенні поза грою, далеко від м'яча, скоює порушення, що впливає на можливість захисника (-ків) грати в або вести боротьбу за м'яч
- порушення скоєно проти гравця, який перебуває в положенні поза грою

Law 12 – Ігрові порушення (фоли) - неналежна поведінка**2. Вільний удар****Додано текст**

Вільний удар призначається, якщо гравець:

- (...)
- Демонструє незгоду, використовуючи образливі, зневажливі або непристойні слова та/або рухи, або інші образливі висловлювання
- (...)

Пояснення

Уточнюється що образливі висловлювання/рухи караються вільним ударом, навіть якщо є попередження (ЖК) або вилучення (ЧК); дехто неправильно тлумачив, що штрафний удар за «порушення проти офіційної особи матчу» включає в себе незгоду тощо, але це стосується лише порушень із застосуванням фізичного контакту.

3. Дисциплінарні покарання – Перевага**Додано текст**

Не слід застосовувати «принцип переваги» у випадках серйозного ігрового порушення, агресивної поведінки або іншого порушення, що потребує другого попередження, за виключенням випадків, коли існує очевидна можливість забити м'яч (...) якщо гравець грає в м'яч або здійснює боротьбу/втручання в дії суперника, арбітр повинен зупинити гру, вилучити гравця з поля та поновити гру вільним ударом, за виключенням тих випадків, коли цей гравець скоїв будь-яке більш серйозне порушення.

Пояснення

Уточнюється, що, якщо гравець скоїв порушення, що потребує вилучення (ЧК), а арбітр застосував принцип переваги, то, якщо гравець після цього скоює інше порушення, то воно має бути покаране, наприклад гравець скоює фол (порушення) проти суперника.

3. Дисциплінарні покарання – Попередження за неспортивну поведінку**Додано текст**

Існують різні обставини, коли гравець повинен отримати попередження за неспортивну поведінку, включаючи ті, коли гравець:

- Скоює порушення (фол) або грає рукою, щоб втрутитись або зірвати перспективну атаку, за виключенням випадків, коли арбітр призначає одинадцятиметровий удар за порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч

Пояснення

Відміна попередження (ЖК) за зрив перспективної атаки, коли призначається 11-метровий удар за порушення, що було у намаганні зіграти в м'яч, є послідовним рішенням, як і у випадку із застосуванням попередження (ЖК), а не вилучення (ЧК), коли арбітр призначає 11-метровий удар за зрив очевидної можливості забити м'яч, що було скоєно у намаганні зіграти в м'яч.

3. Дисциплінарні покарання – Попередження за неспортивну поведінку**Додано текст**

Існують різні обставини, коли гравець повинен отримати попередження за неспортивну поведінку, включаючи ті, коли гравець:

- зриває для суперника очевидну можливість забити м'яч шляхом порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч, а арбітр призначає одинадцятиметровий удар

Пояснення

Через те, що зрив очевидної голювальної можливості в штрафній площі із намаганням (спробою) зіграти в м'яч зараз карається попередженням (ЖК), а не вилученням (ЧК), це порушення було додано до переліку порушень, що потребують попередження (ЖК).

3. Дисциплінарні покарання – Святкування голу**Додано текст**

Гравця слід попередити за неспортивну поведінку, якщо він:

- вилазить на огорожу по периметру поля, та/або наближається до глядачів у спосіб, який призводить до порушення громадського порядку/проблем із безпекою.
- здійснює рухи або вчиняє дії у провокуючій, глузливій або підбурюючій формі

Пояснення

Будь-які дії, що призводять до порушення громадського порядку/проблем із безпекою, або якщо вони є провокуючими тощо, повинні каратись попередженням (ЖК).

3. Дисциплінарні покарання – Порушення, що заслуговують вилучення**Старий текст**

Гравець, запасний або замінений гравець має бути вилучений з поля, якщо скоїв будь-яке з наступних порушень:

- перешкоджає очевидній можливості забити м'яч командою суперника, рухаючись до воріт суперника, порушенням, яке карається штрафним/вільним ударом (за виключенням випадків, що зазначені нижче)

Новий текст

Гравець, запасний або замінений гравець має бути вилучений з поля, якщо скоїв будь-яке з наступних порушень:

- перешкоджає взяттю воріт або очевидній можливості забити м'яч супернику, рух якого в цілому спрямовано до воріт команди порушника, порушенням, яке карається штрафним/ вільним ударом (за виключенням випадків, що зазначені нижче)

Пояснення

- Уточнюється, що перешкоджання взяттю воріт є порушенням, що заслуговує на вилучення (ЧК).
- Слово «порушник» робить більш зрозумілим текст, який до цього був потенційно неправильним/таким, що вводить в оману.
- Фразою «рух якого в цілому» роз'яснюється, що, якщо, на фінальному етапі, нападник рухається діагонально, щоб обійти воротаря/захисника, то очевидна можливість забити м'яч все ще зберігається.

3. Дисциплінарні покарання – Позбавлення голу або очевидної можливості забити м'яч

Старий текст	Новий текст
<p>Якщо гравець скоїв порушення проти суперника у власній штрафній площі перешкоджаючи очевидній можливості забити гол і арбітр призначає 11-метровий удар, порушник має бути попереджений, окрім випадків, коли:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Затримує, тягне або штовхає суперника або • Порушник не намагається грати в м'яч або у нього, немає можливості вести боротьбу за м'яч або • Порушення, що карається червоною карткою незалежно від місця його скоєння на полі для гри (наприклад, серйозне ігрове порушення, агресивна поведінка, тощо) 	<p>Якщо гравець скоїв порушення проти суперника, що перешкоджає очевидній можливості забити м'яч і арбітр призначає 11-метровий удар, <u>порушник попереджається якщо порушення було із намаганням (спробою) зіграти в м'яч; за всіх інших обставин (наприклад, затримка, поштовх, відсутність можливості зіграти в м'яч тощо) гравець, який скоює порушення, повинен бути вилучений.</u></p>

Пояснення

Чіткіше формулювання – зміни до Правила або його застосування відсутні.

3. Дисциплінарні покарання – Позбавлення голу або очевидної можливості забити м'яч

Додано текст
<p>Гравець, вилучений, запасний або замінений гравець, який вийшов на поле для гри у випадках, коли без дозволу арбітра цього робити не можна, та втрутився в гру або дії суперника та перешкодив команді суперника забити м'яч або очевидній можливості забити м'яч, вважається таким, що скоїв порушення, що заслуговує вилучення.</p>

Пояснення

Уточнюється, що той, хто виходить на поле для гри без дозволу арбітра (включаючи випадки, коли гравець повинен отримати дозвіл, щоб повернутись на поле, наприклад, після травми) та перешкоджає взяттю воріт, або перешкоджає очевидній можливості забити м'яч, скоює порушення, що заслуговує на вилучення (ЧК), навіть якщо не було скоєно якого-небудь іншого порушення.

3. Дисциплінарні покарання – Порушення, пов'язані із киданням предметів

Старий текст	Новий текст
<p>Якщо, коли м'яч перебуває у гри, гравець, запасний або замінений гравець кинув предмет (в тому числі, м'яч) в суперника або будь-яку іншу особу, арбітр повинен зупинити гру і, якщо порушення було: безрозсудливим – попередити порушника за неспортивну поведінку із застосуванням надмірної сили – вилучити порушника за агресивну поведінку.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>У всіх цих випадках, арбітр застосовує відповідну дисциплінарну санкцію:</u> • за безрозсудливі дії – попереджає порушника за неспортивну поведінку • за застосування надмірної сили – вилучає порушника за агресивну поведінку.

Пояснення

Чіткіше формулювання – зміни до Правила або його застосування відсутні.

4. Поновлення гри після порушень або неналежної поведінки

Старий текст

Якщо м'яч перебуває у грі і гравець скоїв порушення в межах поля для гри, проти:

- (...) партнера по команді, запасного, заміненого гравця, офіційного представника своєї команди або офіційної особи матчу – штрафний удар або 11-метровий удар
- (...) Якщо м'яч перебуває у грі і гравець скоїв порушення поза межами поля для гри:
- якщо гравець вже залишив поле, гра поновлюється «спірним м'ячем»
- якщо гравець залишає поле, щоб скоїти порушення, гра поновлюється вільним ударом з місця, де знаходився м'яч, коли гра була зупинена. Проте, якщо гравець залишив поле в результаті ігрових дій і скоїв порушення щодо іншого гравця, гра поновлюється штрафним/вільним ударом з місця на обмежувальних лініях, найближчого до місця скоєння порушення; у ситуаціях порушень, коли гра поновлюється штрафним ударом, призначається 11-метровий удар, якщо порушення сталося в межах штрафної площі команди порушника

Новий текст

Якщо м'яч знаходиться у грі і гравець скоює порушення у полі для гри:

- (...)
- партнера по команді, запасного, заміненого або вилученого гравця, представника команди чи офіційної особи матчу - штрафний удар або пенальт (...)

Якщо м'яч перебуває у грі:

- якщо гравець скоїв порушення проти офіційної особи матчу або гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця, або офіційного представника команди суперника за межами поля або
- якщо запасний, замінений або вилучений гравець, або офіційний представник команди скоює порушення проти, або втручається в дії, гравця команди суперника або офіційної особи матчу поза межами поля для гри, гра поновлюється штрафним/вільним ударом з місця на обмежувальних лініях, найближчого до місця скоєння порушення/втручання; якщо порушення, за яке призначається штрафний удар, сталося в межах штрафної площі порушника, призначається 11-метровий удар

Пояснення

- якщо порушення скоєно на полі для гри проти вилученого гравця, призначається штрафний удар.
- Гравець, який скоює порушення проти гравця/запасного гравця/офіційного представника команди суперника або офіційної особи матчу за межами поля для гри, карається штрафним/вільним ударом з обмежувальної лінії, наприклад, гравець завдає удару запасному гравцю/офіційному представнику команди суперника.
- Запасний гравець/офіційний представник команди, який скоює порушення проти гравця команди суперника або офіційної особи матчу за межами поля, карається штрафним/вільним ударом з обмежувальної лінії, наприклад, запасний гравець завдає удару гравцю, який чекає, щоб повернутись на поле після травми або ставить підніжку гравцю, який тимчасово залиши поле для гри, переслідуючи м'яч.
- Це Правило не застосовується у випадку із порушеннями, що сталися між запасними гравцями або офіційними представниками команди – це стосується лише порушень, скоєних або спрямованих проти одного з гравців.

4. Поновлення гри після порушень або неналежної поведінки

Старий текст

Якщо гравець, який перебуває на полі або поза його межами, кинув предмет у суперника на полі, гра поновлюється штрафним ударом або 11-метровим ударом з того місця, де предмет влучив або мав би влучити у суперника
Гра поновлюється вільним ударом, якщо:
- гравець, який перебуває на полі, кинув предмет у будь-яку особу за межами поля
- запасний або замінений гравець кинув предмет у суперника на полі.

Новий текст

Якщо гравець, який перебуває в межах або за межами поля для гри, кидає предмет (включаючи м'яч) у гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця або офіційного представника команди суперника або в м'яч, гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому він влучив або мав би влучити в будь-кого або у м'яч. Якщо це місце знаходиться поза межами поля для гри, то цей штрафний удар виконується з обмежувальних ліній з найближчого до події місця; якщо воно знаходиться в межах штрафної площі порушника, призначається 11-метровий удар

Якщо запасний, замінений або вилучений гравець, гравець, який тимчасово перебуває за межами поля для гри, або офіційний представник команди кидає або завдає удару ногою по предмету, спрямовуючи його на поле, і він втручається в гру, дії суперника або офіційної особи матчу, гра поновлюється штрафним ударом (або 11-метровим ударом) з місця, в якому предмет здійснив втручання в гру або влучив або мав би влучити в суперника, офіційну особу матчу або м'яч.

Пояснення

- Якщо гравець кидає предмет в будь-кого, хто перебуває за межами поля, призначається штрафний удар з обмежувальних ліній з найближчого місця, куди влучив або мав влучити предмет у персону; якщо це відбувається у штрафній площі порушника – призначається 11-метровий удар.
- Наслідки/результат кидка або вдару ногою по предмету, спрямованого на поле для гри, ті ж самі, що були якби б порушення було скоєно безпосередньо персоною, тому покарання є тим самим

Правило 13 – Штрафні вільні удари

3. Порушення і покарання

Доданий або змінений текст

Якщо під час виконання штрафного/вільного удару зі штрафної площі команди, яка захищається, будь-які гравці команди суперника перебувають в цій штрафній площі, оскільки не встигли залишити її, арбітр продовжує гру. Якщо суперник, який перебуває в межах штрафної площі в момент виконання штрафного/вільного удару або входить до неї до того, як м'яч ввійшов у гру, торкнеться або вестиме боротьбу за м'яч до того, як його торкнеться інший гравець, то такий штрафний/вільний удар повторюється.

Пояснення

Ці зміни приводять вимоги до штрафного/вільного удару команди, яка захищається, до логічної послідовності з вимогами до удару від воріт (Правило 16)

Правило 14 – Одинадцятиметровий удар

1. Процедура

Старий текст	Новий текст
Гравець, який виконує 11-метровий удар, повинен бути належним чином визначений.	Гравець, який виконує 11-метровий удар, повинен бути <u>чітко</u> визначений.

Пояснення

Більш ясний текст

1. Процедура

Доданий текст

Наприкінці кожного тайму основного часу або додаткового часу матчу дозволяється додавати час для виконання та завершення 11-метрового удару. У випадках коли дозволяється застосування доданого часу, 11-метровий удар вважається завершеним, коли м'яч зупинив свій рух, вийшов з гри, в нього зіграв інший гравець (включаючи гравця, який виконував удар) або будь-хто крім захисника команди, яка захищається, або арбітр зупинив гру за порушення, що було скоєно гравцем, який виконував удар, або його командою. Якщо гравець команди, яка захищається, (включаючи воротаря) скоює порушення, а 11-метровий удар був нерезультативним/м'яч було відбито, то 11-метровий удар повторюється.

Пояснення

Уточнюється, коли 11-метровий удар є завершеним у випадку, коли час було подовжено для виконання 11-метрового удару.

2. Порушення і покарання

Додано текст

- > Якщо обидва, воротар і гравець, одночасно скоюють порушення:
  - якщо удар не завершується взяттям воріт або м'яч було відбито, то удар повторюється і обидва гравця попереджаються
  - якщо удар завершується взяттям воріт, гол не зараховується, гравець, який виконував удар, попереджається, і гра поновлюється вільним ударом на користь команди, яка захищається

Пояснення

Уточнюється наслідки, коли обидва, воротар і гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення, що само по собі є рідкісним випадком через те, що, зазвичай, хтось з них чітко порушує першим. Наслідки є різними тому, що

- якщо удар не завершується взяттям воріт/м'яч було відбито (через порушення воротаря), обидва гравця скоїли порушення, що заслуговує попередження (ЖК).
- Якщо м'яч було забито, воротар не скоїв порушення, що карається попередженням (ЖК), але порушення скоєне гравцем заслуговує на попередження (ЖК), цей випадок є «більш серйозним» (див. Правило 5), що карається відповідно.

2. Порушення і покарання

Додано текст

- стороння особа торкається м'яча, який рухається вперед:
  - удар повторюється, за виключенням випадків, коли м'яч летить до воріт, а втручання не перешкоджає воротарю або гравцю, команди, яка захищається, зіграти в м'яч. В цьому випадку гол зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота (навіть якщо відбувся контакт із м'ячем), за виключенням випадків, коли м'яч було забито у ворота суперників

Пояснення

Уточнюється, що повинно статись, якщо було втручання в рух м'яча, що летить у ворота при виконанні 11-метрового удару.

Правило 16 – Удар від воріт

2. Порушення і покарання

Доданий текст

Якщо суперник, який перебуває у штрафній площі, під час виконання удару від воріт, або який входить до штрафної площі до того, як м'яч увійшов у гру, торкається м'яча або веде боротьбу за нього, перш ніж інший гравець доторкнеться до м'яча, удар від воріт повторюється.

Покарання

Уточнюється, що слід робити, якщо гравець входить до штрафної площі до того, як м'яч увійшов у гру.

Словник

Цей словник містить у собі слова/вислови, які потребують уточнення або пояснення поза деталями у Правилах гри та/або які не завжди легко перекладаються на інші мови.

Футбольні органи

IFAB – Міжнародна рада футбольних асоціацій

Орган, який складається з чотирьох Британських футбольних асоціацій і ФІФА і відповідає за Правила гри по всьому світу. В принципі, зміни до Правил гри можуть бути затверджені тільки на Щорічному пленарному засіданні, яке зазвичай проводиться у лютому або березні.

ФІФА – Міжнародна федерація футбольних асоціацій

Керівний орган, відповідальний за футбол по всьому світу.

Конфедерація

Орган, відповідальний за футбол на континенті. Шість конфедерацій – це AFC (Азія), CAF (Африка), CONCACAF (Північна, Центральна Америка та Карибський басейн), CONMEBOL (Південна Америка), OFC (Океанія) та UEFA (Європа).

Національна футбольна асоціація

Орган, відповідальний за футбол в країні

Футбольні терміни

A

Abandon - перервати

Завершити матч до не запланованого закінчення

Advantage – перевага

Арбітр продовжує гру, коли відбулося порушення, яке йшло на користь команді, проти якої було здійснено порушення

Additional time – компенсований час

Час, доданий в кінці кожного тайму для компенсації «втраченого» часу в результаті замінь, травм, дисциплінарних заходів, святкування взяття воріт, тощо.

Assessment of injured player – оцінка травми, отриманої гравцем

Швидка оцінка травми, зазвичай медиком, щоб з'ясувати, чи потрібна гравцю допомога

Away goals rule – правило забитих на виїзді м'ячів

Спосіб визначення результату матчу/двох матчів на своєму полі та на виїзді, коли обидві команди забили однакову кількість м'ячів; забиті на чужому полі м'ячі враховуються як подвійні

B

Brutality – брутальність, жорстокість

Дія, яка вважається жорстокою, безжалісною або навмисно агресивною

C

Caution - попередження

Офіційна дисциплінарна санкція, про яку повідомляється у рапорті до дисциплінарних органів; визначена демонстрацією жовтої картки; дві жовті картки в одному матчі призводять до вилучення гравця з поля

Charge (an opponent) – напад (на суперника)

Фізична дія проти суперника, зазвичай із застосуванням плеча та верхньої частини руки (яка притиснута до тулуба)

D

Deceive - обманювати

Дія гравця з метою ввести в оману/обдурити арбітра, який приймає неправильне рішення / застосує дисциплінарну санкцію на користь цього гравця та/або його команди

Direct free kick – штрафний удар

Технічне покарання, яке може завершитися зарахуванням голу, якщо м'яч, після удару ногою, потрапляє безпосередньо у ворота суперника

Discretion - розсуд

Думка арбітра або іншої офіційної особи матчу під час прийняття рішення

Dismissal- вилучення

Ще одне слово для визначення «вилучення» (червона картка)

Dissent - незгода

Публічний прояв незадоволення (словами та/або діями) з рішенням офіційної особи матчу; карається попередженням (жовта картка)

Distract - відволікати

Турбувати, спантеличувати або відвертати увагу (зазвичай нечесно)

Dropped ball – «спірний м'яч»

«Нейтральний» спосіб поновлення гри – арбітр кидає м'яч між гравцями обох команд; м'яч вважається у грі, коли торкається поверхні поля

E**Electronic performance and tracking system (EPTS) - Електронна система виконання та відстеження (PETS)**

Система відстеження та аналізу даних фізичної та фізіологічної діяльності гравця

Endanger the safety of an opponent – піддавати небезпеці суперника

Створювати супернику небезпеку або ризики (травми)

Excessive force – надмірна сила

Застосування більшої сили/енергії, ніж потрібно

Extra time – додатковий час

Спосіб спробувати визначити результат матчу за допомогою призначення двох додаткових таймів гри

F**Feinting – застосування навмисних трюків (фінтів)**

Дія гравця, який намагається спантеличити суперника. Правила визначають дозволені і «заборонені» трюки (фінти)

Field of play (Pitch) – поле для гри

Ігрова площа, обмежена боковими лініями і лініями воріт, а також сітками воріт, у разі їх використання

G**Goal line technology (GLT) – технологія лінії воріт**

Електронна система, яка негайно повідомляє арбітра про потрапляння м'яча у ворота, тобто коли м'яч повністю перетнув лінію воріт у створі воріт (Див. більш детально Правило 1)

H**Hybrid system – гібридна система**

Поєднання штучних і природних матеріалів для створення ігрової поверхні, яка потребує сонячне світло, воду, циркуляцію повітря і підстригання газону

I

Indirect free kick – вільний удар

Технічне покарання, яке може завершитися зарахуванням голу тільки якщо інший гравець (будь-якої команди) вдруге торкається м'яча після виконаного удару ногою

Impede - заважати

Затримувати, блокувати або перешкоджати діям або пересуванню суперника

Intentional - навмисний

Умисна дія (не випадковість)

Intercept - перехоплювати

Перешкодити руху м'яча у заданому напрямку

K

Kicks from the penalty mark – удари з 11-метрової позначки

Способи визначення результату матчу, коли кожна команда виконує удари по черзі, поки одна з команд не забила ще один м'яч і обидві команди виконали однакову кількість ударів (якщо під час виконання перших 5 для кожної команди, одна команда не змогла зрівняти рахунок з іншою командою, навіть якщо б вони виконали решту всіх своїх ударів)

N

Negligible - незначний

Несуттєвий, мінімальний

O

Offence - порушення

Будь-яка дія, що є порушенням Правил гри;

Offensive, insulting or abusive language – образлива мова або лайка

Брутальна, образлива, нешаноблива поведінка у словесній або фізичній формі; карається вилученням (червона картка)

Outside agent – стороння особа

Будь-яка особа, за винятком офіційної особи матчу або особи, яка не зазначена у рапорті арбітра «склади команд» (гравці, запасні гравці та офіційні представники команди)

P

Penalise – карати

Покарання, зазвичай за допомогою зупинки гри і призначення штрафного/вільного удару або 11-метрового удару на користь команди суперника (див. також «Принцип переваги»)

Played - зіграв

Дія гравця, яка передбачає дотик до м'яча

Playing distance – ігрова відстань

Відстань до м'яча, яка дозволяє гравцю торкнутися м'яча витягнутою стопою/ногою або у стрибку або, воротарів, у стрибку з витягнутими руками. Відстань до м'яча залежить від фізичних особливостей гравця

Q

Quick free kick – швидкий штрафний/вільний удар

Швидке виконання штрафного/вільного удару (з дозволу арбітра) після зупинки гри

R

Reckless - безрозсудливість

Будь-яка дія (зазвичай підкат або єдиноборство) гравця, який нехтує (ігнорує) безпекою або наслідками для суперника

Restart – поновлення гри

Будь-який спосіб поновлення гри після зупинки

S

Sanction – санкція

Дисциплінарний захід, що застосовує арбітр

Save – порятунок воріт від голу

Дії гравця, який будь-якою частиною тіла за винятком рук (за виключенням воротаря у власній штрафній площі) зупиняє або намагається зупинити м'яч, який летить у ворота або дуже близько до них.

Send off (Dismissal) - вилучення

Офіційна дисциплінарна санкція, коли гравця змушують залишити поле до закінчення матчу за скоєне порушення, яке карається вилученням (з пред'явленням червоної картки); якщо матч розпочався, провести заміну гравця не дозволяється

Serious foul play – серйозне ігрове порушення

Підкат або боротьба за м'яч, небезпечні для суперника, або застосування надмірної сили або жорстокість; карається вилученням (з пред'явленням червоної картки)

Signal - сигнал

Жест арбітра або будь-якої офіційної особи матчу; зазвичай застосовується рух рукою або верхньою частиною руки або прапорцем, або свисток (тільки арбітр)

Simulation - симуляція

Дія, яка створює помилкове/ хибне враження, ніби щось сталося, хоча нічого не відбулося (див. також обманювати); гравець скоює, щоб отримати нечесну перевагу

Spirit of the game – дух гри

Головні/суттєві принципи/ ідеали футболу

Suspend – тимчасово призупинити

Зупинити матч на період часу з наміром зрештою подовжити гру, наприклад туман, сильний дощ, гроза, серйозна травма

T

Tackle - підкат

Боротьба за м'яч ногою (на полі або в повітрі)

Team official – офіційний представник команди

Будь-яка особа, за винятком гравця, зазначена у рапорті арбітра «склад команд», наприклад тренер, фізіотерапевт, лікар (див. технічний персонал)

Team list – рапорт арбітра «склад команд»

Офіційний документ команди, в якому зазвичай зазначені гравці, запасні гравці та офіційні представники команди

Technical staff – технічний персонал

Офіційні члени команди, за винятком гравців, зазначені у рапорті арбітра «склад команд, наприклад тренер, фізіотерапевт, лікар (див. офіційні представники команди)

Technical area – технічна площа

Визначена площа (на стадіонах) для офіційних представників команди зі спеціальними лавками (Див. більш детально Правило 1)

Тимчасова зупинка

Тимчасове призупинення частини матчу щодо гравця, винного в деяких / усіх порушень, або дисциплінарних правопорушень (згідно Регаменту змагань).

U

Undue interference – неправомірне втручання

Неправомірна дія/вплив

Unsporting behavior – неспортивна поведінка

Нечесна дія/поведінка; карається попередженням

V

Violent conduct – агресивна поведінка

Дія, за відсутності боротьби за м'яч, із застосуванням або наміром застосувати надмірну силу або брутальність щодо суперника, або навмисний удар будь-кому по голові або обличчю, окрім тих випадків, коли застосована сила, була незначною.

Терміни арбітрів

Офіційна особа (особи) матчу

Загальний термін для особи або осіб, відповідальних за контроль проведення футбольного матчу від імені футбольної асоціації та/або організатора змагань, під юрисдикцією якого проходить матч

Арбітр

Головна офіційна особа матчу, яка виконує свої обов'язки на полі для гри. Інші офіційні особи матчу виконують свої обов'язки під контролем і підпорядкованістю арбітра. Арбітр приймає остаточне рішення

Інші офіційні особи матчу

За регламентом змагань можуть призначатися інші офіційні особи матчу для допомоги арбітру:

• **Асистент арбітра**

Офіційна особа матчу з прапорцем займає місце на одній половині кожної бокової лінії, особливо допомагаючи арбітру в ситуаціях визначення положень «поза грою» та прийняття рішень щодо ударів від воріт/кутових ударів/вкидань м'яча з-за бокової лінії

• **Четвертий арбітр**

Офіційна особа матчу, відповідальна за допомогу арбітру у ситуаціях на полі та поза межами поля, включаючи здійснення контролю за технічною площею, запасними гравцями, тощо

• **Додатковий асистент арбітра**

Офіційна особа матчу займає місце на лінії воріт, особливо допомагаючи арбітру в ситуаціях у штрафній площі та навколо неї, а також прийняття рішень щодо зарахування / незарахування голу

• **Резервний асистент арбітра**

Асистент арбітра, який змінює асистента (та, якщо дозволяє регламент змагань, четвертого арбітра та/додаткового асистента арбітра), який не в змозі виконувати свої подальші обов'язки

Практичні рекомендації для офіційних осіб матчу

Вступ

Ці рекомендації містять практичні поради для офіційних осіб матчу, які доповнюють інформацію, викладену в розділі «Правила гри».

У Правилі 5 викладені посилання для арбітрів, що діють в межах Правил гри та «духу гри». Коли арбітри застосовують Правила гри, особливо приймаючи рішення щодо початку та/або продовження матчу, від них очікується застосування здорового глузду і «духу гри».

Особливо це стосується футболу на нижчих рівнях, коли не завжди буває можливість чіткого дотримання Правил. Наприклад, враховуючи питання безпеки, арбітру слід дати дозвіл на початок/продовження гри, якщо:

- немає одного або декількох кутових прапорців
- існують незначні неточності в розмітках на полі для гри, наприклад кутова площа, центральне коло, тощо...
- стійки/поперечина воріт не білого кольору

У таких випадках, арбітр повинен, за згодою команд, проводити/продовжувати матч і подати рапорт до відповідних органів.

Пояснення:

- AR = асистент арбітра
- AAR = додатковий асистент арбітра

Вибір позиції, переміщення та взаємодія

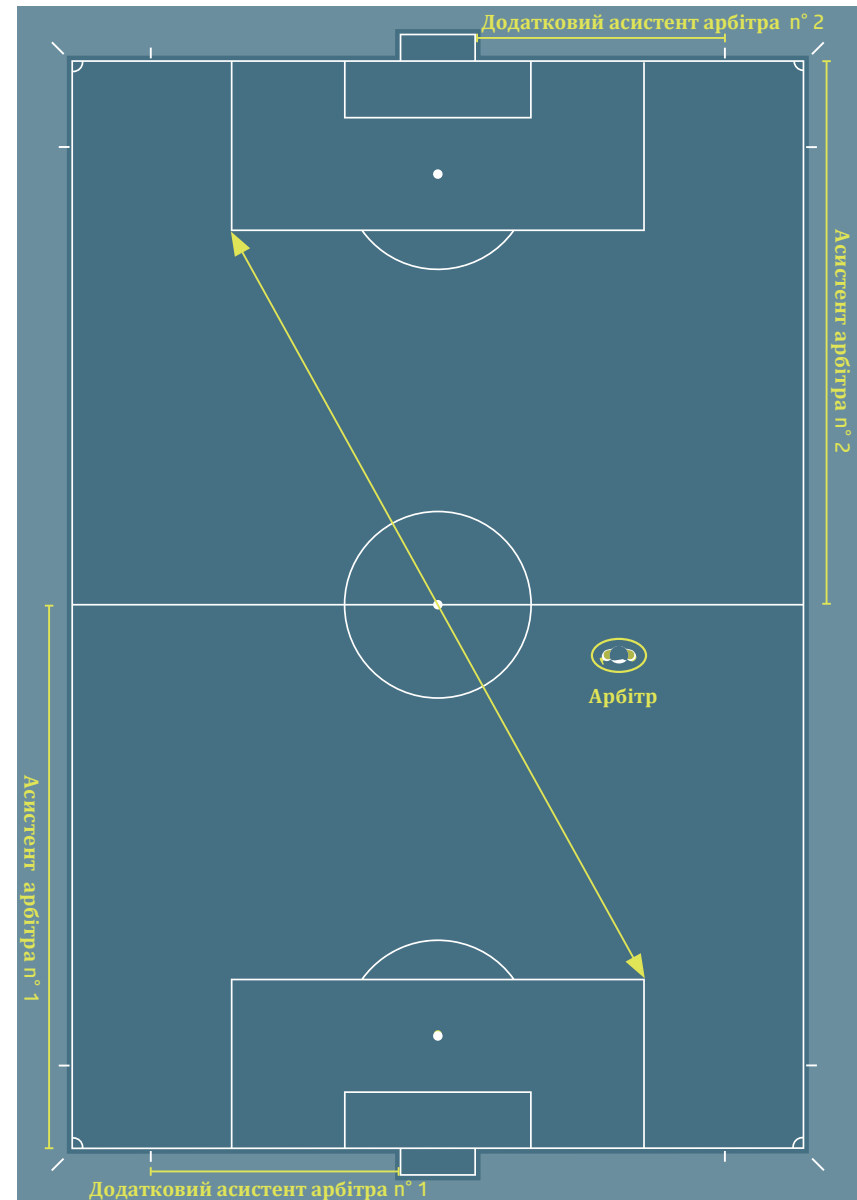
1. Загальний вибір позиції та пересування

Найкращою позицією є така позиція, з якої арбітр може прийняти правильне рішення. Всі рекомендації щодо вибору позиції мають бути пристосовані до спеціальної інформації щодо команд, гравців і подій на полі.

У схемах зображені основні рекомендовані позиції. Посилання на «зону» підкреслює, що рекомендована позиція є площею, в межах якої арбітр може діяти найефективніше. Зона може бути більшою, меншою або іншої форми, в залежності від обставин конкретного моменту.

Рекомендації:

- Гра має відбуватися у просторі між арбітром і асистентом арбітра (AR), на половині якого відбувається гра
- Асистент арбітра (AR), на половині якого відбувається гра, повинен перебувати в полі зору арбітра, таким чином арбітр повинен зазвичай застосовувати широку діагональну систему
- Перебування на зовнішній стороні вид ігрового епізоду дозволяє тримати під контролем сам епізод і асистента арбітра (AR), на половині якого відбувається гра
- Арбітр повинен перебувати досить близько, щоб контролювати гру і не перешкоджати її проведенню
- Те, що потрібно бачити, це не завжди простір безпосередньо поблизу м'яча. Арбітр повинен звертати увагу на:
  - > агресивні сутички гравців, які не володіють м'ячем
  - > можливі порушення в зоні, в напрямку якої рухається гра
  - > порушення, які відбуваються після позбавлення м'яча

Вибір позиції асистентів арбітра та додаткових асистентів арбітра

Асистент арбітра повинен перебувати на одній лінії з передостаннім захисником або м'ячем, якщо він ближче до лінії воріт, ніж передостанній захисник. Асистент арбітра завжди повинен бути обличчям до поля для гри, навіть коли біжить. Пересування боком треба застосовувати на коротких дистанціях. Це особливо важливо, коли приймається рішення щодо положень «поза грою» і це забезпечує асистенту арбітра краще поле зору.

Додатковий асистент арбітра займає позицію за лінією воріт, за винятком ситуацій, коли потрібно вийти на лінію воріт, щоб прийняти рішення щодо зарахування / незарахування голу. Додатковий асистент арбітра не має права виходити на поле для гри, за винятком особливих обставин.

Воротар

Захисник

Нападник

Арбітр

Асистент
арбітра

Додатковий Асистент
арбітра

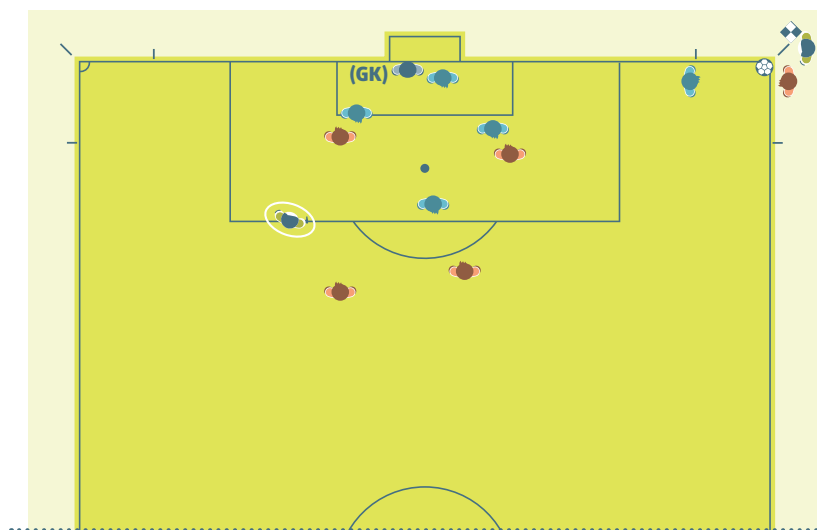
2. Вибір позиції та взаємодія

Консультація

Коли вирішуються питання щодо дисциплінарних санкцій, візуального контакту і визначеного стриманого жесту рукою арбітра, який робить асистент арбітра, може бути достатньо. Коли необхідне пряме спілкування, асистент арбітра може вийти на поле, на 2-3 метри, у разі необхідності. Під час розмови, арбітр і асистент арбітра повинні стояти обличчям до поля, уникаючи підслуховування з боку інших осіб і спостерігати за гравцями і полем для гри.

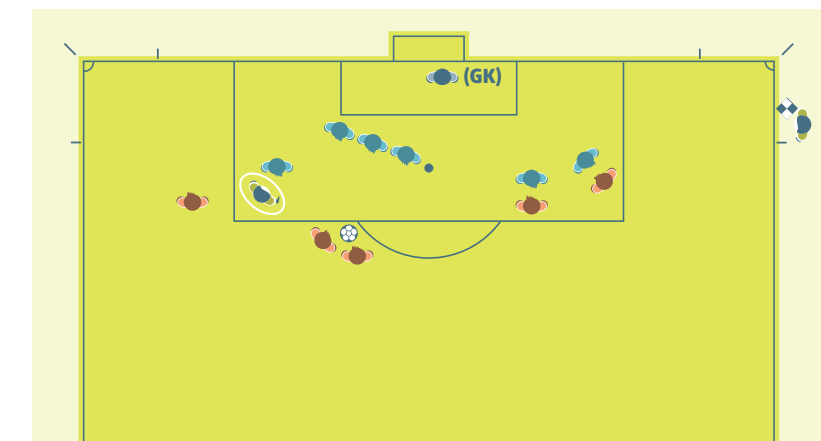
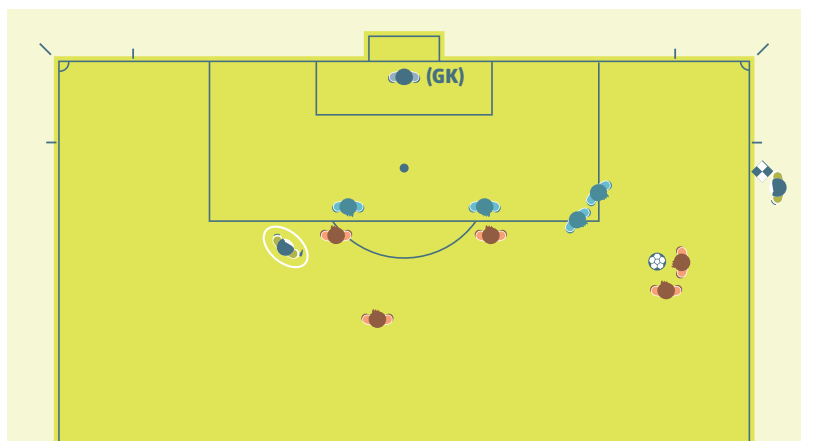
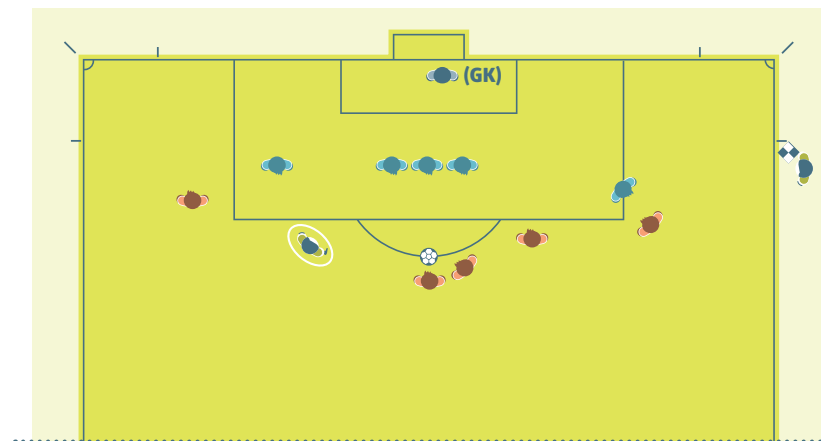
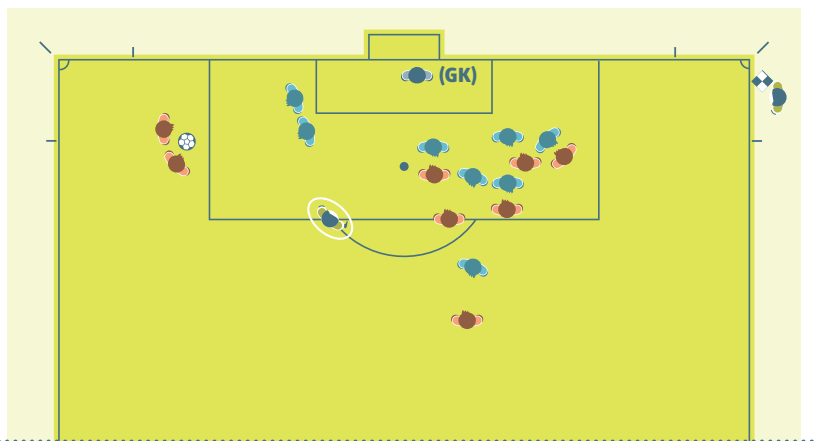
Кутовий удар

При виконанні кутового удару, асистент арбітра займає позицію за кутовим флагштоком, на одній лінії з лінією воріт, але не повинен перешкоджати гравцю, який виконує кутовий удар, і повинен переконатися, що м'яч правильно встановлений у кутовій площі.

Штрафний/вільний удар

При виконанні штрафного/вільного удару, асистент арбітра займає позицію на одній лінії з передостаннім захисником для визначення лінії положення «поза грою». Проте, асистент арбітра повинен бути готовий супроводжувати м'яч уздовж бокової лінії до кутового флагштоку, якщо штрафний удар виконується безпосередньо у ворота.

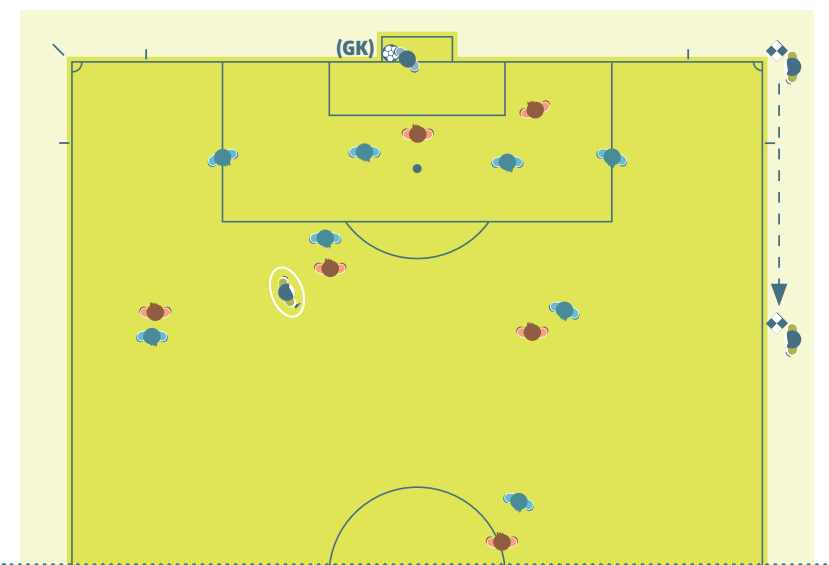

Гол /немає голу

Коли взяття воріт відбулося і нема сумніву щодо рішення, арбітр і асистент арбітра повинні встановити візуальний контакт, а потім асистент арбітра повинен пробігти у швидкому темпі 25–30 метрів вздовж бокової лінії до середньої лінії, не піднімаючи прапорця.

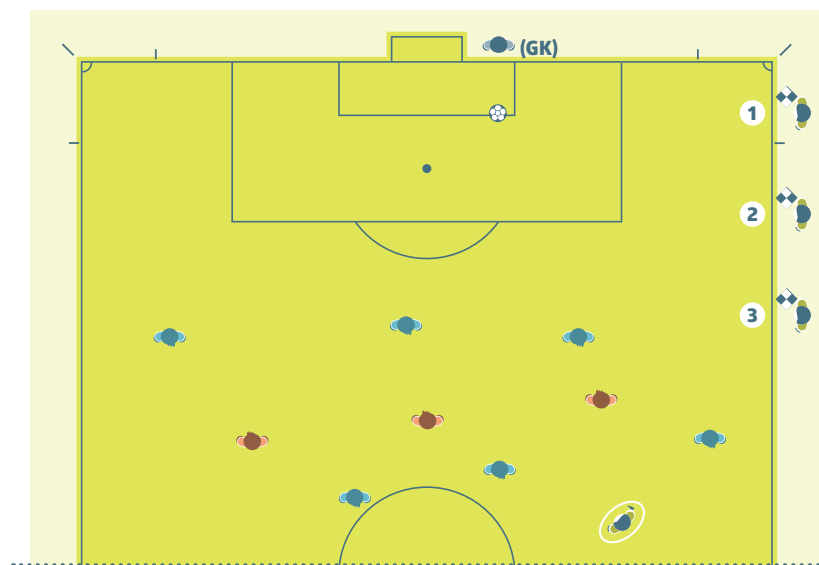
Коли взяття воріт відбулося і виявляється, що м'яч продовжує перебувати у грі, асистент арбітра повинен спочатку підняти прапорець, щоб привернути увагу арбітра, а потім продовжує процедуру звичайної пробіжки у швидкому темпі 25–30 метрів вздовж бокової лінії до середньої лінії.

У ситуаціях, коли м'яч не повністю перетинає лінію воріт і гра триває, тому що гол не було зараховано, арбітр має встановити візуальний контакт з асистентом арбітра і, якщо необхідно, застосувати стриманий жест рукою.

Удар від воріт

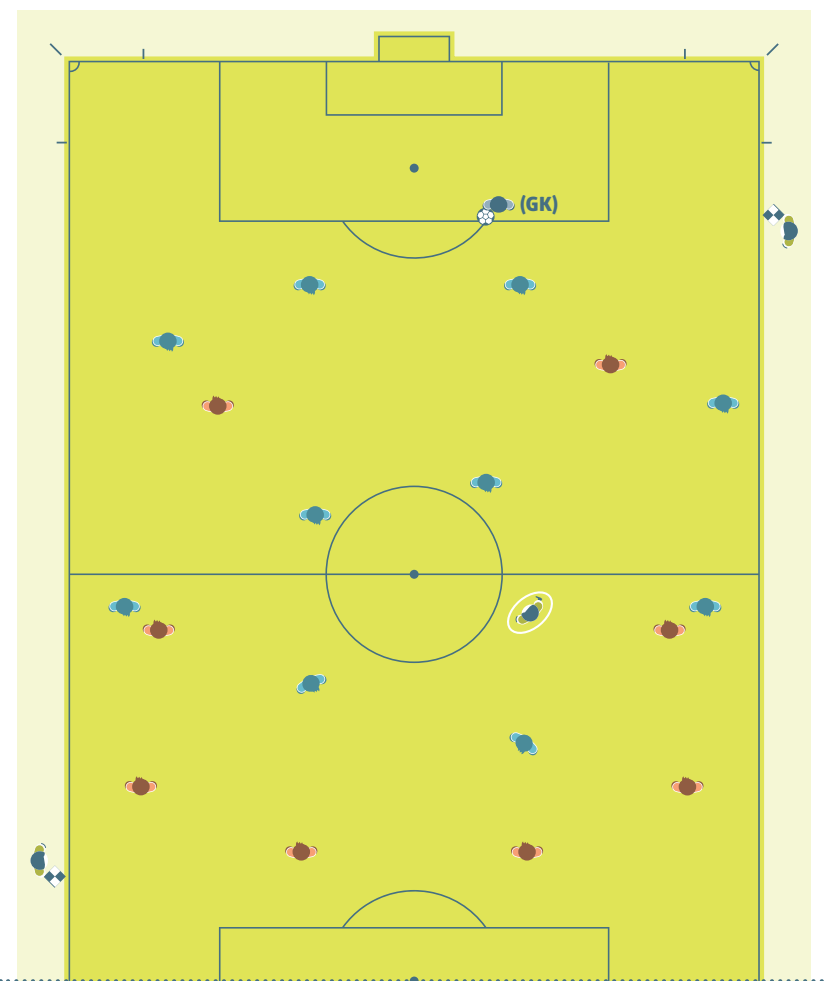
Асистент арбітра повинен спочатку впевнитись, що м'яч перебуває в межах площі воріт. Якщо м'яч встановлений неправильно, асистент арбітра не повинен залишати позицію, встановлює візуальний контакт з арбітром і піднімає прапорець. Якщо м'яч встановлений правильно в межах площі воріт, асистент арбітра повинен перейти на край штрафної площі, щоб впевнитись, що м'яч залишає штрафну площу (м'яч знаходиться у грі) і гравці атакуючої команди перебувають поза її межами. Потім, асистент арбітра повинен вибрати позицію на лінії, для визначення положення «поза грою».

Проте, за наявності додаткового асистента арбітра, асистент арбітра повинен вибрати позицію вздовж краю штрафної площі, а потім лінію положення «поза грою». Додатковий асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та площі воріт, і впевнитись, що м'яч встановлений в межах площі воріт. Якщо м'яч встановлений неправильно, додатковий асистент арбітра повинен повідомити про це арбітру.

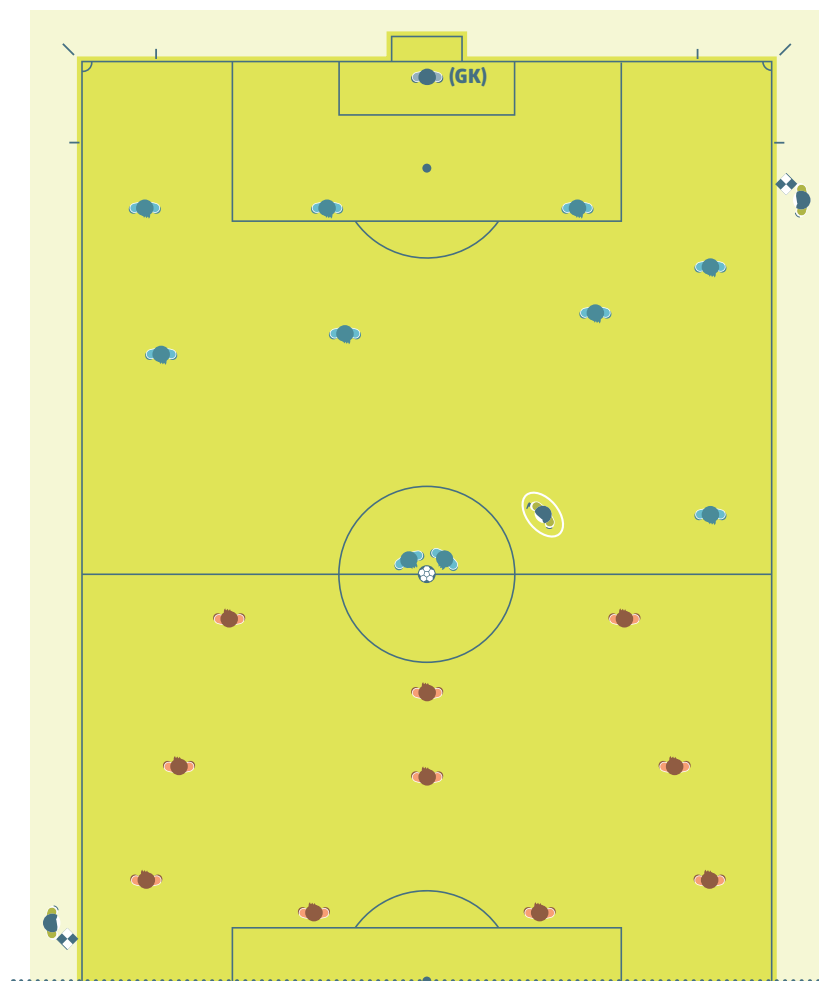
Воротар, який звільняється від м'яча

Асистент арбітра повинен вибрати позицію уздовж краю штрафної площі і впевнитись, що воротар не грає руками поза межами штрафної площі. Коли воротар звільнився від м'яча, асистент арбітра повинен зайняти позицію для визначення лінії положення «поза грою».

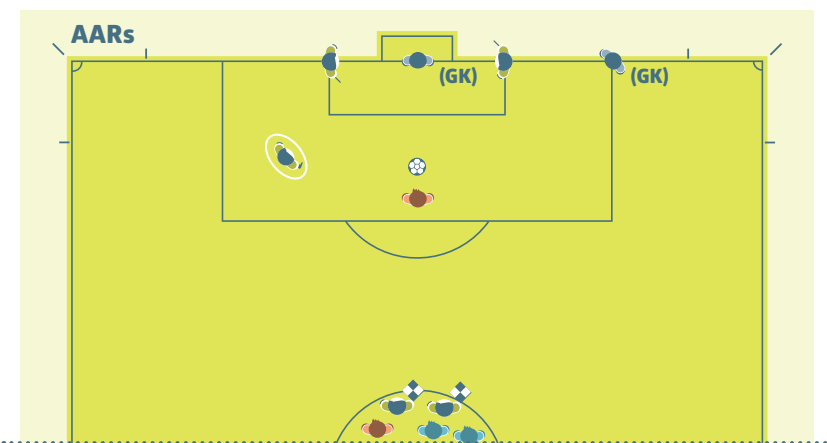
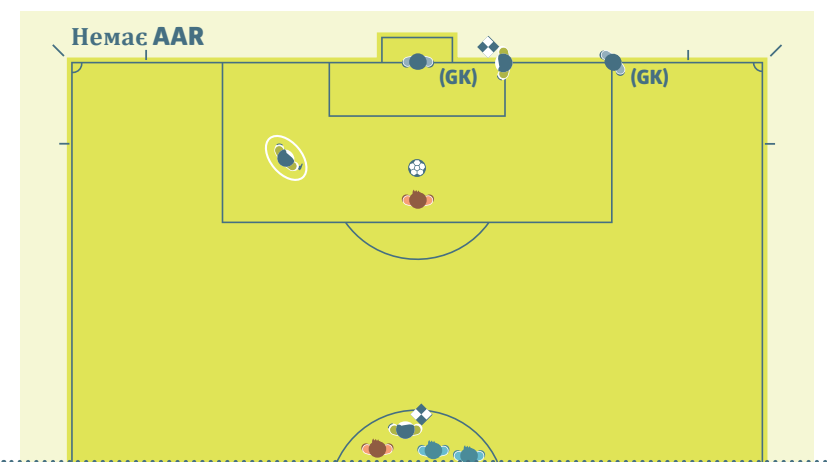
Початковий удар

Асистенти арбітра повинні перебувати на одній лінії з передостаннім захисником.

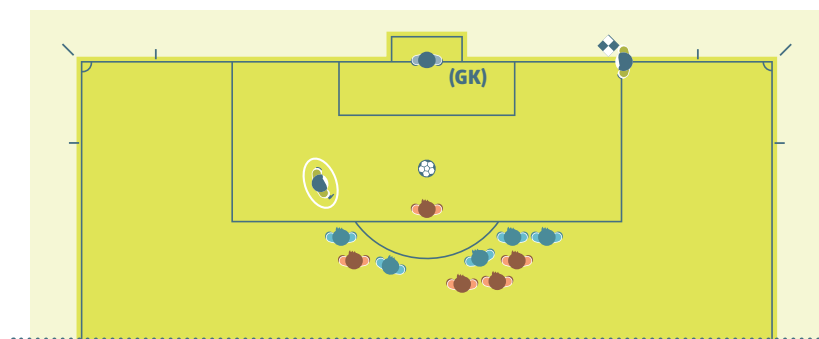
Серія 11-метрових ударів

Один асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та площі воріт. Другий асистент арбітра повинен зайняти позицію в центральному колі, щоб контролювати гравців. За наявності додаткових асистентів арбітра, вони повинні вибрати позиції на кожному перетині лінії воріт та площі воріт, відповідно справа та зліва від воріт; обидва асистенти арбітра займають позиції у центральному колі.

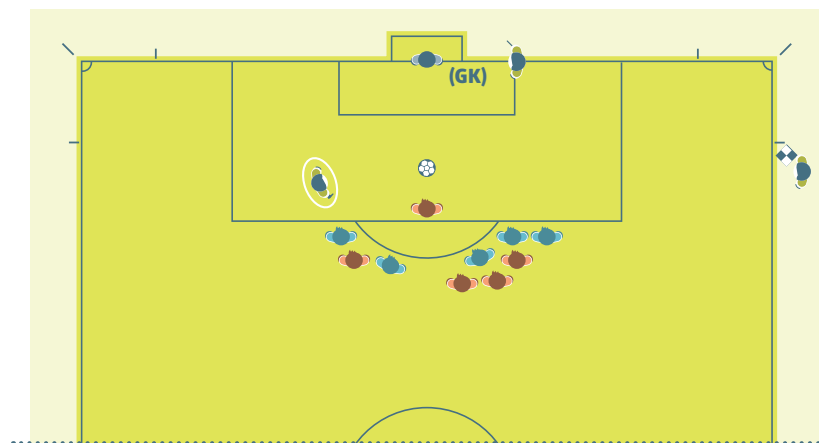

Одинадцятиметровий удар

Асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та штрафної площі.

За наявності додаткових асистентів арбітра, додатковий асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та штрафної площі. Асистент арбітра вибирає позицію на одній лінії з 11-метровою позначкою (яка є лінією положення «поза грою»).

Масова конфронтація

У випадках масової конфронтації, найближчий асистент арбітра може вийти на поле, щоб надати допомогу арбітру. Інший асистент арбітра повинен спостерігати і фіксувати подробиці інциденту. Четвертий арбітр повинен залишатися поблизу технічних площ.

Визначена відстань

Коли арбітр призначає штрафний/вільний удар поряд з асистентом арбітра, асистент арбітра може вийти на поле для гри (зазвичай на прохання арбітра), щоб допомогти забезпечити розташування гравців на відстані 9,15 м (10 ярдів) від м'яча. У цьому випадку, арбітр повинен почекати, доки асистент арбітра не повернеться на свою позицію до поновлення гри.

Проведення замін

За відсутності четвертого арбітра, асистент арбітра переходить до середньої лінії, щоб допомогти з процедурою проведення замін; арбітр повинен почекати, доки асистент арбітра не повернеться на свою позицію до поновлення гри.

Якщо є четвертий арбітр, асистенту арбітра не потрібно підходити до середньої лінії, тому що четвертий арбітр виконує процедуру замін, якщо тільки не проводиться декілька замін одночасно. У такому випадку, асистент арбітра підходить до середньої лінії, щоб надати допомогу четвертому арбітру.

Мова жестів, сигнали та використання свистка

1. Арбітри

Мова жестів

Мова жестів є способом, яким арбітр користується, щоб:

- контролювати матч
- продемонструвати повноваження і самоконтроль

Сигнали/жести

Дивіться Правило 5 щодо ілюстрації жестів

Свисток

Свисток потрібний, щоб:

- розпочати гру (1 та 2 половина основного часу і додаткового часу), після забитого м'яча
  - зупинити гру:
    - > для виконання штрафного/вільного або 11-метрового удару
    - > якщо матч перерваний або зупинений
    - > в кінці кожного тайму
  - поновити гру:
    - > для виконання штрафних/вільних ударів, коли потрібне дотримання відповідної відстані
    - > для виконання 11-метрових ударів
  - поновити гру після зупинки у випадку:
    - > попередження або вилучення з поля
    - > травми
    - > проведення заміни

Свисток НЕ потрібний для:

- зупинки гри, щоб визначитись, з:
  - > ситуацією при ударі від воріт, кутовому ударі, вкиданні м'яча з-за бокової лінії або зарахуванні голу
- поновлення гри після:
  - > більшості штрафних/вільних ударів, удару від воріт, кутового удару, вкидання м'яча з-за бокової лінії або «спірного м'яча»

Надмірне/непотрібне застосування свистка буде мати менший вплив, коли це необхідно.

Якщо арбітр хоче щоб гравець(і) чекав(ли) поновлення гри по свистку (наприклад, забезпечення захисниками дотримання відстані 9,15 м, коли призначається штрафний / вільний удар), він повинен попередити гравця(ів) атакуючої команди щодо сигналу свистка.

Якщо арбітр помилково застосовує свисток і зупиняє гру, вона поновлюється «спірним м'ячем».

2. Асистенти арбітра

Біп-сигнал

Біп-сигнальна система є додатковим способом, який вживається, щоб тільки привернути увагу арбітра. Біп-сигнали можна застосовувати в таких ситуаціях:

- положення «поза грою»
- порушення (поза полем зору арбітра)
- вкидання м'яча з-за бокової лінії, кутовий удар, удар від воріт або голу (важке визначення)

Електронна система зв'язку

Арбітр має поради асистентам арбітра, коли можна застосувати електронну систему зв'язку разом або замість звичайного жесту.

Техніка подачі сигналів прапорцем

Прапорець асистента арбітра завжди повинен бути розгорнутим і перебувати в полі зору арбітра. Зазвичай це означає, що прапорець треба тримати рукою, яка ближче до арбітра. Подаючи сигнал, асистент арбітра повинен зупинитися, повернутися обличчям до поля, встановити візуальний контакт з арбітром і підняти прапорець рішучим (не дуже швидким і не дуже різким) рухом. Прапорець має бути нібито продовженням руки. Асистенти арбітра повинні піднімати прапорець рукою, якою потім подається наступний сигнал. Якщо змінюються обставини

і другою рукою потрібно подавати наступний сигнал, асистент арбітра повинен перекласти прапорець в іншу руку на рівні нижче пояса. Якщо асистент арбітра сигналізує, що м'яч вийшов з гри, він повинен продовжувати сигналізувати, поки арбітр цього не помітить.

Якщо асистент арбітра сигналізує про порушення, за яке призначається вилучення з поля, і арбітр не одразу побачив цей сигнал:

- якщо гра була зупинена, її поновлення може змінитися відповідно до Правил гри (штрафний/вільний удар, 11-метровий удар, тощо)
- якщо арбітр поновив гру, він може тільки застосувати дисциплінарні санкції, але не може призначити штрафний/вільний удар або 11-метровий удар за скоєне порушення

Жести

Як правило, асистент арбітра не повинен подавати очевидні жести рукою. Проте, в деяких випадках, прихований жест рукою може допомогти арбітру. Жест рукою повинен мати чітке значення. Значення жестів слід узгодити під час передматчевої наради.

Сигнали

Дивіться Правило 6 щодо ілюстрації сигналів

Кутовий удар/удар від воріт

Коли м'яч повністю перетинає лінію воріт, асистент арбітра піднімає прапорець правою рукою (кращий кут огляду) для того, щоб повідомити арбітру про те, що м'яч вийшов з гри, а потім якщо це сталося:

- ближче до АА – вказати чи це удар від воріт або кутовий удар
- далеко від АА – встановити візуальний контакт та дотримуватися рішення арбітра

Коли м'яч очевидно перетнув лінію воріт, АА не потрібно піднімати прапорець, щоб вказати на те, що м'яч покинув межі поля для гри. Якщо рішення щодо удару від воріт або кутового є очевидним, немає потреби подавати сигнал, особливо у випадках, коли це робить арбітр.

Ігрові порушення (фоли)

Асистент арбітра повинен підняти прапорець у випадку порушення або неналежної поведінки неподалік позиції арбітра або поза межами його поля зору. В усіх інших випадках, асистент арбітра повинен чекати і висловити свою думку, якщо це буде необхідно, а потім поінформувати арбітра, що бачив і чув, та які гравці були причетні до цього епізоду.

Перш ніж сигналізувати про порушення, асистент арбітра повинен визначити, що:

- порушення відбулось поза полем зору арбітра або йому закрили поле зору
- арбітр не використав би «принцип переваги»

Коли відбувається порушення, про яке асистенту арбітра потрібно просигналізувати, він повинен:

- підняти прапорець тією самою рукою, яку він використовує для наступного сигналу – це чітко визначає, хто буде виконувати вільний / штрафний удар
- встановити візуальний контакт з арбітром
- помахати прапорцем вперед і назад (уникаючи будь-якого надмірного або агресивного руху)

Асистент арбітра повинен застосувати «техніку чекай і дивись», щоб продовжити гру і не піднімати прапорець, коли команда, гравця проти якої було скоєне порушення, отримує перевагу; тому дуже важливо, щоб асистент арбітра встановив візуальний контакт з арбітром.

Порушення в межах штрафної площі

Коли захисник скоїв порушення в штрафній площі поза полем зору арбітра, особливо, якщо це відбулось поруч з позицією асистента арбітра, асистент арбітра повинен спочатку встановити візуальний контакт з арбітром, щоб побачити, де перебуває арбітр і яке рішення він прийняв. Якщо арбітр не прийняв ніякого рішення, асистент арбітра повинен підняти прапорець, застосувати електронний біп-сигнал і рухатись уздовж бокової лінії до кутового прапорця.

Порушення поза межами штрафної площі

Коли захисник скоїв порушення поза межами штрафної площі (поблизу межі штрафної площі), асистент арбітра повинен встановити візуальний контакт з арбітром, щоб побачити, де перебуває арбітр і яке рішення він прийняв, і подати сигнал прапорцем, якщо потрібно. У ситуаціях контратак, асистент арбітра повинен вміти надати інформацію, чи мало місце порушення, чи відбулося воно в межах або поза межами штрафної площі і яке дисциплінарне покарання потрібно застосувати. Асистент арбітра повинен очевидно рухатись уздовж бокової лінії до середньої лінії вказати, що порушення сталося поза межами штрафної площі.

Гол-немає голу

Коли зрозуміло, що м'яч повністю перетнув лінію воріт у воротах, асистент арбітра повинен встановити візуальний контакт з арбітром без будь-якого додаткового сигналу.

Коли м'яч було забито, але не зрозуміло, чи перетнув він лінію воріт, асистент арбітра повинен підняти прапорець, щоб привернути увагу арбітра, а потім підтвердити зарахування голу.

Положення «поза грою»

Для фіксації положення «поза грою», асистент арбітра повинен підняти прапорець (правою рукою, щоб забезпечити собі краще поле зору), а потім, якщо арбітр зупиняє гру, вказати прапорцем частину поля, в якій відбулося порушення. Якщо арбітр не одразу побачив прапорець, асистент арбітра повинен продовжувати сигналізувати, поки арбітр цього не помітить або м'яч буде контролювати команда, що захищається.

Одинадцятиметровий удар

Якщо воротар очевидно рухається передчасно з лінії воріт до виконання удару і м'яч не забито, асистент арбітра повинен підняти прапорець.

Заміна

Коли асистента арбітра поінформують (четвертий арбітр або офіційний представник команди), що потрібно провести заміну, він повинен подати відповідний сигнал арбітру під час наступної зупинки гри.

Вкидання м'яча з-за бокової лінії

Коли м'яч повністю перетинає бокову лінію:

- поблизу позиції асистента арбітра – потрібно повідомити визначеним сигналом про напрямок вкидання
  - на дальній стороні від позиції асистента арбітра і рішення щодо вкидання є очевидним – асистент арбітра повинен повідомити визначеним сигналом про напрямок вкидання м'яча
  - на дальній стороні від позиції асистента арбітра, який сумнівається щодо напрямку вкидання
- асистент арбітра повинен підняти прапорець, щоб повідомити арбітру, що м'яч не перебуває у грі, встановити візуальний контакт з арбітром і діяти відповідно до його рішення.

3. Додаткові асистенти арбітра

Додаткові асистенти арбітра користуються системою радіозв'язку (не прапорцями) для спілкування з арбітром. Якщо система радіозв'язку виходить з ладу, додаткові асистенти арбітра можуть користуватися прапорцем з електронним біп-сигналом. Додаткові асистенти арбітра не завжди подають очевидні сигнали рукою, але іноді приховані сигнали рукою можуть виявитися корисною допомогою для арбітра. Значення сигналу рукою має бути зрозумілим. Такі сигнали слід узгоджувати під час проведення передматчевої наради.

Додатковий асистент арбітра, після визначення, що м'яч повністю перетнув лінію воріт у воротах, повинен:

- негайно повідомити арбітру за допомогою системи зв'язку, що гол зараховується
- подати очевидний сигнал лівою рукою, тримаючи її перпендикулярно до лінії воріт і вказуючи на центр поля (тримач прапорця у лівій руці теж потрібен). Цей сигнал не потрібен, коли м'яч очевидно перетнув лінію воріт.

Арбітр повинен прийняти остаточне рішення..

Інші поради

1. Перевага

Арбітр може застосовувати «принцип переваги», коли відбулося порушення, але слід урахувати при прийнятті рішення застосувати перевагу чи/або зупинити гру:

- ступінь серйозності порушення – якщо порушення заслуговує вилучення, арбітр повинен зупинити гру і вилучити гравця, якщо відсутня очевидна можливість забити м'яч
- місце, де відбулося порушення – чим ближче до воріт суперника, тим ефективніша може бути перевага
- шанси негайної, перспективної атаки
- атмосфера матчу

2. Компенсація втраченого часу

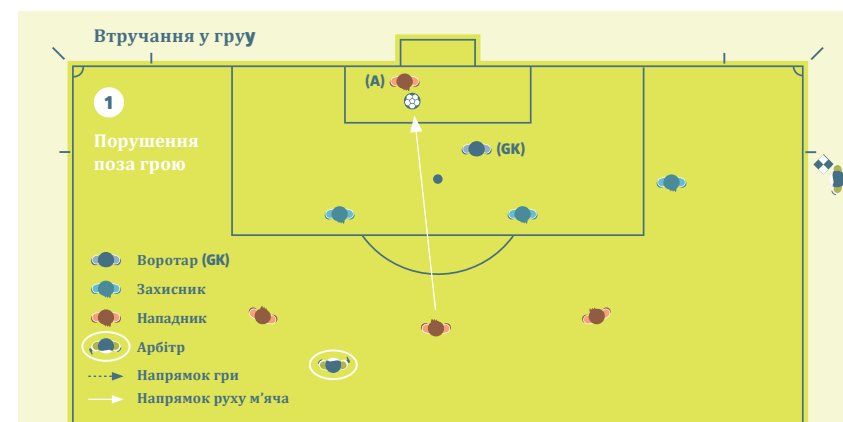
Велика кількість зупинок під час гри є цілком природним (наприклад, вкидання м'яча з-за бокової лінії, удари від воріт). Втрачений час компенсується тільки у випадках значних затримок.

3. Затримка суперника

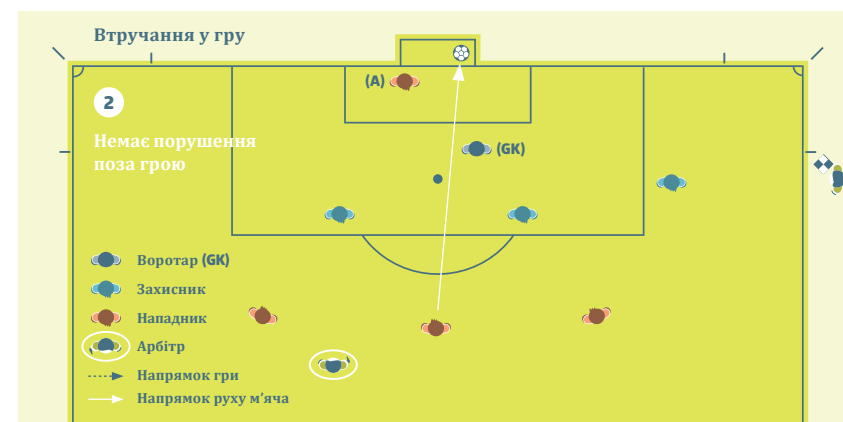
Нагадуємо арбітрам про своєчасне втручання та застосування суворих заходів у випадках затримки суперника, особливо в штрафній площі під час виконання кутових та штрафних / вільних ударів. У зазначених ситуаціях арбітр повинен:

- зробити зауваження будь-якому гравцю за затримку суперника, перш ніж м'яч буде введений у гру
- попередити гравця, якщо затримка триває, перш ніж м'яч буде введений у гру
- призначити штрафний або 11-метровий удар і попередити гравця за затримку суперника, якщо м'яч уже введений у гру

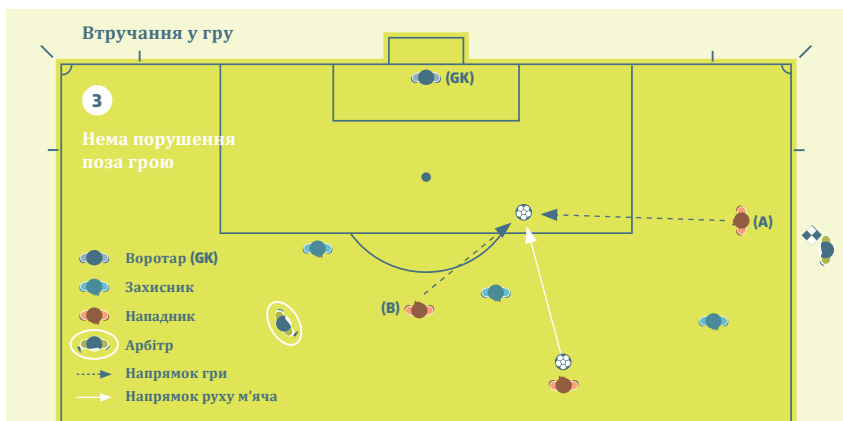
4. Поза грою

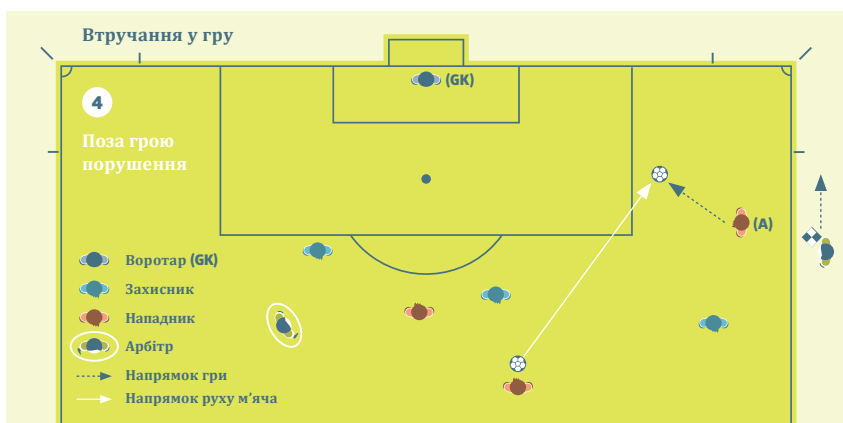
Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (А), не заважаючи діям суперника, **торкається м'яча**. Асистент арбітра повинен підняти прапорець, коли гравець **торкається м'яча**.

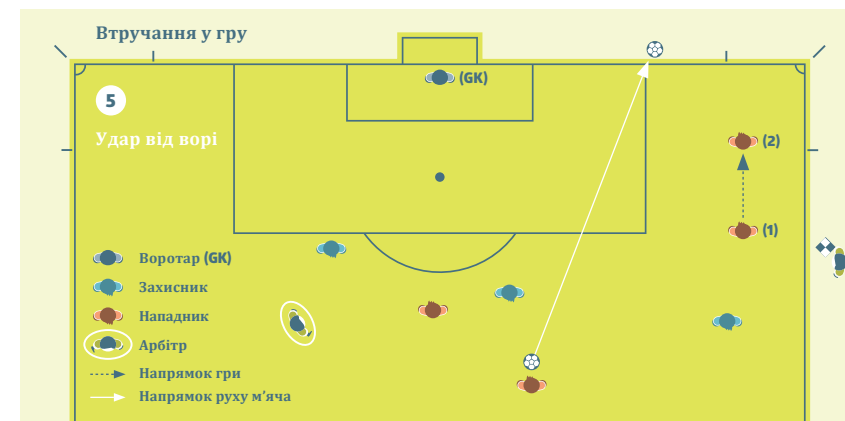
Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (А), не заважаючи діям суперника, **не торкається м'яча**. Гравець не торкався м'яча, тому його не потрібно карати.

Гравець атакуючої команди, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), біжить до м'яча. Його партнер по команді **не перебуває в положенні «поза грою»** (B), теж біжить до м'яча і заволодіває ним. Гравець (A) не торкався м'яча, тому його не потрібно карати.

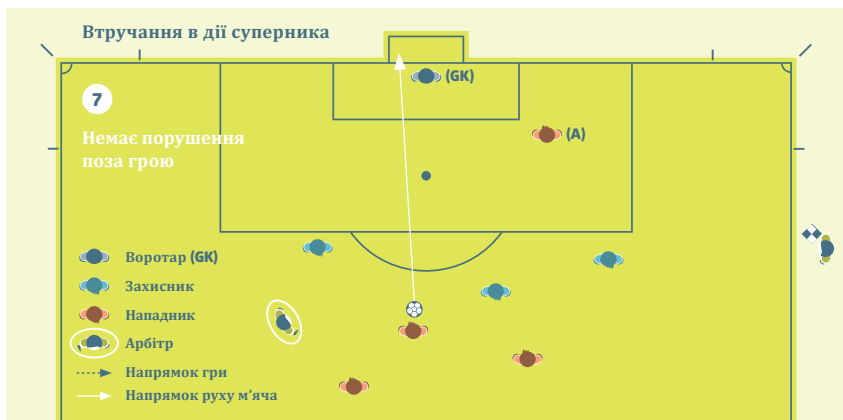
Гравець атакуючої команди, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), може бути покараний, перш ніж заволодіє м'ячем або торкнеться його, якщо, на думку арбітра, в іншого партнера по команді, який **не перебуває в положенні «поза грою»**, немає можливості заволодіти м'ячем.

Гравець атакуючої команди, який **перебуває в положенні «поза грою»** (1), біжить до м'яча, але **не торкається його**. Асистент арбітра повинен подати сигнал «удар від воріт».

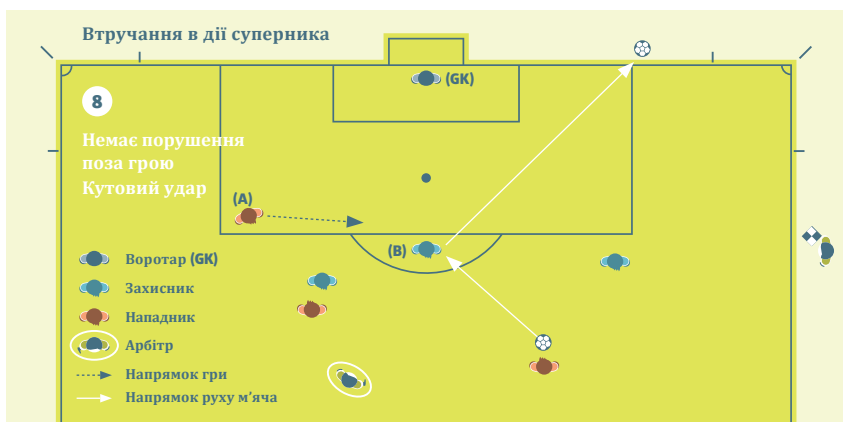
Гравець атакуючої команди, який перебуває **в положенні «поза грою»** (A), очевидно закриває воротарю поле зору. Цей гравець має бути покараний за перешкоджання діям суперника або його можливості заволодіти м'ячем.

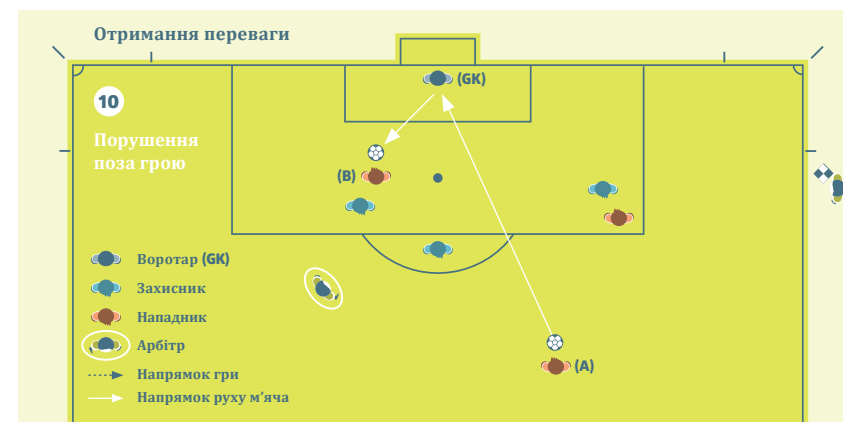
Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (A), не закриває воротарю поле зору і не веде боротьбу з суперником за м'яч.

Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (A), біжить до м'яча, та перешкоджає діям суперника (B) або його можливості завладіти м'ячем під час боротьби за м'яч. Гравець (A) веде боротьбу з суперником (B) за м'яч.

Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (A), біжить до м'яча, але не перешкоджає діям суперника або його можливості завладіти м'ячем. Гравець (A) не веде боротьбу з суперником (B) за м'яч.

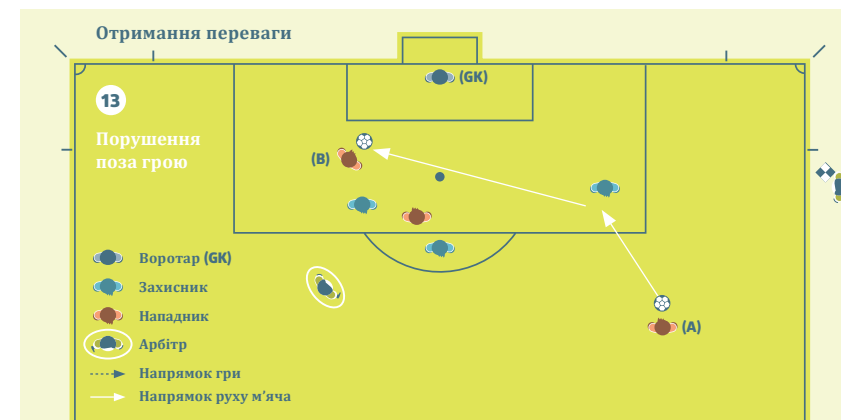
Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (B), отримує покарання за завладіння або дотик до м'яча, який відскочив, зрикошетив або був у грі після навмисного відбиття воротарем, який раніше перебував у положенні «поза грою», коли партнер по команді останнім володів м'ячем або торкався його.

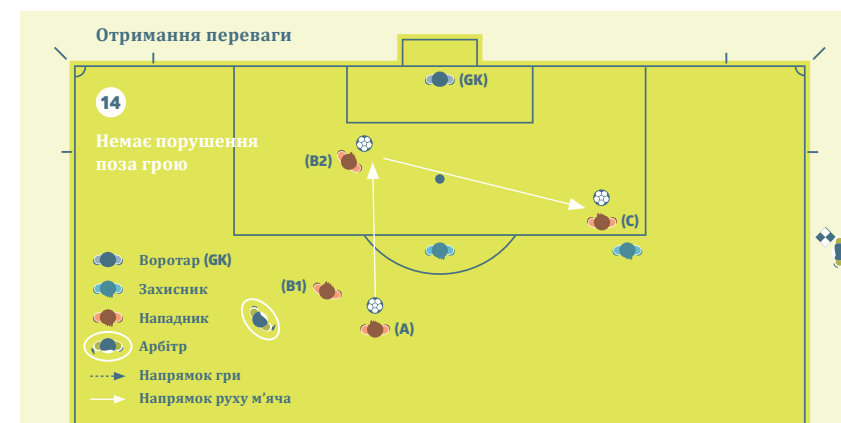
Гравець атакуючої команди, який перебуває в положенні «поза грою» (B), отримує покарання за заволодіння або дотик до м'яча, який відскочив або зрикошетив після навмисного відбиття гравцем (C), який раніше перебував в положенні «поза грою», команди, яка захищається, коли партнер по команді останнім торкався м'яча або володів ним.

Після удару по воротах партнером по команді (A), м'яч відскочив від воротаря, гравець (B) не перебуває в положенні «поза грою» і володіє м'ячем, гравець (C), перебуваючи в положенні «поза грою», не отримує покарання, тому що не скористався своєю позицією і не торкався м'яча.

Після удару по воротах партнером по команді (A), м'яч відскочив або зрикошетив від суперника атакуючому гравцю (B), який отримує покарання за заволодіння або дотик до м'яча, бо раніше перебував у положенні «поза грою».

Гравець атакуючої команди (C), перебуваючи в положенні «поза грою», не перешкоджає діям суперника, коли партнер по команді (A) виконує передачу гравцю (B1), який, не перебуваючи в положенні поза грою», біжить до воріт суперника і виконує передачу (B2) партнеру по команді (C). Гравець атакуючої команди (C) не перебував у положенні «поза грою», коли була виконана передача, тому він не отримує покарання.

5. Надання допомоги/оцінка після попередження/вилучення

Раніше травмований гравець, який отримав медичну допомогу на полі для гри, повинен був залишити поле до поновлення гри. Це не може бути справедливо, якщо команда порушника, який травмував суперника, має чисельну перевагу під час поновлення гри.

Однак, ця вимога була внесена на обговорення, тому що гравці часто нечесно використовують травмування для затримки поновлення гри з тактичних міркувань.

Як рівновагу між двома несправедливими ситуаціями, IFAB прийняла рішення що тільки після фізичного порушення, коли суперника попереджають або вилучають з поля, можливо швидко оцінити травму гравця/надати йому допомогу та залишити на полі.

В принципі, затримка не повинна бути більш тривалою, ніж тепер, коли медичний персонал виходить на поле для оцінки травми. Різниця в тому, що момент, коли арбітр просив медичний персонал і гравця залишити поле тепер стає ситуацією, коли медичний персонал залишає поле, а гравець може залишитись на полі.

Щоб бути впевненими, що травмований гравець не використовує/не продовжує затримку у нечесний спосіб, арбітрам, рекомендовано:

- усвідомлювати ситуацію матчу та можливу тактичну причину затримки поновлення гри
- поінформувати травмованого гравця, що, якщо потрібна медична допомога, вона має бути швидкою
- подати сигнал медичному персоналу (не санітарам-носильникам) та, якщо можливо, попросити їх діяти швидко

Коли арбітр приймає рішення щодо поновлення гри:

- медичний персонал залишає поле, а гравець залишається на полі, або
- гравець залишає поле для подальшої оцінки травми/надання допомоги (сигнал санітарам-носильникам може бути необхідним)

Як правило, затримка поновлення гри не повинна перевищувати 20–25 секунд до моменту, коли всі готові до поновлення гри.

Арбітр повинен компенсувати час за всі такі зупинки гри.

Примітки

Примітки

Примітки

IFAB® THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD